

การจัดการเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี Phanat Nikhom Municipality Case Study Phanat Nikhom District Chonburi

สุวัจชัย เทียนพูนวงศ์

Suwatchai Thaingspoonwong

พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Community Development, Faculty of Social Administration Thammasat University

e-mail: Suwatthecontact2021@gmail.com

Received: January, 5 2022

Revised: January, 21 2022

Accepted: January, 27 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคมกลุ่มเป้าหมายแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้บริหารเมืองพนัสนิคม 2) กลุ่มผู้นำชุมชน และ 3) ประชาชนในชุมชน จำนวน 15 คน เป็นการใช้วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) โดยการศึกษาภาคสนาม ลงพื้นที่ไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชน อีกทั้งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมตลอดจนติดตามข้อมูลเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาแล้วจึงนำเสนอด้วยการบรรยายเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเมืองน่าอยู่จะมุ่งเน้นถึงการพัฒนาที่เป็นองค์รวม ยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา อาศัยความเข้มแข็งของชุมชนที่เป็นรากฐานในการพัฒนาที่มุ่งถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชน มุ่งทำให้เกิดความสงบ สะอาด สะอาด ปลอดภัยมีระเบียบวินัย มีระบบเศรษฐกิจฐานรากที่มีความเข้มแข็ง มีระบบการบริหารงานที่มีคุณภาพและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เมืองน่าอยู่ชุมชนน่าอยู่ที่มีแก่นหลักและการบริหารจัดการเมืองจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชน ซึ่งเทศบาลเมืองพนัสนิคมทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น มีความเจริญเติบโตมากขึ้น มีความก้าวหน้าและมีความทันสมัยด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะเริ่มจาก (1) การวิเคราะห์สถานการณ์ (2) มิติทางเศรษฐกิจ (3) มิติทางวัฒนธรรม (4) มิติทางสังคม (5) มิติทางสิ่งแวดล้อม (6) การวางแผนเมืองน่าอยู่ (7) การรวบรวมข้อมูล (8) การวางแผน (9) การดำเนินการ ผลของการจัดการเมืองน่าอยู่ จะทำให้เห็นถึง การจัดการชีวิตและชุมชน และการจัดการสิ่งแวดล้อมของเมือง เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชน 2) กลไกการพัฒนาเมืองน่าอยู่ของเทศบาลเมืองพนัสนิคมได้แก่ (1) กลไกประเภทผู้นำ ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาลเมืองพนัสนิคม นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองพนัสนิคม ผู้นำชุมชนและคนนำชุมชน

(2) กลไกประเภทเครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายชุมชนของเทศบาลเมืองพนัสนิคมสามารถทำให้เห็นถึงความต้องการของคนในชุมชนที่ได้รับการตอบสนองจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาช่วยเหลือและสนับสนุนในการพัฒนาพื้นที่รวมถึงยังชี้ให้เห็นถึงปัญหาและประเด็นการพัฒนาที่อยู่ในชุมชนและเครือข่ายในชุมชนนั้นจะทำให้ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาร่วมสนับสนุนในการพัฒนา ซึ่งกลไกเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เทศบาลเมืองพนัสนิคมกลายเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนในปัจจุบัน และ 3) ปัจจัยที่ทำให้เทศบาลเมืองน่าไปสู่ความสำเร็จการจัดการเมืองน่าอยู่และได้รับรางวัลเมืองน่าอยู่ ได้แก่ (1) การประสานงาน (2) การมีส่วนร่วมชุมชน ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการพัฒนาชุมชน (3) ความต่อเนื่องการพัฒนาของผู้บริหารและความมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนในการพัฒนาเมือง ดังนั้นปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นจะเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความสำเร็จในการจัดการเมืองน่าอยู่ของเทศบาลเมืองพนัสนิคม ทำให้เป็นเมืองที่มีชื่อเสียงและเป็นเมืองที่ถูกนำมาเป็นต้นแบบในการพัฒนาเมืองอื่น ๆ ของประเทศไทยในปัจจุบัน

คำสำคัญ: การจัดการเมืองน่าอยู่, กลไกการพัฒนาเมืองน่าอยู่, ปัจจัยที่นำไปสู่การพัฒนาเมืองน่าอยู่

ABSTRACT

This research aims to study on Phanat Nikhom Municipality case study Phanat Nikhom district Chonburi Province. The objective of this study was to study the management of livable cities, a case study of Phanat Nikhom Municipality. Phanat Nikhom District Because management in urban areas is important to the lives of people in the area by managing operations in order to use people in the community to participate in the management in the area where people can participate in planning, thinking and sharing Take action for better development, including economic, social and cultural development by one's own participation in the community to lead to sustainable urban development and on the factors that lead to success in Sustainable management of livable cities will make us aware of policy factors. Leadership operations management policy.

The results of the research were found that: 1) urban management studies show that livable cities will focus on holistic development. Put people at the center of development Relying on the strength of the community as a foundation for development aimed at improving the quality of life of people in the community Aiming to create peace, convenience, cleanliness, safety and discipline have a strong foundational economy There is a quality management system and participation from all sectors seriously and continuously.

Driving a livable city strategy that focuses on mechanisms and management, you will lead to sustainable development and well-being of people in the community. which Phanat Nikhom municipality made aware of the change in the better direction have more growth It is advanced and modern with efficient resource management in the community. It starts with (1) Situation analysis (2) Economic dimension (3) Cultural dimension (4) Social dimension (5) Environmental dimension (6) Setting goals for livable cities (7) Data collection (8) Planning (9) Action Effects of livable city management It will show that the management of life and communities and the management of the environment of the city to create a good quality of life for people in the community 2) the mechanism for livable city development found that Mechanisms for livable city development of Phanat Nikhom Municipality are as follows: (1) Leadership mechanisms include: Phanat Nikhom Municipality Administrator, Khun Wijai Amralikit, Mayor of Phanat Nikhom Municipality; Community leaders and people (2) Network type mechanisms are: The community network of Phanat Nikhom Municipality can see the needs of people in the community that have been met by various agencies that help and support the development of the area, and also point out problems and development issues. In the community and in the community network will be able to receive help from various agencies that come to support the development. which is an important mechanism that makes Phanat Nikhom Municipality become a sustainable city to live in today and 3) factors factors that make the municipality lead to the success of livable city management and receive the livable city award are: (1) coordination (2) community participation It consists of participation of local governments and participation in community development activities. (3) continuity of development of administrators and determination to drive development.

Keywords: Phanat Nikhom Municipality, Mechanisms for Developing Livable Cities, Factors Leading to The Development of Livable Cities

บทนำ

แนวโน้มของการขยายตัวของประชากรในเขตพื้นที่เมืองมีเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้เกินความจำเป็นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างงาน การจัดการสิ่งแวดล้อมภายในพื้นที่เขตเมืองให้มีความสามารถในการรองรับการเพิ่มขึ้นของประชากรได้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเมืองเพื่อให้เป็นเมืองที่น่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสังคมที่เอื้ออาทร มีชุมชนที่เข้มแข็งและมีการบริหาร

จัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีอีกทั้งยังมีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีโดยเฉพาะเรื่องการสื่อสาร การขนส่งและพลังงานนอกจากนั้นจะเป็นโอกาสพัฒนาเมืองให้เป็นชุมชนเมืองต้นแบบในการจัดการพื้นที่อย่างยั่งยืนและยังมีโอกาสในการพัฒนาเมืองเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจให้เป็นเมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมีความชาญฉลาดในการยกระดับการบริหารจัดการเมืองในมิติต่าง ๆ เช่น การพัฒนาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติที่ต้องการให้มีการกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมและลดความเหลื่อมล้ำในทุก ๆ มิติ

การขยายตัวของสังคมเมือง (Urbanization) ซึ่งเป็นหนึ่งในแนวโน้มและเป็นสิ่งที่มีความท้าทายที่สำคัญที่โลกจะต้องเผชิญในคริสต์วรรษที่ 21 โดยองค์การสหประชาชาติคาดการณ์ว่าในปีพ.ศ.2593 (ค.ศ.2050) โดยโลกจะมีประชากรประมาณ 2.4 พันล้านคนหรือคิดเป็นอัตราส่วนในร้อยละ 66 ของประชากรโลกซึ่งสำหรับประเทศไทยนั้นมีการขยายตัวของความเป็นเมืองมาอย่างต่อเนื่องในปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรเมืองประมาณร้อยละประมาณ 50 และได้มีการคาดการณ์ว่าภายในปี พ.ศ. 2593 ประเทศไทยจะมีประชากรเมืองร้อยละ 73 (รายงานผลการสำรวจและศึกษาวิจัย ซีรีส์ความรู้ ส่อง โอกาส สร้าง อาชีพ, 2558)

แนวนโยบายของรัฐบาลในปัจจุบันและแผนพัฒนาในระดับชาติและในระดับกระทรวงรวมถึงกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และในแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้มีการกำหนดกรอบของการพัฒนาเมืองและชุมชนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเราจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกันเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน sustainable development ที่ให้การพัฒนาเมืองและชุมชนบนพื้นฐานของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าเกิดสภาพสังคมที่มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและร่วมกันปฏิบัติภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมจากสังคมความรู้และสามารถนำไปปฏิบัติใช้ในสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของการให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยเทศบาลเมืองพนัสนิคมให้ความสำคัญกับการสร้างเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ดำเนินนโยบายภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเป็นสำคัญ บริหารงานให้มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ทั้งยังมุ่งเน้นให้สมาชิกในชุมชนมีสุขภาวะที่ดี ในการดำเนินงานพัฒนาเพื่อนำไปสู่การเป็นเมืองน่าอยู่ เทศบาลเมืองพนัสนิคมได้ดำเนินงานภายใต้กรอบแนวคิด 4 ข้อ ได้แก่ 1) เมืองอยู่ดี 2) คนมีสุข 3) สิ่งแวดล้อมยั่งยืน 4) องค์กรแห่งการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่ดี โดยเมืองพนัสนิคมจะมีการบริหารจัดการแต่ละด้าน เช่น ด้านการจัดการเมือง ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ด้านการบริหารจัดการเทศบาลให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น (เมืองพนัสนิคมต้นแบบเมืองอยู่ดีสิ่งแวดล้อมยั่งยืน, 2561)

ผลงานของเมืองพนัสนิคมเป็นเมืองตัวอย่างเมืองที่มีสุขภาวะดี ได้รับการยอมรับว่าเป็นเมืองต้นแบบด้านสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนในระดับภูมิภาคอาเซียน รวมถึงได้รับการคัดเลือกจากองค์การอนามัยโลก (World Health Organization) ให้เป็น 1 ใน 1,000 เมืองระดับโลกที่ช่วยรณรงค์ด้านการพิทักษ์ชีวิต

และสุขภาพของคนเมือง และได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณจากสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (LDI AWARDS) ให้เป็นเทศบาลเมืองที่มีค่าดัชนีความน่าอยู่สูงสุดเป็นอันดับ 1 ของประเทศ จากดัชนีที่ใช้ชี้วัด 5 มิติ ได้แก่ มิติเมืองปลอดภัย มิติเมืองสะอาด มิติเมืองคุณภาพชีวิต มิติเมืองธรรมาภิบาล และมิติเมืองวัฒนธรรม ซึ่งรางวัลเหล่านี้ล้วนการันตีได้ว่าเมืองพนัสนิคมเป็นเมืองที่มีการจัดการที่ดี เหมาะแก่การศึกษาเพื่อเป็นแบบอย่างนำไปสู่การพัฒนาเมืองอื่น ๆ ต่อไป เมื่อในอนามัยโลกวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2539 กระทรวงสาธารณสุขด้วยการสนับสนุนจากองค์การอนามัยโลกได้มีการคัดเลือก 5 พื้นที่นำร่องประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร เทศบาลนครยะลา เทศบาลนครราชสีมา เทศบาลเมืองพนัสนิคมและเมืองพัทยาให้เป็นเมืองที่จะได้รับการพัฒนาภายใต้คำขวัญที่ว่า “บ้านน่าอยู่ เมืองน่าอยู่ อนามัยดี ชีวิตสดใส” (Healthy Cities Better Life) ซึ่งเป็นการเตรียมแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2545) กรมอนามัยสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจึงได้มีการเสนอแนวคิดเมืองน่าอยู่มาผนวกในหลักการดำเนินงานพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยการได้กำหนดไว้ในงานเฝ้าระวังและการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมภายในพื้นที่ชุมชนเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปรับปรุง การยกระดับพัฒนาพื้นที่และรักษาอนามัยสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่และได้มีการกำหนดเป้าหมายเป็นรายปี ซึ่งมีการสนับสนุนให้มีการใช้กลยุทธ์เมืองน่าอยู่ในเขตเทศบาลร้อยละ 50 เขต สุขาภิบาลร้อยละ 25 และเขตองค์การบริหารส่วนตำบลร้อยละ 20 แต่เมื่อกรมอนามัยได้นำหลักของเมืองน่าอยู่มาปฏิบัติ พบว่า การดำเนินงานต้องมีความต่อเนื่องตามแบบแผนประกอบกับมีปัญหาในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ.2540 จึงทำให้กรมอนามัยเน้นการทำงานในเชิงคุณภาพเพิ่มมากขึ้น (ภัสสรีย์ คุณกลาง, 2546: 24)

ด้วยเหตุผลนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาการจัดการเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เนื่องจากการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เมืองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนภายในพื้นที่โดยการจัดการดำเนินการเพื่อใช้คนในชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมได้ด้วยตนเองโดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนและในเรื่องของปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนจะทำให้เราทราบถึงปัจจัยด้านนโยบาย การดำเนินงานของกลุ่มผู้นำ นโยบายด้านการบริหารจัดการ ที่เป็นปัจจัยที่ผลักดันไปสู่การพัฒนาเมืองน่าอยู่ ทำให้เราสามารถเห็นถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชนซึ่งจะนำไปสู่การเข้าใจถึงรากเหง้าของชุมชนที่เน้นความยั่งยืนและสร้างความสมดุลและหว่างทรัพยากรการท่องเที่ยวเกิดการรักษาและพัฒนาเพิ่มมากขึ้นด้วยเหตุผลทั้งหมดนี้จึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจในการศึกษาเรื่องการจัดการเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

การดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) มีวิธีการดำเนินการวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังนี้

ประชากรเป้าหมาย ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ โดยการแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 15 คน ดังนี้

1) กลุ่มผู้บริหารเมืองพนัสนิคมเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการในพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม เช่น นายกเทศมนตรี เจ้าหน้าที่ราชการที่ปฏิบัติงานที่อยู่ในเทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

2) ผู้นำชุมชนเป็นบุคคลที่เป็นผู้นำที่มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของพื้นที่ รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองพนัสนิคมในเรื่องของการปกครองในพื้นที่ เช่น การวางแผนงาน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ผู้นำชุมชน เป็นผู้ที่จะให้ข้อมูลในเรื่องประวัติศาสตร์ความเป็นมา สถานที่ท่องเที่ยวและประเพณีและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เช่น หอพระพนัสนิคม พระวิหารพระพุทธรูปเมือง ศูนย์จักรสานพนัสนิคม

3) ประชาชนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เช่น การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในพื้นที่ เช่น การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่ โดยประชาชนในชุมชนเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการให้ข้อมูลเพราะจะทำให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจถึงชุมชนเพิ่มมากขึ้น

การทำวิจัยในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ข้อมูลด้านการจัดการเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ได้แก่ (1) การวิเคราะห์สถานการณ์ (2) การวางแผนเมืองน่าอยู่ (3) การรวบรวมข้อมูล (4) การวางแผน (5) การดำเนินการ และ (6) ผลของการจัดการเมืองน่าอยู่

2. ข้อมูลด้านกลไกการพัฒนาเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี (1) กลไกประเภทผู้นำ และ (2) กลไกประเภทเครือข่าย

3. ศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่การพัฒนาเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี (1) การสร้างการประสานงาน (2) การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน (3) ความต่อเนื่องการพัฒนาของผู้บริหาร และ (4) ความมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนในการพัฒนาเมือง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้เป็น การจัดการเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยข้อมูลที่ผู้ศึกษาได้เลือกใช้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่ (1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ การบันทึกเสียงและการถ่ายภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามความเป็นจริงและ

มีความถูกต้องมากที่สุด และ (2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) การศึกษาจากการรวบรวมข้อมูล เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน หนังสือ บทความ แผ่นพับของการท่องเที่ยว วิทยานิพนธ์ ตลอดจนถึงเอกสารที่มีการเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการเมืองอย่างน่าอยู่อย่างยั่งยืน กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเมืองน่าอยู่ ได้ทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ร่วมกับการสังเกตพฤติกรรมจากผู้ให้ข้อมูลด้านการจัดการเมืองได้อยู่ได้แก่ได้แก่กลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองพนัสนิคม ผู้ชุมชนเทศบาลเมืองพนัสนิคม กลุ่มประชาชนในพื้นที่

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการเมืองอย่างน่าอยู่อย่างยั่งยืนได้ทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ร่วมกับการสังเกตพฤติกรรมจากผู้ให้ข้อมูลได้แก่กลุ่มผู้บริหารเทศบาลเมืองพนัสนิคม ผู้นำชุมชนเทศบาลเมืองพนัสนิคม กลุ่มประชาชนในพื้นที่

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การจัดการเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

1) แบบสังเกตการณ์

- ข้อมูลทั่วไปและประวัติของเทศบาลเมืองพนัสนิคม โดยการการบันทึกเสียงและการถ่ายภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามความเป็นจริงและมีความถูกต้องมากที่สุด

- การจัดการเมืองน่าอยู่ ผู้ศึกษาจะใช้วิธีการสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสังเกตการณ์และสมุดจดบันทึก

2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

- กลไกการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ผู้ศึกษาใช้วิธีการบันทึกเสียงและการถ่ายภาพ เอกสารและการสังเกตการณ์

- ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาเทศบาลเมืองพนัสนิคม ผู้ศึกษาใช้วิธีการบันทึกเสียงและการถ่ายภาพ เอกสารและการสังเกตการณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิเคราะห์ข้อมูลนั้นผู้ศึกษาได้นำข้อมูลทุติยภูมิซึ่ง ได้แก่ หนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แผ่นพับของข้อมูลการท่องเที่ยวและเอกสารที่มีการเผยแพร่บนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำทฤษฎีที่ได้มีการรวบรวมจากแหล่งที่กล่าวมาข้างต้น การจัดการเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ได้แก่ ข้อมูลการสัมภาษณ์ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วมมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎี พร้อมทั้งจัดระเบียบของข้อมูลและนำมาทำการบรรยายเชิงพรรณนาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

โดยหน่วยวิเคราะห์ข้อมูลที่จะนำมาศึกษาในครั้งนี้จะเป็นหน่วยการวิเคราะห์ที่จะศึกษากระบวนการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ศึกษาศึกษากลไกการพัฒนาเมืองน่าอยู่และเพื่อศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่การพัฒนาเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ซึ่งได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการตั้งคำถามการวิจัยและแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสามารถแบ่งหน่วยการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ประเด็น

1) การวิเคราะห์กระบวนการพัฒนาเมือง ประกอบด้วยการศึกษาและปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาเมืองรวมถึงการจัดการในการพัฒนาเมือง เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการ ซึ่งประกอบด้วย การจัดการด้านพื้นที่ การจัดการด้านงบประมาณ การจัดการกิจกรรม การวิเคราะห์ด้านกระบวนการจัดการเมืองน่าอยู่ เช่น การวางเป้าหมาย การรวบรวมข้อมูล การวางแผน การดำเนินการ การติดตามและประเมินผล

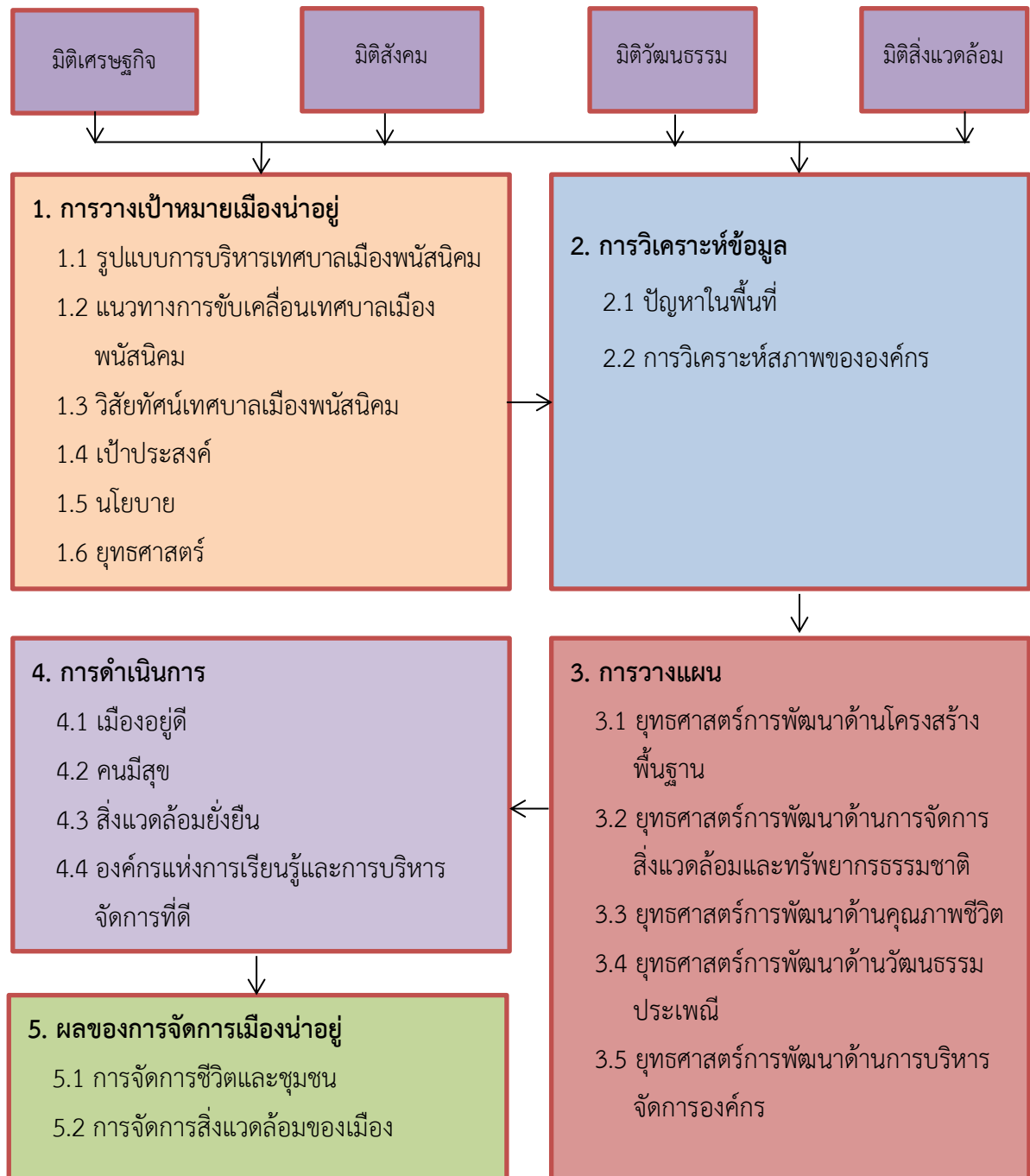
2) การวิเคราะห์ผลของกระบวนการพัฒนาเมือง ซึ่งผลของการพัฒนาเมืองนั้นจะสามารถวิเคราะห์ได้จากการพัฒนากลายเป็นเมืองน่าอยู่จากการขับเคลื่อนของกลไกการสนับสนุนเมืองน่าอยู่ เช่น กลไกประเภผู้นำ กลไกประเภกลุ่ม กลไกประเภเครือข่าย รวมถึงปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาเมือง เช่น การส่งเสริมสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การเมืองท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ชุมชน นวัตกรรมชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการจัดการเมืองน่าอยู่ โดยจะมุ่งเน้นถึงการพัฒนาที่เป็นองค์รวมยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา อาศัยความเข้มแข็งของชุมชนที่เป็นรากฐานในการพัฒนาที่มุ่งถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชน มุ่งทำให้เกิดความสงบ สะดวก สะอาด ปลอดภัยมีระเบียบวินัย มีระบบเศรษฐกิจฐานรากที่มีความเข้มแข็ง มีระบบการบริหารงานที่มีคุณภาพและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เมืองน่าอยู่ชุมชนน่าอยู่ที่มีแก่นกลไกและการบริหารจัดการมีจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชนผนวกกับการพัฒนาประเทศไทยมาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2545 เน้นการวางแผนจากล่างขึ้นบนซึ่งแตกต่างจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 พ.ศ. 2504-2509 ถึงแผนที่ 7 ที่เป็นการกำหนดแบบบนลงล่างให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้มีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมกำหนดแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามตลอดจนการร่วมประเมินผลเพื่อพัฒนาสังคมไทย ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2545 ได้ปรับแนวคิดการพัฒนาจากเดิมที่เน้นเศรษฐกิจเป็นหลักแต่เพียงอย่างเดียวมาเป็นการเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเพราะคนเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในทุกเรื่องพร้อมทั้งกับเปลี่ยนชีวิตเปลี่ยนวิธีการดำเนินการให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากที่สุด

ซึ่งเทศบาลเมืองพนัสนิคมทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น มีความเจริญเติบโตมากขึ้น มีความก้าวหน้าและมีความทันสมัยด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรในชุมชนได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ โดยจะเริ่มจาก 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ 2) มิติทางเศรษฐกิจ 3) มิติทางวัฒนธรรม 4) มิติทางสังคม 5) มิติทางสิ่งแวดล้อม 6) การวางเป้าหมายเมืองน่าอยู่ 7) การรวบรวมข้อมูล 8) การวางแผน 9) การดำเนินการ และ 10) ผลของการจัดการเมืองน่าอยู่ จะทำให้เห็นถึง การจัดการชีวิตและชุมชน และการจัดการสิ่งแวดล้อมของเมือง เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชน



ภาพที่ 1 การจัดการเมืองน่าอยู่ เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ผลการศึกษาการไกลการพัฒนาเมืองน่าอยู่ของเทศบาลเมืองพนัสนิคม ได้แก่

1. กลไกประเภทผู้นำ ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาลเมืองพนัสนิคม คุณวิชัย อัมราลิขิต นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองพนัสนิคม ได้กล่าวว่ากุญแจสำคัญของการพัฒนานั้นคือ คนในชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เทศบาลเมืองพนัสนิคมเป็นเมืองน่าอยู่ระดับประเทศเริ่มจากการเชื่อในความสามารถของคนในชุมชนที่จะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา ซึ่งทุกขั้นตอนของการทำงานคนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเข้าถึงการบริหารงานของเจ้าหน้าที่ได้ง่ายโดยใช้หลักกระจายอำนาจซึ่งดูแลผ่านคณะกรรมการบริหารชุมชนเป็นกลไกในการขับเคลื่อนในการพัฒนาเมือง ผู้นำชุมชนมีหลักการทำงานกับชุมชนดังนี้ การให้ความเคารพและให้เกียรติคนในชุมชน การยึดหลักการทำงานและการแสดงออกถึงความตั้งใจและความจริงใจ นอกจากนั้นคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่และมีความภาคภูมิใจในชุมชนของตน คนในชุมชนรวมทั้งนักเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยทำให้ชุมชนของเรามีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งที่สำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนให้ชุมชนประสบความสำเร็จก็คือ คนในชุมชนซึ่งคนในชุมชนจะต้องอาศัยหลักการมีส่วนร่วมเป็นหลักการที่เป็นทั้งแนวคิดและกระบวนการในการพัฒนา

2. กลไกประเภทเครือข่าย ได้แก่ เครือข่ายชุมชนของเทศบาลเมืองพนัสนิคมสามารถทำให้เห็นถึงความต้องการของคนในชุมชนที่ได้รับการตอบสนองจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาช่วยเหลือและสนับสนุนในการพัฒนาพื้นที่รวมถึงยังชี้ให้เห็นถึงปัญหาและประเด็นการพัฒนาที่อยู่ในชุมชนและเครือข่ายในชุมชนนั้นจะทำให้ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาสนับสนุนในการพัฒนา นอกจากนั้นเครือข่ายชุมชนยังทำให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนในการแบ่งปันทรัพยากร การพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเครือข่ายชุมชนล้วนเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาให้พื้นที่เทศบาลเมืองพนัสนิคมมีศักยภาพทำให้เกิดการประสานงาน การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพทำให้ชุมชนนั้นเกิดการพัฒนา

ผลการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เทศบาลเมืองน่าไปสู่ความสำเร็จการจัดการเมืองน่าอยู่และได้รับรางวัลเมืองน่าอยู่ ได้แก่

1. การประสานงาน การบริหารงานของผู้นำต่อคนในชุมชนมีการประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพโดยจะให้ความสัมพันธ์ในประเด็นการติดต่อและประสานงานซึ่ง เป็นการจัดระเบียบวิธีการทำงานเพื่อให้งานและเพื่อน ๆ ร่วมมือปฏิบัติงานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อลดข้อขัดแย้งและทำให้งานดำเนินไปได้อย่างราบรื่น และทำให้การทำงานสัมพันธ์สอดคล้องกัน นอกจากนั้น การติดต่อประสานงานหรือการมีมนุษยสัมพันธ์กับคน หรือกลุ่มองค์กร ยังเป็นการจัดระเบียบวิธีการทำงาน เพื่อให้งานและเจ้าหน้าที่จากส่วนต่าง ๆ ในอำเภอ ร่วมมือปฏิบัติงานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไม่ทำให้งานซ้ำซ้อน ขัดแย้งกันหรือเสื่อมล้ำกันและให้ความร่วมมือด้วยดี สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนโยบายขององค์กรนั้นอย่างสมานฉันท์

2. การมีส่วนร่วมชุมชน ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยผ่านการทำกิจกรรมจากโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการตรวจคัดกรองเบาหวานและความดันโลหิตสูงในกลุ่มผู้สูงอายุ โครงการคัดกรองสุขภาพสตรีไทยให้ปลอดภัยจากมะเร็งปากมดลูกและมะเร็งเต้านม เป็นต้น และการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการพัฒนาชุมชนโดยการเน้นการทำงานเป็นทีม ความร่วมมือของทุกฝ่ายในพื้นที่ และกลุ่มเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วม โดผ่านโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ

3. ความต่อเนื่องการพัฒนาของ ผู้บริหารเทศบาลเมืองพนัสนิคมมีการวางแผนกิจกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหาด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน การแก้ไขปัญหามลพิษและการดูแลสุขภาพธรรมชาติสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน การจัดการคุณภาพการศึกษาอย่างมีคุณภาพ การให้บริการทางด้านสาธารณสุขอย่างเป็นระบบคำนึงถึงสุขภาพทุกช่วงวัยที่เข้าถึงได้ทุกคนเพื่อการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ที่อยู่อาศัยดี ประชาชนมีงานทำสามารถสร้างรายได้ในชุมชน จึงกลายเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ส่งผลให้เทศบาลเมืองพนัสนิคมได้รับรางวัลชนะเลิศการประเมินเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืนในปี พ.ศ.2555 ประเภทเทศบาลขนาดกลาง อันเป็นผลมาจากตัวผู้บริหารและการมีส่วนร่วมของชุมชนไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ชุมชนมีความเข้มแข็งและยึดมั่นในกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลจึงทำให้การพัฒนาเทศบาลเมืองพนัสนิคมกลายเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน

4. ความมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนในการพัฒนาเมือง ความสำเร็จจากการพัฒนาของเทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลลัพธ์ที่ออกมา คือ ความเป็นเมืองที่คนในชุมชนและสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นมาจากความมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนในการพัฒนาเมืองของกลุ่มผู้บริหาร ผู้นำชุมชนและคนในชุมชน ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ในด้านความปลอดภัยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ทั้งการพัฒนาด้านสติปัญญาและการพัฒนาจิตใจ สังคมเปิดโอกาสในการพัฒนาคนในชุมชนให้คุณภาพชีวิตที่ดี ประชาชนได้รับการบริการที่ดีและมีประสิทธิภาพ มีการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการคำนึงถึงคนรุ่นหลังโดยการพัฒนาตามหลักของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

อภิปรายผล

การจัดการเมืองน่าอยู่ ผู้ศึกษาแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ 2) การวางเป้าหมายเมืองน่าอยู่ 3) การรวบรวมข้อมูล 4) การวางแผน 5) การดำเนินการ และ 6) ผลของการจัดการเมืองน่าอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง เมืองน่าอยู่ แนวคิดเพื่อการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษาชุมชนหลักหก ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ในประเด็นแนวทางการจัดการเมือง โดยการพัฒนาจะเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาภายในชุมชน การรวบรวมข้อมูล การพัฒนาที่เริ่มต้นจากวิสัยทัศน์ของผู้นำชุมชนที่มีการวางแผนการจัดการ การดำเนินการและได้ผลของการจัดการทำให้เราทราบถึงวิธีการจัดการที่นำไปสู่การจัดการเมืองน่าอยู่และสร้างกระบวนการเรียนรู้ สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้ประสบความสำเร็จ

กลไกการพัฒนาเมืองของเทศบาลเมืองพนัสนิคม ได้แก่ กลไกประเภผู้นำ กลไกประเภทเครือข่าย นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำและการจัดการความขัดแย้งในการพัฒนาชุมชน (2557) ของชูเรียนนา บางปู และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ อำเภอสรีรณรงค์ จังหวัดศรีสะเกษ (2554) ของประจักษ์ ผิวงาม ในประเด็น การกล่าวถึงผู้นำในการบริหารจัดการในพื้นที่การขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนสิ่งที่เป็นกลไกการพัฒนาที่สำคัญที่สุดคือ ตัวผู้นำจะต้องเป็นผู้นำประเภทผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านอิทธิพลอย่างมีอุดมคติ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ รับฟังความคิดเห็นของประชาชน นำความผิดพลาดไปพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้นคือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของเทศบาลเมืองพนัสนิคมสอดคล้องกับ พิไลพร ทองทุม (2555) ได้กล่าวถึง ความสำเร็จขององค์การบริหารที่มีการบริหาร จัดการที่ดี ไว้ ดังนี้ (1) การมีส่วนร่วมของประชาชน (2) บุคลากร เป็นกลไกสำคัญที่นำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้ การทำงานเป็นทีมเป็นการลดช่องว่างระหว่างผู้บริหาร (3) ผู้บริหาร ต้องมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และทันสมัย คิดเชิงรุก ยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น เป็นนักประสานงาน มีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งเทศบาลเมืองพนัสนิคมได้ดำเนินการพัฒนาเมืองน่าอยู่จนได้รับรางวัลเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนเกิดขึ้นได้จากการปัจจัย 1) การประสานงาน 2) การมีส่วนร่วมของประชาชน 3) ความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาเมืองของผู้บริหาร สิ่งต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้ทราบถึงการพัฒนาในมิติต่าง ๆ จึงทำให้เทศบาลเมืองพนัสนิคมเป็นต้นแบบเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การจัดการเมืองน่าอยู่ ภูมิศึกษา เทศบาลเมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ ทั้งข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านการจัดการเมือง เทศบาลเมืองพนัสนิคมมีการจัดการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพดำเนินตามแบบแผนที่ผู้บริหารได้วางไว้ มีการประชุม มีการจัดกิจกรรมและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชน มีการแบ่งกลุ่มผู้รับผิดชอบในการดูแลพื้นที่ต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ แต่ชุมชนยังขาดการสร้างกลุ่มเยาวชนให้เข้ามามีส่วนร่วมโดยการให้เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการพัฒนาเมืองสำหรับผู้สนใจศึกษาในการพัฒนาเทศบาลเมืองพนัสนิคม

1.2 ด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน จุดเด่นของเทศบาลเมืองพนัสนิคมที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ก็คือ การรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เช่น ด้านการบริหารจัดการขยะในชุมชน การจัดการพื้นที่สีเขียวในชุมชน จึงทำให้ประสบความสำเร็จและได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมายแต่สิ่งที่ยังขาดได้แก่การปลูกจิตสำนึกในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้กับเยาวชนในพื้นที่ ในพื้นที่ยังปฏิบัติตาม

เท่าที่ควร ยังพบกับปัญหาการทิ้งขยะไม่ถูกที่ในชุมชนและปัญหาที่พบคือปัญหาที่คนภายนอกนำขยะมาทิ้งภายในพื้นที่ชุมชนของเทศบาลเมืองพนัสนิคมทำให้มีปัญหามากขึ้น ต้องสร้างมาตรการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าว

1.3 ด้านกลไกการขับเคลื่อนได้แก่ เครือข่ายในชุมชนและเครือข่ายนอกชุมชน ในเทศบาลเมืองพนัสนิคมมีหน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพนัสนิคมที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนต่าง ๆ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องจักรสานสู่การเป็นสินค้าโอท็อปของกรมการพัฒนาชุมชนทำให้สร้างรายได้สู่ชุมชน แต่การพัฒนาในเครือข่ายยังพบปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก มีหน่วยงานไม่กี่หน่วยงานที่เข้ามาให้ความสนับสนุนจึงทำให้เทศบาลเมืองพนัสนิคม ทำให้เป็นจุดอ่อนในการพัฒนา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองเพื่อเป็นฐานองค์ความรู้ต่อการกำหนดทิศทางในด้านการพัฒนาเมืองต่อไปในอนาคต

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลเมืองน่าอยู่ในประเด็นอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น การศึกษาการพัฒนาเมืองน่าอยู่จากการศึกษาเอกสารของต่างประเทศให้มากขึ้น เพื่อนำองค์ความรู้มาต่อยอด

2.3 ควรมีการศึกษาการพัฒนาเมืองน่าอยู่ในหลาย ๆ พื้นที่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความแปลกใหม่ในเรื่องการพัฒนาเมืองน่าอยู่เพิ่มมากขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2562). **คู่มือการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนในพื้นที่เฉพาะเมือง**

อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์ สี่ตวัน จำกัด.

ชูเรียนนา บางปู (2557). **ภาวะผู้นำและการจัดการความขัดแย้งในการพัฒนาชุมชน**.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม.

ชูลีรัตน์ เจริญพร. (2560). **เมืองน่าอยู่ แนวคิดเพื่อการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษาชุมชน**

หลักหก ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. วารสารบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ประจักษ์ ผิวงาม. (2554). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ อำเภอ**

ศรีรัตน จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

คณะรัฐศาสตร์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.

รายงานผลการสำรวจและศึกษาวิจัย ซีรีส์ความรู้ ส่อง โอกาส สร้าง อาชีพ. (2558). **การขยายตัว**

ของความเป็นเมือง (Urbanization). กรุงเทพมหานคร: บริษัทดิวันโอวัน เพอร์เซนต์ จำกัด.

ภัสสุรีย์ คุณกลาง. (2546). **การมีส่วนร่วมของผู้นำและประชาชนในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งเมืองน่าอยู่**. เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธาณสุข

มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารสาธาณสุข.

เมืองพนัสนิคม. (2561). **หอพระพนัสนิคม เมืองพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี**. (ออนไลน์).

เข้าถึงข้อมูลจาก <https://www.phanatnikhomcity.com>

ศูนย์การศึกษามหานครและเมือง. (2561). **เมืองพนัสนิคมต้นแบบเมืองอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน**.

เข้าถึงข้อมูลจาก <https://www.phanatnikhomcity.com>

สำนักงานเทศบาลเมืองพนัสนิคม. (2561). **แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี พ.ศ.2561-2564**. เข้าถึงข้อมูลจาก <http://www.phanatnikhomcity.go.th>

การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในสังกัดเครือข่ายศิรภูมิ 2
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
Democracy Promoting in Schools Under Sikhoraphum Network 2
Surin Primary Educational Service Area Office 1

รัชเดช ทองสาดี^{*1}, ไตรรัตน์ สิทธิกุล²

Rushadet Thongsadee ^{*1}, Trirat Sitthitul²

^{*1}นักศึกษานิเทศศาสตร์ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

²หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

^{*1}Graduate student in Educational Administration, Siam Technology College

²Master of Education in Educational Administration Program, Siam Technology College

e-mail: triraths@siamtechno.ac.th

Received: January, 10 2022

Revised: January, 26 2022

Accepted: January, 31 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศิรภูมิ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 และ 2) เปรียบเทียบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศิรภูมิ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนในเครือข่ายศิรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 134 คน โดยผู้วิจัยได้หาขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan และได้ทำการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อหาสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับของ Likert ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า 1) การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศิรภูมิ 2 โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย ($\bar{X}$ = 4.56) รองลงมา คือ ด้านการฝึกปฏิบัติประชาธิปไตยในโรงเรียน ($\bar{X}$ = 4.51) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดกิจกรรมที่นำหลักประชาธิปไตยมาประยุกต์ใช้ในเชิงสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.40) และ 2) ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริม

ประชาธิปไตยในโรงเรียน ในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ ตำแหน่ง หน้าที่ และขนาดของโรงเรียนต่างกันเห็นว่าการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 และข้อเสนอแนะในการพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 มีดังต่อไปนี้ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรมีการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน องค์การบริหารส่วนตำบล เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ (2) ปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษา ให้มีการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนและต้องมีการสอดแทรกเนื้อหาประชาธิปไตยให้นักเรียนได้เรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ (3) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีการเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและปฏิบัติในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย

คำสำคัญ: การส่งเสริมประชาธิปไตย, โรงเรียน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were; 1) to study the promotion of democracy in schools under the Sikhoraphum Network 2, Surin Primary Educational Service Area Office 1 and 2) to compare the promotion of democracy in schools under the Sikhoraphum Network 2, the Surin Primary Educational Service Area Office; Primary Education, Surin Districts 1. This research is a quantitative research. The samples used in this research were 134 school administrators and teachers of Sikhoraphum Network 2 schools under the Surin Primary Educational Service Area Office, Area 1, Academic Year 2020. The researcher determined the sample size by opening a ready-made table of Krejcie. & Morgan and sampling with a simple random sampling method (Simple Random Sampling) to find the proportion of each school The instrument used in the research was a Likert scale questionnaire with a 5-point scale with a confidence value of 0.98. The statistics used in the data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation. T-test and one-way analysis of variance using a ready-made computer program.

The results of the research were found that: 1) the promotion of democracy in schools under the Sikhoraphum Network 2 overall, the performance was at a high level ($\bar{X}$ = 4.47). The aspect of teaching and learning management to develop knowledge about democracy ($\bar{X}$ = 4.56) was followed by the aspect of democratic practice in schools ($\bar{X}$ = 4.51). in the aspect of organizing activities that applied democratic principles creatively ($\bar{X}$ = 4.40) and 2) comparing results of promoting democracy in schools. Under the

Sikhoraphum 2 network found that experienced administrators and teachers position and different school sizes, the opinion that the promotion of democracy in schools under the Sikhoraphum network 2 was not statistically different at the 0.05 level. Recommendations for the development of democracy in schools. Under Sikhoraphum Network 2, the followings are as follows: School administrators and teachers should promote democracy in schools with participation of organizations or agencies related to education management, comprising school committees, parents, Student, Subdistrict Administrative Organization to participate appropriately in the situation; to promoted and democratic content must be inserted for students to learn in all subject areas, and set up an atmosphere and school environment to facilitate to students' learning and practice in creating an environment that promotes democracy.

Keywords: Promotion of democracy, Schools, Primary education area offices

บทนำ

ประเทศไทยเริ่มมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 นับเป็นเวลากว่า 80 ปี มาแล้วที่รัฐให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ความเข้าใจและการปลูกฝังประชาธิปไตยแก่ประชาชน ดังเห็นได้จากรัฐธรรมนูญหลายฉบับได้บัญญัติแนวนโยบายด้านการส่งเสริมและให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการส่งเสริมการเมืองและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม แต่ในขณะที่ผลการศึกษาของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2556) พบว่า ประชาธิปไตยที่ได้สร้างกันมาเริ่มถูกตั้งคำถามตามมามากมายว่า สิ่งที่ได้รับการปลูกฝังและหรือส่งเสริมมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2475 นั้นเป็นแนวทางที่ถูกต้องจริงหรือไม่ เพราะสิ่งที่ตามมามากมายนั้น คือความขัดแย้งเป็นทวีคูณมากยิ่งขึ้น ทั้งที่กระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกตั้งที่ได้รับความสนใจจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากยิ่งขึ้น โดยนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2526 เรื่อยมาจนถึงปีพ.ศ.2556 ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าคูหาเพื่อลงคะแนนเสียงเกินครึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งประเทศทั้งนี้ในปีพ.ศ.2554 มีผู้ใช้สิทธิออกเสียงร้อยละ 75 ของผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด (ณัฐชัย ชินอรรถพร, 2558) ซึ่งจากสภาพปัญหาดังกล่าว ประชาธิปไตยดูเหมือนจะแบ่งบาน จึงต้องกลับมามองกระบวนการส่งเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยที่คนต้องการเลือกตั้งและไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าเดิม แต่ความขัดแย้งกลับเพิ่มมากขึ้น

ประชาธิปไตยเป็นแนวคิดทางการบริหารที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดในสังคมโลก ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารดูแลประเทศได้อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตาม แนวคิดประชาธิปไตยจะเป็นจริงได้ ประชาชนต้องมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย เคารพในสิทธิเสรีภาพ ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย

ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น นำเหตุผลมาใช้ในการแก้ปัญหาและความขัดแย้ง เห็นความสำคัญของข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับบ้านเมือง ทั้งนี้ เครื่องมือสำคัญที่จะนำไปสู่การส่งเสริมประชาธิปไตย คือ การศึกษาเรียนรู้ การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีทัศนคติ ค่านิยม พฤติกรรมหรือวิถีชีวิตประชาธิปไตย พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการบริหารดูแลประเทศ และส่งเสริมสังคมให้มีความยั่งยืนผาสุก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) นอกจากนี้ เพื่อลดความขัดแย้งทางสังคมและดำรงไว้ซึ่งสังคมที่น่าอยู่ สังคมสงบสุข และเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 จึงทำให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายในด้านการส่งเสริมตนเองของนักเรียนไปสู่กระบวนการของการรักชาติ โดยกำหนดให้แต่ละโรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนในเรื่องของความเป็นประชาธิปไตย โดยผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ เช่น ผ่านการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา หรือผ่านการทำกิจกรรมสมานักเรียน ซึ่งทำให้ในปัจจุบันโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกของนักเรียนให้ยึดมั่นในวิถีประชาธิปไตย รู้จักรับฟัง รวมทั้งเคารพสิทธิของผู้อื่นมาโดยตลอด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536) จึงจะเห็นได้ว่าเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญอันเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของประเทศชาติ เป็นการส่งเสริมที่มีผลไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งการส่งเสริมประชาธิปไตยของประเทศจะบรรลุเป้าหมายได้นั้น ควรส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เด็กนักเรียนได้เข้าใจและมีความศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตย จนเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งกระบวนการส่งเสริมประชาธิปไตยต้องอาศัยเวลาในการปลูกฝังและอบรมหล่อหลอมทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเริ่มตั้งแต่ครอบครัวสถาบันการศึกษา และจากสังคมโดยรวมอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่จะเป็นอนาคตของชาติ ดังนั้นในอนาคตจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลหน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่องและจริงจังทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ (สุภา พรชัยฤกษ์, 2552:2)

การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นประชาธิปไตย ตั้งแต่วัยเรียนถือว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เพราะช่วงอายุที่ผู้เรียนเข้ามาอยู่ในโรงเรียนนับตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กหรือชั้นปฐมวัยจนย่างเข้าสู่วัยรุ่นเป็นช่วงอายุที่เหมาะสมที่สุดที่จะเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นประชาธิปไตยที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างแท้จริง เพราะเด็กในช่วงนี้เป็นช่วงที่กำลังต้องการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ซึ่งหากโรงเรียนสามารถส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนได้ ก็มีแนวโน้มว่าอนาคตของประเทศไทยจะมีความมั่นคงและมีความเป็นหนึ่งเดียว (กฤษ พรมจันทร์, 2557: 2) จากข้อความดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาจึงเป็นสถาบันหลักในด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยไปสู่ครอบครัวที่ดีตามที่สังคมพึงปรารถนา การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนจึงมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ปลูกฝังจิตสำนึกให้ยึดมั่นในวิถีประชาธิปไตย รู้จักรับฟัง รวมทั้ง เคารพสิทธิของผู้อื่น (วิสุทธิ์ โพธิ์แท่น, 2554)

การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญเพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จึงได้มีการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนขึ้นในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการศึกษาจึงมีความสนใจในการศึกษาถึงสภาพประชาธิปไตย รวมถึงเปรียบเทียบความเป็นประชาธิปไตยในโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารัฐ 2

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศึกษารัฐ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศึกษารัฐ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน การดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากรได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารัฐ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1 ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 21 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 21 คน และเป็นครู 183 คน รวม 204 คน (ข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 2563) ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เพื่อหาสัดส่วนแต่ละโรงเรียน ได้ตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน ตัวอย่างที่เป็นครู จำนวน 120 คน รวมจำนวนตัวอย่าง 134 คน

2. ตัวแปรที่วิจัย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย ประสบการณ์ในการทำงาน การดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ตัวแปรตาม ได้แก่ การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศึกษารัฐ 2 มี 4 ด้าน ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย การฝึกปฏิบัติประชาธิปไตยในโรงเรียน การประยุกต์ใช้และขยายผลประชาธิปไตยในชุมชน และการจัดกิจกรรมที่นำหลักประชาธิปไตยมาประยุกต์ใช้ในเชิงสร้างสรรค์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศึกษารัฐ 2 ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับลิเคิร์ต (Likert) โดยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์ โดยทำการพัฒนาจากผลการวิจัยของ ทิพย์สุคนธ์ ศรีนันทน์ (2558: 93-97) มี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนา ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย 2) การฝึกปฏิบัติประชาธิปไตยในโรงเรียน 3) การประยุกต์ใช้และ ขยายผลประชาธิปไตยในชุมชน และ 4) การจัดกิจกรรมที่นำหลักประชาธิปไตยมาประยุกต์ใช้ในเชิง สร้างสรรค์ นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นและ ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item of Objective Congruence: IOC) นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหาร สถานศึกษาและครูของโรงเรียนเมืองสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ (Try Out) มาหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยนำ แบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ โรงเรียนเมืองสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เท่ากับ 0.83 นำแบบสอบถามไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ด้วยวิธีสถิติพื้นฐาน การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อทดสอบ สมมติฐานในการเปรียบเทียบสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมประชาธิปไตย ในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน การดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน โดยใช้ t-test แบบ Independent และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตย ในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 มี 4 ด้านได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาส่งเสริม ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย ด้านการฝึกปฏิบัติประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการประยุกต์ใช้และขยายผล ประชาธิปไตยในชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมที่นำหลักประชาธิปไตยมาประยุกต์ใช้ในเชิงสร้างสรรค์ ผลวิเคราะห์โดยภาพรวมรายด้าน และรายข้อ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย	4.56	0.04	มากที่สุด	1
2. ด้านการฝึกปฏิบัติประชาธิปไตยในโรงเรียน	4.51	0.03	มากที่สุด	2
3. ด้านการประยุกต์ใช้และขยายผลประชาธิปไตยในชุมชน	4.44	0.06	มาก	3
4. ด้านการจัดกิจกรรมที่นำหลักประชาธิปไตยมาประยุกต์ใช้ในเชิงสร้างสรรค์	4.40	0.06	มาก	4
รวม	4.47	0.04	มาก	

จากตารางที่ 1 การปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย ($\bar{X}$ = 4.56) รองลงมาคือ ด้านด้านการฝึกปฏิบัติประชาธิปไตยในโรงเรียน ($\bar{X}$ = 4.51) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดกิจกรรมที่นำหลักประชาธิปไตยมาประยุกต์ใช้ในเชิงสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.40)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน การดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมประชาธิปไตย	ประสบการณ์ทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
1. การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย	ระหว่าง 1-5 ปี	4.57	0.25	0.22	0.88
	ระหว่าง 6-10 ปี	4.56	0.30		
	ระหว่าง 11-15 ปี	4.59	0.27		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.54	0.36		
	รวม	4.57	0.29		

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การส่งเสริมประชาธิปไตย	ประสบการณ์ทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
2. การฝึกปฏิบัติประชาธิปไตย ในโรงเรียน	ระหว่าง 1-5 ปี	4.50	0.22	0.46	0.71
	ระหว่าง 6-10 ปี	4.55	0.30		
	ระหว่าง 11-15 ปี	4.54	0.29		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.47	0.34		
	รวม	4.52	0.29		
3. การประยุกต์ใช้และขยาย ผลประชาธิปไตยในชุมชน	ระหว่าง 1-5 ปี	4.56	0.30	2.46	0.07
	ระหว่าง 6-10 ปี	4.47	0.38		
	ระหว่าง 11-15 ปี	4.44	0.39		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.31	0.36		
	รวม	4.44	0.37		
4. การพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี	ระหว่าง 1-5 ปี	4.37	0.30	1.49	0.22
	ระหว่าง 6-10 ปี	4.53	0.31		
	ระหว่าง 11-15 ปี	4.39	0.42		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.34	0.46		
	รวม	4.41	0.39		
รวม	ระหว่าง 1-5 ปี	4.50	0.18	1.17	0.32
	ระหว่าง 6-10 ปี	4.53	0.23		
	ระหว่าง 11-15 ปี	4.49	0.26		
	ตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป	4.41	0.30		
	รวม	4.48	0.25		

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมประชาธิปไตย	ตำแหน่ง	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
1. การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย	ผู้บริหารสถานศึกษา	4.50	0.32	-0.97	0.30
	ครู	4.58	0.29		
2. การฝึกปฏิบัติประชาธิปไตยในโรงเรียน	ผู้บริหารสถานศึกษา	4.50	0.27	-0.31	0.75
	ครู	4.52	0.29		
3. การประยุกต์ใช้และขยายผลประชาธิปไตยในชุมชน	ผู้บริหารสถานศึกษา	4.43	0.37	-0.11	0.92
	ครู	4.44	0.37		
4. การจัดกิจกรรมที่นำหลักประชาธิปไตยมาประยุกต์ใช้ในเชิงสร้างสรรค์	ผู้บริหารสถานศึกษา	4.36	0.32	-0.48	0.63
	ครู	4.41	0.39		
รวม	ผู้บริหารสถานศึกษา	4.45	0.21	-0.60	0.55
	ครู	4.33	0.44		

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

การส่งเสริมประชาธิปไตย	ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
1. การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย	ขนาดเล็กจำนวน 120 คนลงมา	4.53	0.34	-0.34	0.73
	ขนาดกลางตั้งแต่ 121-600 คน	4.57	0.29		

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การส่งเสริมประชาธิปไตย	ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
2. การฝึกปฏิบัติ ประชาธิปไตยในโรงเรียน	ขนาดเล็กจำนวน 120 คนลงมา	4.64	0.23	1.00	0.32
	ขนาดกลางตั้งแต่ 121-600คน	4.51	0.29		
3. การประยุกต์ใช้และ ขยายผลประชาธิปไตย ในชุมชน	ขนาดเล็กจำนวน 120 คนลงมา	4.57	0.09	2.45	0.44
	ขนาดกลางตั้งแต่ 121-600 คน	4.44	0.37		
4. การจัดกิจกรรมที่นำหลัก ประชาธิปไตยมาประยุกต์ใช้ ในเชิงสร้างสรรค์	ขนาดเล็กจำนวน 120 คนลงมา	4.49	0.46	0.46	0.65
	ขนาดกลางตั้งแต่ 121-600 คน	4.40	0.39		
รวม	ขนาดเล็กจำนวน 120 คนลงมา	4.56	0.22	0.65	0.52
	ขนาดกลางตั้งแต่ 121-600 คน	4.48	0.25		

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากการแยกผลการศึกษาในแต่ละด้าน พบว่า

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูมีการส่งเสริมเคารพในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีการจัดธงชาติ พระบรมฉายาลักษณ์ ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี และมีการส่งเสริมสนับสนุนการสร้าง

ทางเลือกที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย หวังสวัสดิ์ (2559) โดยได้ให้ความสำคัญของประชาธิปไตยไว้ว่า คำว่า “ประชาธิปไตย” หรือ “Democracy” มาจากคำว่า “demos” มีต้นกำเนิดมาจากภาษากรีกซึ่งมีความหมายดั้งเดิมว่า “การปกครองโดยชนหมู่มาก” หรือ “การปกครองโดยหมู่ชน” ส่วนความหมายของคำว่า “ประชาธิปไตย” ที่เกิดขึ้นในภายหลังนั้น หมายถึง ปรัชญาของสังคมมนุษย์หรือวิถีชีวิตที่ยึดถืออุดมคติและหลักการบางประการที่กำหนดแบบแผนพฤติกรรมระหว่างมนุษย์ในสังคม ทั้งในการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษ ปรมจันทร์ (2557) ซึ่งมีผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมการเลือกตั้งตัวแทนนักเรียน ด้านกิจกรรมวันสำคัญ ด้านกิจกรรม การบูรณาการในเนื้อหาการเรียนการสอน และด้านกิจกรรมการใช้ชีวิตในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2541) ที่ได้กล่าวถึง ความหมายของคำว่า ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นรูปแบบการเมืองการปกครองในความหมายทางเศรษฐกิจและในฐานะวิถี ชีวิต ดังนี้ ความหมายของประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นรูปแบบการเมืองการปกครองมีการให้ความหมายต่าง ๆ กัน เช่น รัฐบาลซึ่งประชาชนมีอำนาจปกครอง (Ruling power) ไม่โดยตรงก็โดยการมีผู้แทนที่ผ่านการเลือกมาแล้วรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ประชาธิปไตย ได้แก่ ระบบการปกครอง ซึ่งอำนาจการเมืองสูงสุดอยู่กับประชาชน

1.2 ด้านการฝึกปฏิบัติประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรับผิดชอบหน้าที่ ทั้งส่วนตนและส่วนรวมด้านประชาธิปไตย ครูและผู้เรียนมีปฏิบัติเคารพซึ่งกันและกันทางกาย เช่น การแสดงความเคารพแก่บุคคลซึ่งอาวุโสกว่า และผู้เรียนประพฤติปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองที่ดีตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์สุคนธ์ ศรีนันทน์ (2558) ที่กล่าวว่านักเรียนได้ฝึกกิจกรรมที่ใช้หลักประชาธิปไตย ในการดำเนินกิจกรรม มีโอกาสในการแสดงออกและกล้าแสดงออกได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนแนวความคิดและความคิดเห็นด้านประชาธิปไตยในและนอกโรงเรียน มีการจัดตั้งกลุ่มสนใจ ชุมนุม ชมรม จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีการฝึกปฏิบัติการการเลือกตั้งในโรงเรียนในระดับต่าง ๆ เช่น การเลือกตั้งหัวหน้าห้อง การเลือกนายหมู่ลูกเสือ การเลือกหัวหน้าหรือผู้นำชมรม หรือกลุ่มสนใจการประชุมคณะกรรมการนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร ชัยฤกษ์ (2552) เด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ อันเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของประเทศชาติ เป็นการพัฒนาที่มีผลไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศจะบรรลุเป้าหมายได้นั้น ควรพัฒนาประชาธิปไตยให้แก่การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ นักเรียนได้เข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย เพื่อนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามวิถีประชาธิปไตย

1.3 ด้านการประยุกต์ใช้และขยายผลประชาธิปไตยในชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สถานศึกษามีการสร้างและจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมประชาธิปไตย มีการดำเนินการให้ประชาชนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจแนวทางประชาธิปไตย มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยร่วมกับชุมชนในโอกาสต่าง ๆ และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์สุคนธ์ ศรีนานนท์ (2558) ที่มีการจัดกิจกรรมเพื่อการรู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ การเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์โดยจัดกิจกรรมเพื่อมีส่วนร่วมทางการเมืองกับชุมชน เช่น การรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกระดับ การรณรงค์ต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียง กิจกรรมเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมการเรียนรู้กฎหมายที่ใช้ในชีวิตประจำวันกับเจ้าหน้าที่รัฐในเครือข่ายความร่วมมือ เช่น กฎหมายจราจร กฎหมายยาเสพติด สิทธิเด็ก กฎหมายเลือกตั้ง จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และประเทศชาติ กิจกรรมที่จัดร่วมกับชุมชนในด้านศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม เช่น ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีแห่อาลัยความรู้จากกิจกรรมด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมด้านการฝึกปฏิบัติประชาธิปไตยในโรงเรียน มาขยายผลสู่ชุมชน เช่น การรณรงค์ การใช้สิทธิเลือกตั้ง

1.4 ด้านการจัดกิจกรรมที่นำหลักประชาธิปไตยมาประยุกต์ใช้ในเชิงสร้างสรรค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีการดำเนินงานด้านประชาธิปไตยโดยการบูรณาการกิจกรรมเพื่อให้เกิดความปรองดองและสมานฉันท์ มีการส่งเสริมและจัดตั้งเครือข่ายระบบประชาธิปไตยร่วมกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างยั่งยืน และมีการเปิดเวทีแสดงความคิดเห็นของสถานักเรียนร่วมกับชุมชนในการเสริมสร้างประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน เช่น เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กิจกรรม จัดให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ การดำเนินงานสถานักเรียนกรรมการนักเรียน การจัดค่ายประชาธิปไตย กิจกรรมประชาธิปไตยลงสู่ชุมชน การส่งเสริมกิจกรรมสร้างสำนึกความรักชาติ นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา กิจกรรมส่งเสริมด้านประชาธิปไตยในโรงเรียนเพื่อให้กับผู้เรียนศรัทธาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยสอดแทรกการส่งเสริมประชาธิปไตยเข้าไปในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทุกกลุ่มสาระจัดกิจกรรมประกวดเรียงความ เขียนคำขวัญ วาดภาพเกี่ยวกับประชาธิปไตยในโรงเรียน ร่วมเดินรณรงค์ในส่วนของการส่งเสริมประชาธิปไตย การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กับนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในเรื่องประชาธิปไตยในโรงเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมดำเนินงานด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระดับต่าง ๆ

2. การเปรียบเทียบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกประสบการณ์ทำงาน การดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน การเปรียบเทียบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน พบว่าโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 จำแนกตามการดำรงตำแหน่ง การเปรียบเทียบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตาม การดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติไม่เป็นตามสมมติฐาน

2.3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน การเปรียบเทียบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามขนาด โรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติไม่เป็นตามสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรมีการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม ขององค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องร่วมมือกันมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ให้มี การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนและต้องมีการสอดแทรกเนื้อหาประชาธิปไตยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรมีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีการเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและปฏิบัติในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมวิถีประชาธิปไตย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจัดทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการติดตามพฤติกรรมตามวิถีชีวิตประชาธิปไตยของ นักเรียนในชีวิตประจำวัน

2.2 ควรสำรวจสภาพปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ที่มีเสริมสร้างประชาธิปไตยในโรงเรียน ให้มีการสอดแทรกในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

2.3 ควรศึกษาปัจจัยสาเหตุการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนว่าได้มีการปรับปรุงหรือมี การพัฒนาอย่างต่อเนื่องหรือไม่โดยชุมชน

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประชาธิปไตยสำหรับครูผู้สอน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6. กรุงเทพฯ: สหยาบสื่อและการพิมพ์.

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2558. กรุงเทพฯ ฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและมูลนิธิคอนอร่าเดนาวร์. (2548).

คู่มือประกอบการเรียนการสอนประชาธิปไตย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: ครูสภา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**

(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552.** กรุงเทพฯ:

ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กฤษ พรมจันทร์. (2557). **การมีส่วนร่วมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนของผู้บริหาร สถานศึกษา**

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

จรรยา มาติกลโกวิทและคณะ. (2553). **รายงานการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อส่งเสริม**

ความเป็นประชาธิปไตย. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: สำนักงานเลขาธิการ

สภาผู้แทนราษฎร.

ณัฐชัย ชินอรธพร. (2558). **การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งระดับชาติ และระดับ**

ท้องถิ่นไทย. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย, 7(3): 353-377.

ถวิล บุรีกุล. (2545). **โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีวัดผลการพัฒนาระบบบริหาร จัดการที่ดี.** นนทบุรี:

สถาบันพระปกเกล้า.

ทิพย์พาพร ตันติสุนทร. (2554). **การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง.** กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายศึกษา.

สถาบันนโยบายศึกษา. (2558). **การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง.** กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายศึกษา.

นงนุช สีสอ. (2552). **สภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ**

ประชาธิปไตยของนักเรียนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรดิษฐ์ เขต 1.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิษฐ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น.** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประสิทธิ์ เวียงสีมา. (2547). **การพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยของนักเรียน โรงเรียน**

บ้านห้วยคา อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปริญญ เทวานฤมิตรกุล. (2555). **การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง.** กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด.

ภาสกา ภาคาผล และมนังค์ อังควาณิช. (2560). **การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานโดยใช้กิจกรรมบริการ**

สังคมเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองในวิถีประชาธิปไตย. Veridian E-Journal, Silpakorn

University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ, 10(3): 975-990.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2541). **การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2).

นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ราชกิจจานุเบกษา. (2550). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**.

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก วันที่ 24 สิงหาคม 2550).

วันชัย หวังสวาสดิ์. (2559). **รูปแบบการบริหารประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ**

การศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วันชัย หวังสวาสดิ์, ผ่องศรี วาณิชย์สุวงศ์ และวีรยุทธ ชาตะกาญจน์. (2560). **รูปแบบการบริหาร**

ประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้, 4(1): 60-72.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). **การพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มาตรฐานการอุดมศึกษา.

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนผล. (2554). **จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษา กระบวนทัศน์**

ใหม่การพัฒนา. กรุงเทพฯ: จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์.

วิสุทธิ โพธิ์แทน. (2554). **แนวคิดพื้นฐานของประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานรัฐมนตรี

และราชกิจจานุเบกษา.

สถาบันพระปกเกล้า. (2552). **คู่มือพลเมืองยุคใหม่**. กรุงเทพฯ: เอ.พี. กราฟิค ดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536). **ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน**

ประถมศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่ม 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2551). **คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประชาธิปไตย**

สำหรับครู-อาจารย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์ จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **สถานักเรียนหลักการและแนวทางการดำเนินงาน**

(ฉบับปรับปรุง). (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **การเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตยผ่าน**

กิจกรรมค่าย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **แนวการจัด**

กิจกรรมการศึกษาเพื่อความเป็นไทยและความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

สุภาพร ชัยฤกษ์. (2552). **การเสริมสร้างประชาธิปไตย: ศึกษาผลการดำเนินงานโครงการเสริมสร้าง**

ประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

สาขาวิชารัฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Cohen, C. (1971). **Democracy**. New York: Free Press.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.

Educational and Psychological Measurement, 30(3): 607-610.

Likert, R. (1970). **New Partterns of Management**. New York: McGraw-Hill.

The World Book Encyclopedia. (1998). **World Book Encyclopedia**. English: World Book.

**ความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย
ไร่เก่า-ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2**
Teachers' Desires of Participation in Academic Management of Schools
in Rai Kao-Salalai Network Group Under Prachuap Khiri Khan
Primary Educational Area Office 2

วรารณ สุขศรี

Waraporn Suksri

โรงเรียนบ้านหนองขาม (สันติกาญจน์ราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

Ban Nong Kham School (Santikanratbamrung) Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2

e-mail: nuuming0703@gmail.com

Received: January, 14 2022

Revised: January, 31 2022

Accepted: February, 4 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า-ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า-ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การสอน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร ประกอบด้วย ครูในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า-ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 100 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ประกอบด้วย ครูในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า-ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า-ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ครูที่มีเพศ และประสบการณ์การสอนต่างกันมีความต้องการการมีส่วนร่วม ในการบริหารวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความต้องการการมีส่วนร่วมของครู, การบริหารงานวิชาการ

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) study teachers' desires of participation in academic management of schools in Rai Kao-Sala Lai network group under the Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2; and 2) compare teachers' desires of participation in academic management of schools in Rai Kao-Sala Lai network group under the Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2, classified by gender and teaching experience. Research methodology was a survey research. The population included 100 teachers of schools in Rai Kao-Sala Lai network group under the Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2. Samples, totaling 80 teachers, obtained via stratified random sampling technique, comprised of teachers of schools in Rai Kao-Sala Lai network group under the Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2. The instrument used for collecting the data was a 5-level rating scale questionnaire. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation and t-test.

The results of the research were found that: 1) Teachers' desires of participation in academic management of schools in Rai Kao-Sala Lai network group under the Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2 were at the high level in overall; and 2) The teachers with different genders and teaching experiences had no different desires of participation in academic management.

Keywords: Teachers' Desires of Participation, Academic Management

บทนำ

การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การศึกษาตลอดชีวิตคือ การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต้องตระหนักและร่วมกันดำเนินการให้บรรลุผลในที่สุด

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารการศึกษาไว้ 4 ด้านคือการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานที่ผู้บริหารควรให้

ความสำคัญเป็นอันดับแรก ทั้งนี้การบริหารงานวิชาการต้องเป็นไปตามขอบข่ายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ 17 ด้าน เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจและเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษานานาชาติ ประกอบไปด้วยงานที่สำคัญ ๆ ของสถานศึกษามากมาย ไม่ว่าจะเป็นงานหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอน งานวัดผลประเมินผล ฯลฯ ซึ่งแต่ละงานจะเป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าและคุณภาพของสถานศึกษานั้นๆ ดังนั้นแล้วการบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพนั้น จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย (อิริวัฒน์ พันธุ์รัตน์, 2562: 19)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ 2546 ดังนี้ คือจัดทำนโยบายแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่นวิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณประสานส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษากำกับดูแลติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศึกษาวิเคราะห์วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษา จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษา ประสานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลาย ดำเนินการและประสานส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา ประสานส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการองค์กรหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ได้จัดทำโครงการต่าง ๆ ขึ้นในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ซึ่งมีทั้งโครงการเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหา ระบบการเรียนการสอนและเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงสู่การนำมาปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเพื่อมุ่งเน้นในการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาการพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่ความพร้อมในการประเมินระดับนานาชาติ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความต้องการการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครู ในสถานศึกษาการบริหารงานวิชาการต้องเป็นไปตามขอบข่ายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ 17 ด้าน และเพื่อให้มีความสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 คือ (1) การพัฒนาหรือการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น (2) การวางแผนงานด้านวิชาการ (3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (4) การพัฒนาหลักสูตรของ

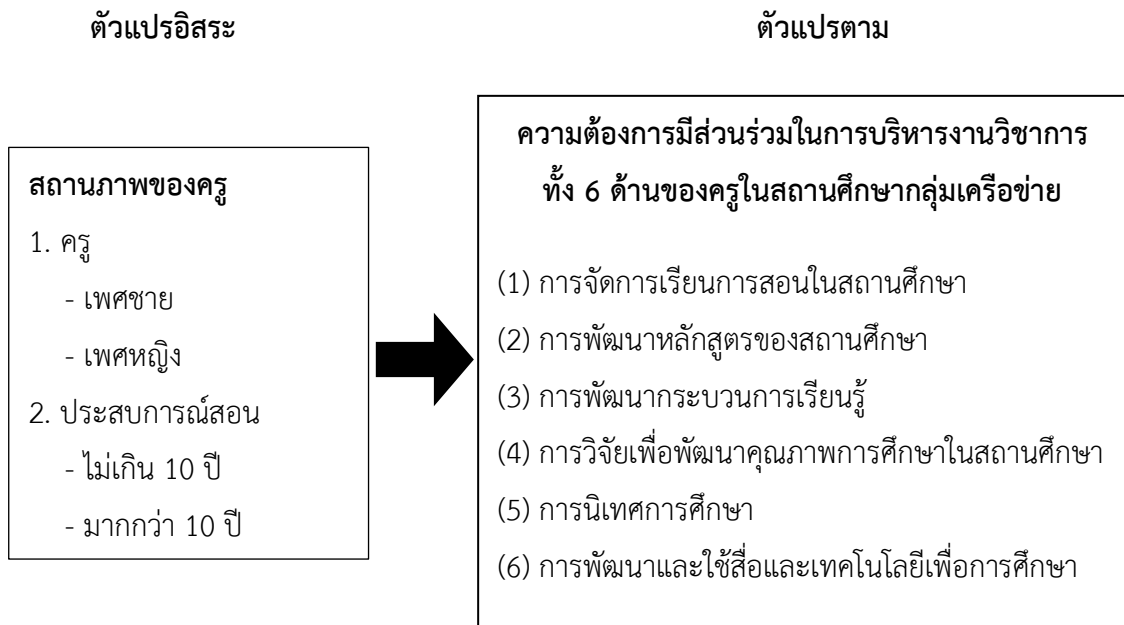
สถานศึกษา (5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (6) การวัดผลประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผล การเรียน (7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้ (9) การนิเทศการศึกษาการแนะแนว (10) การแนะแนว (11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา (12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (13) การประสาน ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (14) การส่งเสริมและสนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคลรอบรั้วองค์กรหน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (15) การ จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา (16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา (17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กลุ่มเครือข่ายไทร่เก่า-ศาลาลย์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองขาม (สันติกาญจน์ราษฎร์บำรุง) โรงเรียนบ้านเนินกรวดโรงเรียนศาลาลย์ โรงเรียนไทร่เก่า สามร้อยยอดโรงเรียนบ้านหนองน้ำกลัดโรงเรียนบ้านหนองเป่าปี และโรงเรียนบ้านสามร้อยยอด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 เพื่อพัฒนางานบริหารวิชาการของครูใน สถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไทร่เก่า-ศาลาลย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายไทร่เก่า - ศาลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา กลุ่ม เครือข่ายไทร่เก่า-ศาลาลย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การสอน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายของกระทรวง ศึกษาธิการ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์และสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาของครู ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไทร่เก่า-ศาลาลย์ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) การจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) การวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา และ 6) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษามากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยตามภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการการมีส่วนร่วมของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale) โดยศึกษาและ กำหนดประเด็นของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์ที่เกี่ยวกับการบริหารงานทั้ง 6 ด้าน นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้อง เหมาะสมครอบคลุมของเนื้อหาและการใช้ภาษาในแบบสอบถาม จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการหาค่า IOC กำหนดค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือได้ว่ามีความเที่ยงตรงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 แล้วนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับไม่ต่ำกว่า 0.88

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ และสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายไร้กำแพง-ศาลาลัย ประกอบด้วย 6 ด้าน (กฎกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) คือ 1) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา และ 6) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า-ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 100 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพของครูจำแนกเป็น

1) เพศ โดยจำแนกเป็น

(1) ชาย

(2) หญิง

2) ประสบการณ์การสอน โดยจำแนกเป็น

(1) ไม่เกิน 10 ปี

(2) มากกว่า 10 ปี

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูใน 6 ด้าน คือ 1) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา และ 6) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ผลการวิจัย

จากการวิจัยความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 53 คนคิดเป็นร้อยละ 60.25 และมีประสบการณ์การสอนไม่เกิน 10 ปีจำนวน 48 คนคิดเป็นร้อยละ 60.50

2. ครูมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา พบว่า ครูมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ในภาพรวม มีระดับมาก ($\bar{X}=3.94$) พิจารณารายข้อ พบว่า มีระดับมากทุกข้อ

2.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา พบว่า ครูมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่าครูมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร้เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา พบว่า ครูมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร้เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.99) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่าครูมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร้เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.96) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.6 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า ครูมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร้เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. การเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร้เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำแนกตามเพศและประสบการณ์การสอน สรุปได้ดังนี้

3.1 ครูที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร้เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ครูที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันทุกด้าน

3.2 ครูที่มีประสบการณ์การสอนไม่เกิน 10 ปี กับประสบการณ์การสอน มากกว่า 10 ปี มีความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร้เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนไม่เกิน 10 ปี กับประสบการณ์การสอน มากกว่า 10 ปี มีความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร้เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีความต้องการแตกต่างกันในด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยที่ครูที่มีประสบการณ์การสอนไม่เกิน 10 ปี

มีความต้องการมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับด้านที่เหลือครูมีความต้องการไม่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ครูที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ครูที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันทุกด้าน ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบระดับความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำแนกตามเพศ

ข้อที่	ความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ชาย (n= 11)		หญิง (n= 62)		t	P
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.01	0.59	3.90	0.58	0.77	.431
2	การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	3.78	0.58	3.67	0.54	0.81	.412
3	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.05	0.65	3.87	0.66	1.20	.235
4	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.11	0.56	3.92	0.62	1.27	.201
5	การนิเทศการศึกษา	4.08	0.58	3.90	0.67	1.18	.246
6	การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.98	0.57	3.88	0.62	0.68	.492
รวม		3.99	0.53	3.85	0.55	1.09	.271

2. ครูที่มีประสบการณ์การสอนไม่เกิน 10 ปี กับประสบการณ์การสอน มากกว่า 10 ปี มีความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนไม่เกิน 10 ปี กับประสบการณ์การสอน มากกว่า 10 ปี มีความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีความต้องการแตกต่างกันในด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยที่ครูที่มีประสบการณ์การสอนไม่เกิน 10 ปี

มีความต้องการมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับด้านที่เหลือครูมีความต้องการไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การสอน

ข้อที่	ความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ประสบการณ์การสอนไม่เกิน 10 ปี (n= 11)		ประสบการณ์การสอนมากกว่า 10 ปี (n= 11)		t	P
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.05	0.60	3.78	0.54	2.11*	.032
2	การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	3.77	0.53	3.62	0.59	1.21	.225
3	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.04	0.65	3.77	0.65	1.86	.067
4	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.07	0.53	3.87	0.69	1.49	.163
5	การนิเทศการศึกษา	4.10	0.60	3.76	0.67	2.39*	.024
6	การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.03	0.58	3.75	0.60	2.10*	.041
รวม		4.00	0.52	3.75	0.57	2.03	.053

* $P < 0.05$

อภิปรายผล

สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายไร่เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้การกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด เพื่อที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ รวดเร็ว คล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น สถานศึกษา และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการ กระบวนการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งการวัดผลประเมินผล และการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 33)

2. การเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายไร่เก่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ระหว่างเพศชาย กับ เพศหญิง ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายละเอียดตามรายด้านพบว่า ความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ระหว่างเพศชาย กับ เพศหญิง ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ภาวิณี ครุฑปักซี่ (2559: 1-2) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเครือข่ายกลุ่มคั้งบางกะเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูสายผู้สอนของโรงเรียนเครือข่ายกลุ่มคั้งบางกะเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ

2.2 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูที่มีประสบการณ์การสอน ไม่เกิน 10 ปี กับ ครูที่มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 10 ปี ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดตามรายด้านพบว่า ความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูที่มีประสบการณ์การสอนไม่เกิน 10 ปี กับ ครูที่มีประสบการณ์การสอน มากกว่า 10 ปี ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัย ลำเทียน ปุระมงคล (2557 : 89 - 93) วิจัยเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในอำเภอบึงสามพัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในอำเภอบึงสามพัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายไร้ค่า - ศาลาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ควรนำผลการวิจัยไปใช้และวิจัยดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ครู ชุมชนให้มากยิ่งขึ้น
3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้มากยิ่งขึ้น
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของผู้เรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น
5. ด้านการนิเทศการศึกษา ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบและกระบวนการให้มากยิ่งขึ้น
6. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรรณิกา โกสั่นเที่ยง. (2562). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:

กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้า

และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กาญจนา เจือบุญ. (2557). การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3. วารสารบัณฑิตศึกษา,

11(52): 157-164.

- ลำเทียน ปุระมงคล. (2557). **ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน**
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอปทุมราชวงศา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อำนาจเจริญ. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- วิฑูรย์ สำราญรัมย์. (2560). **ความคิดเห็นของพนักงานครูที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์พัฒนา**
เด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์.
วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เข้าถึงข้อมูลจาก
<http://www.edu-journal.ru.ac.th> > abstractData > indexBy.
- สุทธิรา เกษมราษฎร์. (2559). **การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4**
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). **หลักการบริหารแบบฐานโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: พระรามสี่ การพิมพ์.
- Argyris, C. (19644). **Integrating the Individual and Organization**. New York:
John Wiley and Inc.
- Anthony, W. P. (1978). **Participative Management**. Massachusetts: Addison-Wesly.
- Alderfer, C. P. (1972). **Existence: Relatedness and growth, human needs**
in organizational setting. New York: Free Press.
- Bryman, A. (1986). **Leadership in Organization**. London: Roytedge & Kegan Paul–Hall.
- Gibson, J. L., Ivancevich, J. M. & Donnelly, J. H., Jr. (1997). **Organizations, Behavior**
Structure Processes. International Edition. United States of America:
Irwin/McGraw-Hill.

**ขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงาน
ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร**
Morale of Teachers and Education Personnel for Working Performance
In Bangkok Office of The Non-Formal and Informal Education

พัชริดา ชัยพิมลพลิน

Phatcharida Chaipiomonpalin

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Educational Administration Branch, Education Faculty, Bangkokthonburi, University

e-mail: e.evepcrd@gmail.com

Received: January, 17 2022

Revised: January, 31 2022

Accepted: February, 4 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเขตกรุงธนใต้ และ 2) เปรียบเทียบขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเขตกรุงธนใต้ โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วยบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ จำนวน 102 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ประกอบด้วยบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ จำนวน 80 คน วิธิดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาปัญหาการวิจัย (2) การออกแบบการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล (4) การเขียนรายงานการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยคือแบบสอบถามชนิดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าตัวกลางเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเขตกรุงธนใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานใน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเขตกรุงธนใต้ จำแนกตาม เพศและประสบการณ์การทำงานพบว่า (2.1) บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อ

ขวัญและกำลังใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (2.2) บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: ขวัญและกำลังใจของครู, บุคลากรทางการศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) To study the morale of teachers and education personnel toward working performance in Bangkok Office of the Non - formal and Informal Education; 2) To compare the morale of teachers and education personnel toward working performance in Bangkok Office of the Non-formal and Informal Education classified by gender and education experiences. Research methodology was survey research. The population included 102 teachers and education personnel toward working performance in Bangkok Office of the Non - formal and Informal Education. Sample obtained via stratified random sampling technique comprised of 80 teachers and education personnel toward working performance in Bangkok Office of the Non - formal and Informal Education. Research procedure consisted of 4 steps: (1) studying research problems (2) research design (3) data collection and analysis data (4) research paper writing. The instrument was a 5-rating scales questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, Standard Deviation and hypothesis testing by Independent t-test.

The results of the research were found that: 1) The morale of teachers and education personnel for working performance in Bangkok Office of the Non - formal and Informal Education, was at high level in overall. 2) The comparison of teachers and education personnel toward morale for working performance in Bangkok office of the Non - formal and Informal Education which classified by gender and working experiences found that: (2.1) teachers and education personnel who different gender had opinions toward morale for working performance in Bangkok Office of the Non - formal and Informal Education, were not different in overall; (2.2) teachers and education personnel who different education experiences had opinions toward morale for working performance in Bangkok

Office of the Non-formal and Informal Education, was not different at .05 level significantly in overall.

Keywords: Morale of Teachers, Education Personnel

บทนำ

ขวัญและกำลังใจเป็นการแสดงออกทางภาวะจิตใจหรือความรู้สึกหรือเจตคติของคนในหน่วยงานที่มีต่อบุคคลหรือเพื่อนร่วมงานต่อองค์กรที่ตนปฏิบัติงานอยู่ต่อวัตถุประสงค์และความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายขององค์กรโดยขวัญและกำลังใจที่ดีทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เกิดความเชื่อมั่น และศรัทธาในองค์กร ขวัญกำลังใจเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารและการปฏิบัติงาน (อุบลรัตน์ ชุนพันธ์, 2558: 1)

ปัจจุบันคุณภาพการปฏิบัติงานของครูยังไม่น่าพึงพอใจ การอุทิศตนของครูในปัจจุบันยังไม่อุทิศตนให้กับอาชีพอย่างแท้จริง ครูยังมีการพัฒนาตนเองน้อย ครูไม่รักศรัทธาต่ออาชีพครูขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ขาดระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ประสิทธิภาพในการทำงานของครูลดน้อยลง อาจเกิดจากการที่ครูและผู้บังคับบัญชามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกัน ความพึงพอใจในการทำงาน สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ความขัดแย้งในโรงเรียน ภาวะความกดดันในการทำงานบรรยากาศในการทำงานงานที่ตึงเครียดงานที่ซ้ำซากจำเจไม่ได้สอนตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมา ปัญหาอาคารเรียนไม่เหมาะสม ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและปัญหาส่วนตัวของครู สิ่งเหล่านี้จะบั่นทอนจิตใจก่อให้เกิดผลเสียต่อการทำงานของครูจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องมีการบริหารงานบุคคล เพื่อให้เกิดความคล่องตัวมีอิสระภายใต้กฎหมายระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ครูจะได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญตรงกันข้าม ถ้าครูมีขวัญและกำลังใจต่ำถึงแม้ว่าครูจะเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถเพียงใดก็ตาม ก็ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนั้นต่ำลงไปด้วยของครู สิ่งเหล่านี้จะบั่นทอนจิตใจก่อให้เกิดผลเสียต่อการทำงานของครูจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องมีการบริหารงานบุคคล เพื่อให้เกิดความคล่องตัวมีอิสระภายใต้กฎหมายระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ครูจะได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญตรงกันข้าม ถ้าครูมีขวัญและกำลังใจต่ำ ถึงแม้ว่าครูจะเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถเพียงใดก็ตาม ก็ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนั้นต่ำลงไปด้วย (ธนากร รุจิมาลัย, 2559: 2)

จากความสำคัญของบุคลากรทางการศึกษา ต่างก็มีความรู้สึกนึกคิดในหลาย ๆ ทัศนะ ผู้บริหารจะต้องมีทักษะโน้มน้าวจิตใจให้ครูผู้สอนปฏิบัติตามอันจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนและความสำเร็จของสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อ

การปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

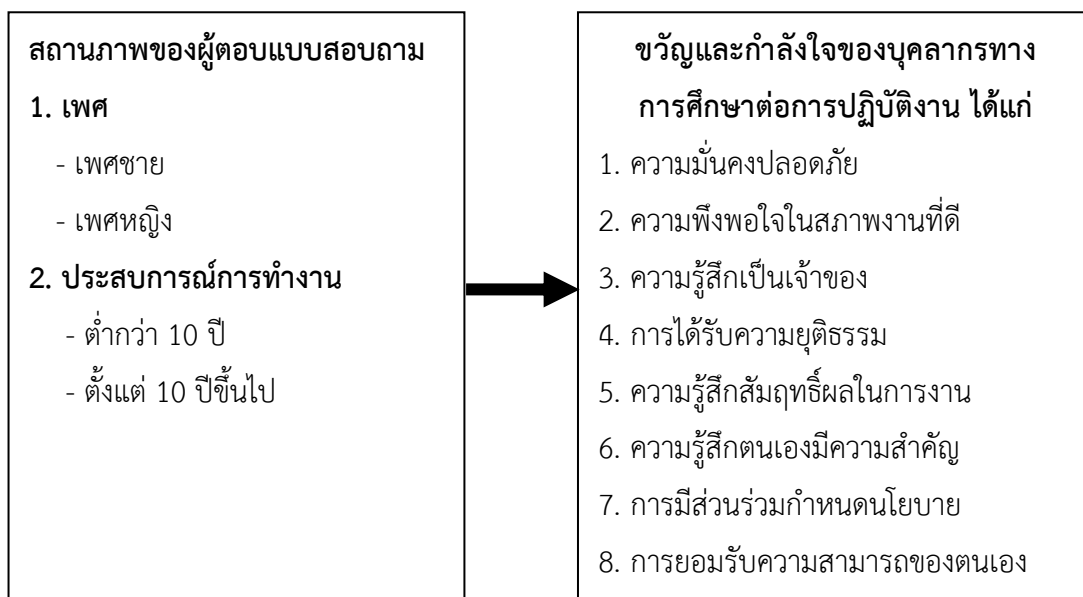
1. บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกันมีขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษา ต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ ต่างกัน
2. บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ ต่างกัน

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ โดยมีขอบเขตของการวิจัยตามแนวคิดของไวลส์ (Wiles, 1953: 229-231) มี 8 ด้าน ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนต่อการปฏิบัติงาน โดยแนวคิดของไวลส์ (Wiles, 1953: 229-231) ประกอบด้วย 1) ความมั่นคงปลอดภัย 2) ความพึงพอใจในสภาพงานที่ดี 3) ความรู้สึกเป็นเจ้าของ 4) การได้รับความยุติธรรม 5) ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลในการทำงาน 6) ความรู้สึกตนเองมีความสำคัญ 7) การมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และ 8) การยอมรับความสามารถของตนเอง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ จำนวน 102 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) แล้วดำเนินการสุ่มชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 80 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

- 1) เพศ ได้แก่ เพศชาย เพศหญิง
- 2) ประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ ตามแนวคิดของไวลส์ (Wiles, 1953: 229-231) มี 8 ด้าน ดังนี้

- 1) ความมั่นคงปลอดภัย (Security)
- 2) ความพึงพอใจในสภาพงานที่ดี (Working Condition)
- 3) ความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of belonging)
- 4) การได้รับความยุติธรรม (Fair Treatment)
- 5) ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลในการทำงาน (Sense of Achievement)
- 6) ความรู้สึกตนเองมีความสำคัญ (Feeling of Importance)
- 7) การมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย (Participation in Policy Formulation)
- 8) การยอมรับความสามารถของตนเอง (Self-Respect)

4. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับขวัญกำลังใจของครูผู้สอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ได้แก่ เพศ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ จำนวน 40 ข้อ ได้แก่ ความมั่นคงปลอดภัย 5 ข้อ ความพึงพอใจในสภาพงานที่ดี 5 ข้อ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ 5 ข้อ การได้รับความยุติธรรม 5 ข้อ ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลในการทำงาน 5 ข้อ ความรู้สึกตนเองมีความสำคัญ 5 ข้อ การมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย 5 ข้อ และการยอมรับความสามารถของตนเอง 5 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ค่า 5 ระดับ

สำหรับตอนที่ 2 แต่ละข้อคำถามกำหนดความหมายของค่าแต่ละระดับ ดังนี้

1 หมายถึง ขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2 หมายถึง ขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

3 หมายถึง ขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

4 หมายถึง ขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

5 หมายถึง มีขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

5. สถิติในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับ สถิติที่ใช้มีดังต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) เขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ ($\bar{X}$)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เขียนแทนด้วยสัญลักษณ์ (S.D.)
4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ Independent T-test

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเรื่อง ขวัญและกำลังใจของบุคลากรต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ ผู้วิจัยได้สรุป ผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่วิจัยเป็นบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ จำนวน 80 คน เป็นเพศชายจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 36.25 เพศหญิง 51 คน คิดเป็นร้อยละ 63.75 มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50

2. ขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ความมั่นคงปลอดภัย การมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย การยอมรับความสามารถของตนเอง ความรู้สึกตนเองมีความสำคัญ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลในการงาน การได้รับความยุติธรรม และความพึงพอใจในสภาพงานที่ดี

2.1 ด้านความมั่นคงปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านมั่นใจว่าจะไม่ถูกลดโทษให้ออกจากงานโดยปราศจากเหตุผล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านได้รับสวัสดิการดูแลอย่างเหมาะสม

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านสามารถปฏิบัติงานตามนโยบายของสถานศึกษาได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสำคัญ ๆ ของสถานศึกษา

2.3 ด้านการยอมรับความสามารถของตนเอง อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านคิดอยู่เสมอว่าจะต้องปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุดและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านหาวิธีปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ เมื่อปรากฏว่างานยังบกพร่องอยู่

2.4 ด้านความรู้สึกละอายใจตนเองมีความสำคัญ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารให้เกียรติและความไว้วางใจแก่ท่าน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีความภูมิใจในผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงาน

2.5 ด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติงานสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนร่วมงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านมีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้ ความสามารถ

2.6 ด้านความรู้สึกล้มเหลวในการทำงาน อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ท่านรู้สึกว่างงานที่ได้ทำส่งผลให้สถานศึกษาเจริญก้าวหน้า และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านได้รับการประเมินผลงานที่ดีอย่างสม่ำเสมอ

2.7 ด้านการได้รับความยุติธรรม อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีการกระจายงานให้บุคลากรทางการศึกษาทุกคนอย่างเป็นธรรมและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านได้รับมอบหมายงานให้ทำโดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถ

2.8 ด้านความพึงพอใจในสภาพงานที่ดี อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีเครื่องมือที่ทันสมัย เอื้อต่อการทำงาน

3. การเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์การทำงาน

3.1 บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อขวัญกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงาน ด้านความมั่นคงปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนด้านอื่น ๆ

พบว่า มีขวัญกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ ไม่แตกต่างกัน

3.2 บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงาน ด้านความมั่นคงปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนด้านอื่น ๆ พบว่า มีขวัญกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ขวัญและกำลังใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 8 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ ให้ความสำคัญกับบุคลากร ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ สร้างความจงรักภักดีต่อองค์กร เกื้อหนุนให้ระเบียบข้อบังคับเกิดผลในด้านการควบคุมความประพฤติของ บุคลากรให้ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบแห่งระเบียบวินัย และมีศีลธรรมอันดีงาม สร้างสามัคคีธรรมในหมู่คณะ และก่อให้เกิดพลังร่วม (Group Effort) ในหมู่คณะ ทำให้เกิดความสามัคคี เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบุคคลในองค์การกับนโยบายและวัตถุประสงค์ ขององค์การ เกื้อหนุนและจูงใจให้สมาชิกของหมู่คณะหรือองค์การ เกิดความคิดสร้างสรรค์ใน กิจการต่าง ๆ ขององค์การ ทำให้เกิดความเชื่อมั่น และศรัทธาในองค์การที่ตนปฏิบัติงานอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพร จอมคำสิงห์ (2559) วิจัยเรื่อง ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนท่าใหม่ “พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนท่าใหม่ “พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการและสนับสนุนด้านการศึกษาโดยเฉพาะมีการส่งเสริมสนับสนุน ดูแลบุคลากรตามระบบราชการ

2. การเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์การทำงาน

2.1 บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ บุคลากรมีความพึงพอใจในสภาพงานที่ดี สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติงานสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารมีการกระจายงานให้บุคลากรทางการศึกษาทุกคนอย่างเป็นธรรม รู้สึกถึงความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ผลในการงาน รู้สึกว่างานที่ได้ทำส่งผลให้สถานศึกษาเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารให้เกียรติและความไว้วางใจแก่ทุกคนเท่าเทียมกัน มีส่วนร่วมกำหนดนโยบายของสถานศึกษา ส่งผลให้บุคลากรมีความภาคภูมิใจในตนเอง ทำงานอย่างมีความสุข ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ผู้รับบริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียว หน่อเล็ก วิจัยเรื่อง ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดยะลา พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ไม่แตกต่างกันเพราะในปัจจุบันฐานะทางสังคมของเพศหญิงและเพศชายมีความเท่าเทียมกัน คุณภาพศักยภาพ และความสามารถของทั้งครูผู้หญิงและผู้ชายไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ครูผู้หญิงและครูผู้ชายมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

2.2 บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อขวัญและกำลังใจของบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ บุคลากรได้รับการฝึกฝน ฝึกปฏิบัติ อบรมจากสถานศึกษา จากเพื่อนร่วมงาน การทำงานเป็นทีม ทำให้สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้งานประสบความสำเร็จได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับสุวัฒน์ พันธฤทธิ์ (2553: 36) ได้ศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า พนักงานครู โรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานทั้งภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน และพนักงานครูมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นพนักงานครูที่มีอายุระดับเงินเดือนระดับตำแหน่ง ที่มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง ขวัญและกำลังใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงธนใต้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายของสถานศึกษาให้ชัดเจน เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารงานที่ดีมากขึ้น

1.2 ผู้บริหารควรให้กำลังใจและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษามากขึ้น เพื่อให้มีกำลังใจในการทำงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เพื่อทราบระดับความพึงพอใจของบุคลากรทางการศึกษาต่องานที่ทำว่ามีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานหรือไม่

2.2 ควรวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารศึกษา ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพื่อหาปัจจัยที่จะส่งเสริมขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนต่อการปฏิบัติงาน แล้วนำมาปรับใช้กับสถานศึกษาของตน

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กัญชลิกา ทองอยู่. (2554). ขวัญกำลังใจในการทำงานของลูกจ้างปฏิบัติงานชั่วคราวมหาวิทยาลัย

รามคำแหง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ขวัญใจ ไลนอก. (2554). การศึกษาระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูการศึกษานอก โรงเรียน

สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. ชัยภูมิ: ม.ป.พ.

มะลิวรรณ ศรีโพธา. (2554). ปัจจัยการเสริมสร้างขวัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการครู

วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดพิจิตร. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สาธิต สุรัตน์สัญญา. (2554). ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจประจำ

สถานีตำรวจภูธรยะรัง ในสังกัดภูธรจังหวัดปัตตานี ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัด

ชายแดนภาคใต้. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุวัฒน์ พันธฤทธิ์. (2554). ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูโรงเรียนเทศบาลสังกัด

เทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- สมจิตร ไช้มุก. (2554). **ความคิดเห็นของครูที่มีต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เสาวนีย์ แก้วบุตตา. (2555). **ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานครูวิทยาลัยสารพัดช่าง สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อุบลรัตน์ ชุมพันธ์. (2558). **การศึกษาขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูการศึกษาออกโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ธนากร รุจิมาลัย. (2559). **ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองนราธิวาส**. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการ ภาครัฐ และภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรรคพร จอมคำสิงห์. (2559). **ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนทำใหม่ “พูลสวัสดิ์ ราษฎร์นุกูล” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพียว หน่อเล็ก. (2560). **ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดยะลา**. การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- Anderson, A.P. (2002). **Transforming an elementary school into a professional learning community through a top-down initiative**. Ed.D. Rowan University.
- Boyd, W. A. (1994). **Teacher morale and sense of efficacy as phycho-social variables: prestige**. Dissertation Abstracts International, 3274-A.
- Buckner, C. S. (September 1997). “Institutional Climate and Instiitutional Effectiveness at the Three Community Colleges,” **Dissertation Abstracts International**. 58 (3): 709-A.
- Cook, R. C. (1990). North Carolina school teacher during 1978-1979. **Dissertation Abstracts International**, 41(9), 2839-A.

- Coughin, Robert J. Dimension of teacher morale. (1970). **American Education Research journal**, P.221.
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. (1970, Autumn). Determining Sample Size for Research Activities, **Educational and Psychological Measurement**. 30(3): 608-610.
- Leithwood, K., Doris, J., and Alicia, F. (1994). **Transformational Leadership and Teacher Commitment to change**. In Murphy, Joseph, and Karen Seashore Louis, eds. Reshaping the Principal ship: Insight from Transformational Reform Efforts.
- Manson, B. Y. (November 1998). "The Impact of Downsizing on Employee Morale and Productivity: Implication for Trainning," **Dissertation Abstracts International**. 59 (5): 1485-A.
- Maslow, A.H. (1994). **Motivation and Personality**. New York: Harper & Row.
- McNitt, W. D. (2003). **An analysis of urban elementary school teacher morale and school performance: Implication for leadership**. Unpublished doctoral dissertation, Saint Louis University, St.Louis, MO.
- Stahl, Ronald W. and others. (1973). **Managing career education programs**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Thomas, C. S. (2007). **A comparison of teacher morale in public elementary school in St. Louis country Missouri**. Dissertation Abstracts International, 43(6), 1785-A.
- Tucker, Eva R. (2003). **The relationship between teacher morale and satisfaction, environmental robustness and sense of efficacy in an urban school district**. Retrieved April 21, 2007.
- Vroom, V.M. (1964). **Working and Motivation**. Malabar: Robert E. Krieger Publishing Company.
- Wilcox, H. D. (1993). **The relationship between the teachers, perception of the high school principle's leadership style and the correlates job satisfaction and morale**. Dissertation Abstracts International, 3079-A.
- Wiles, Kimball. (1953). **Supervision for better schools**. New York: Prentice Hall.
- Wolman, Benjamin B. (1973). **Dictionary of behavioral science**. New York: Van Nostrand Reinhold.

**การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ
กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
School-Based Administration of a Specific School Dissability Group 4
Under The Office of Specific Educational Administration**

ภัทรี เสามั่น

Pattaree Saoman

โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

Ubonpanyanukul School Ubon Ratchathani

e-mail: ammypat0409@gmail.com

Received: January, 25 2022

Revised: February, 10 2022

Accepted: February, 15 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จาก 7 โรงเรียน จำนวน 632 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ ประกอบด้วย จำนวน 199 คน วิธีการดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การศึกษาปัญหาการวิจัย (2) การออกแบบการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล (4) การเขียนรายงานการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยค่าทีแบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 ต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะ

ความพิการ เมื่อเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันจะมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ทั้ง 3 ปัจจัย

คำสำคัญ: การบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, โรงเรียนเฉพาะความพิการ

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) study the level of school base administration on the disability-specific school at school group 4 under the Office of Special Education Administration and 2) compare the opinions of teachers and educational personnel on educational administration by used school base of the school for disability-specific school at school group 4 under the Office of Special Education Administration classified by gender, education level and work experiences. Research methodology was a survey research. The population, totaling 632 persons, included teachers and education personal in the disability-specific school at school group 4 under the Office of Special Education Administration. Samples, totaling 199 persons, obtained via stratified random sampling technique comprised of teachers and education personnel in the disability-specific school at school group 4 under the Office of Special Education Administration. Research procedure consisted of 4 steps: (1) study of research problem; (2) research design; (3) data collection and analysis; and (4) research report writing. Classified by gender, educational level and work experiences. The instruments used for data collection was a 5-rating scales Deviation and hypothesis testing by independent t-test.

The results of the research were found that: 1) The level of opinion of the teachers and educational personnel for the disability-specific school at school group 4 under the Office of Special Education Administration towards school-based educational administration was at a high level in overall and 2) The comparison of opinions belong to teachers and educational personnel of school base administration on the disability-specific school at school group 4 classified by gender, educational level and work experiences, it were different at .05 level significance for all 3 factors.

Keywords: Educational Administration by School Base, Specific School Dissibility

บทนำ

การบริหารจัดการภาครัฐมีประสิทธิภาพต่ำและระบบการให้บริการประชาชนยังไม่ได้มาตรฐานสากลเมื่อเทียบกับต่างประเทศ สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากระบบบริหารราชการเป็นแบบแนวตั้งรวมศูนย์การบริหารงานไว้ที่ส่วนกลาง มีระเบียบและขั้นตอนมาก ขาดความยืดหยุ่น ล่าช้า ไม่คล่องตัว ไม่ประหยัด และไม่สามารถบริหารงานอย่างครอบคลุมมีการบูรณาการในลักษณะแผนยุทธศาสตร์เชิงรุก ซึ่งต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตและการดำเนินธุรกิจผ่านเทคโนโลยีและเครื่องมือ สื่อสารที่เน้นความรวดเร็วและประสิทธิภาพให้มากขึ้น ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยี สื่อสาร ได้อำนวยความสะดวกให้คนในสังคมสามารถรับรู้ข่าวสารได้รวดเร็วและหลากหลายมากขึ้น ทำให้ประชาชนมีความคาดหวังที่จะได้รับการบริการจากภาครัฐผ่านช่องทางที่มีความหลากหลายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อาทิ บริการที่สำนักงานบริการ ณ จุดเดียว และบริการออนไลน์ต่าง ๆ ทั้งนี้ สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) รายงานว่าในปี 2558 ประสิทธิภาพของภาครัฐอยู่ที่อันดับ 27 ของโลก และเป็นอันดับสามของภูมิภาคอาเซียนรองจากสิงคโปร์และมาเลเซีย และธนาคารโลกรายงานว่าปี 2558 ประเทศไทยมีคะแนนความง่ายในการประกอบธุรกิจอยู่ที่อันดับ 49 ของโลก และเป็นอันดับสามของภูมิภาคอาเซียนรองจากสิงคโปร์และมาเลเซีย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2554)

นอกจากนี้ ความสำเร็จขององค์การหรือสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results-Based Management) ประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลล้วนแต่ขึ้นอยู่กับภูมิปัญญา ความคิดความอ่าน และแนวปฏิบัติที่สร้างสรรค์ของผู้นำขององค์การ การบริหารโดยใช้หลักการการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์การ สำหรับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่จะสร้างความรู้สึกรับผิดชอบเป็นเจ้าของมีความมุ่งมั่น ผูกพัน และความรับผิดชอบในอำนาจหน้าที่การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน ซึ่งจะต้องมีการปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ เมื่อประเทศไทยมีนโยบายปฏิรูปการศึกษา โดยได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 การดำเนินการให้เกิดผลตามเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาเริ่มเป็นรูปธรรมมากขึ้น เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ และการใช้ประชาชนและสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อมุ่งให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ สนองต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด

ทั้งนี้ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษามีผลต่อการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยที่ผู้บริหารต้องเรียนรู้ เข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างกัน
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างกัน
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างกัน

การดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษา การบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ, 2541) 5 ด้าน คือ 1) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) 2) หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) 3) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) 4) หลักการบริหารตนเอง (Self - managing) และ 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จาก 7 โรงเรียน จำนวน 632 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จาก 7 โรงเรียน จำนวน 199 คน โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยใช้สูตรการคำนวณ จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละโรงเรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งประกอบด้วย 1) เพศ ประกอบด้วย (1.1) ชาย และ (1.2) หญิง 2) ระดับการศึกษา ประกอบด้วย (2.1) ปริญญาตรี และ (2.2) สูงกว่าปริญญาตรี 3) ประสบการณ์ในการทำงาน ประกอบด้วย (3.1) ต่ำกว่า 15 ปี และ (3.2) ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม คือ การบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มี 5 ด้าน คือ 1) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) 2) หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) 3) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) 4) หลักการบริหารตนเอง (Self - managing) และ 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance)

4. เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือ

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 4 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบสอบถามและตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือมาจาก กรรณผล เพิ่มผล จากการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี (กรรณผล เพิ่มผล, 2554) 5 ด้าน คือ (1) หลักการกระจายอำนาจ (2) หลักการมีส่วนร่วม (3) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (4) หลักการบริหารตนเอง และ (5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยมีข้อคำถามจำนวน 35 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) (สุภาวดี รอดเสียงล้ำ, 2559) มี 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มาก
ระดับ	3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	น้อย
ระดับ	1	หมายถึง	น้อยที่สุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน นำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

5.2 ข้อมูลการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายด้านและรายข้อโดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

5.2.1 การแปลความหมายคะแนนค่าเฉลี่ยการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 103) มีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติงานมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติงานมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติงานปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติงานน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรโดยใช้การทดสอบค่าทีแบบ Independent, t-test

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อคำถามที่ต้องการทราบ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และ 2) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับและรายด้าน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990)

6.2 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการบรรยาย ได้แก่ 1) ค่าร้อยละ (Percentage) 2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ 3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน การทดสอบความแตกต่างของตัวแปรโดยการทดสอบค่าทีแบบ Independent, t-test

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความ

พิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.84 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 81.14 และมีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 15 ปี ร้อยละ 54.27

2. ระดับความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ข้อแรก ได้แก่ ด้านหลักการกระจายอำนาจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล มีค่าเฉลี่ย

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยการทดสอบค่าทีแบบ Independent t-test ปรากฏผล ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพศชายและเพศหญิงของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ใน 3 ด้าน คือ (1) ด้านหลักการค้ำอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (2) ด้านหลักการบริหารตนเอง (3) ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ส่วนอีก 2 ด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จบปริญญาตรีและจบสูงกว่าปริญญาตรีของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ใน 2 ด้าน คือ (1) ด้านหลักการกระจายอำนาจ (2) ด้านหลักการบริหารตนเอง ส่วนอีก 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 15 ปี และที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ใน 2 ด้านคือ (1) ด้านหลักการบริหารตนเอง (2) ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ส่วนอีก 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

การศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยอภิปรายพบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักการกระจายอำนาจ รองลงมาคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล และด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้นำหลักการบริหารจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กล่าวถึงการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งคือกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษาโดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการโรงเรียน (School Council หรือ School Board) ได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ โดยให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน (อุทัย บุญประเสริฐ, 2542: 2) ซึ่งสอดคล้องกับ ฤทัยวรรณ หาญกล้า (2547) ได้ศึกษาการศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า (1) สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ คือ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หลักการบริหารตนเอง หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และหลักการกระจายอำนาจ และ (2) ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับคือ หลักการกระจายอำนาจ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หลักการบริหารตนเอง และหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ ปรีชา แก้วกอ (2559)

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า

2.1 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพศชายและเพศหญิงของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เนื่องจากการเป็นครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องปฏิบัติงานกับนักเรียนผู้มีความพิการเป็นงานที่ต้องอาศัยความละเอียดและอดทนซึ่งครูหรือบุคลากรทางการศึกษาเพศชายเมื่อเข้ามาทำงานในโรงเรียนคนพิการแล้วอาจผิดไปจากความคาดหวังก่อนเข้าทำงานจนในบางรายหงุดหงิดจนเกิดเป็นเจตคติในทางลบต่อภาระหน้าที่ของตนเอง และเมื่อเปรียบเทียบกับครูหรือ

บุคลากรทางการศึกษาเพศหญิงซึ่งอาจมีความคาดหวังต่ำกว่าเพศชายแล้ว และครูหรือบุคลากรทางการศึกษาเพศหญิงจะมีความอดทนสูงกว่าต่อนักเรียนผู้มีความพิการจึงส่งผลให้เกิดความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทเลอร์ (Tayior, 1998: 103A) ได้ศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและการมีส่วนร่วมกันตัดสินใจในระบบโรงเรียนในเมืองของรัฐจอร์เจีย โดยการเปรียบเทียบความเป็นจริงกับความคาดหวังของคณะกรรมการสถานศึกษาในเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งพบว่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างความคาดหวังในการมีส่วนร่วมซึ่งมีค่ามากกว่าความเป็นจริงในทุกระดับโรงเรียน

2.2 ความคิดเห็นของของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จบปริญญาตรีและจบสูงกว่าปริญญาตรีของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และความคิดเห็นของของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 15 ปีและที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ทั้งสองปัจจัยนี้แตกต่างกัน เนื่องจากเหตุผลใกล้เคียงกับปัจจัยในด้านเพศ ส่งผลให้ความคาดหวังกับความเป็นจริงแตกต่างกัน และปัจจัยส่วนบุคคลก็เป็นปัจจัยที่ทำให้ความคาดหวังกับความเป็นจริงแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพร ดุ๊กหลิม (2554) ได้ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) : บทบาทของผู้ปกครองเครือข่ายต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองเครือข่ายด้านเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ เขตที่พักอาศัยและความสัมพันธ์กับนักเรียน กับบทบาทของผู้ปกครองเครือข่ายต่อการจัดการศึกษาตามขอบข่ายของงานโรงเรียนที่ปฏิบัติจริงและที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านอายุและอาชีพกับบทบาทของผู้ปกครองเครือข่ายต่อการจัดการศึกษาตามขอบข่ายงานของโรงเรียนที่ปฏิบัติจริงและที่คาดหวังแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดังนี้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ทั้งนี้ผู้บริหารควรมีการศึกษาและให้โอกาสในการจัดทำโครงสร้างการบริหารโดยให้นักเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง หน่วยงานอื่น ๆ ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียน และกำหนดนโยบายการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างชัดเจน ทั้งกำหนดข้อตกลงและการปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่างอิสระ

1.2 โรงเรียนควรเน้นการเผยแพร่และให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรเกี่ยวกับหลักการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจและทำงานได้ตรงจุดประเด็นที่ต้องการ

1.3 ควรเพิ่มการทำงานกลุ่มระหว่างองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจการบริหารงานอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

กลุ่มโรงเรียนควรร่วมกันศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษา สังกัดอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในโอกาสต่อไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- คณิต ยวงสุวรรณ. (2547). รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์หลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- จุรีพร ดุกหลิม. (2554). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM): บทบาทของผู้ปกครองเครือข่าย ต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ. สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธงทอง ล้วนเหล้าอังกูร. (2554). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัด สำนักงาน คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ (สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ): มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- นงลักษณ์ ไตรรุ่ง. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการ บริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาบางบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- นิติกรณ์ ฉันทวงศ์ชนะ. (2552). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. เข้าถึงข้อมูลจาก <http://www.krupai.net/sbm.htm>.
- ปรีชา แก้วกอก .(2559). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนในโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในการพัฒนาท้องถิ่น เขตภาคเหนือ. ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ฤทัยวรรณ หาญกล้า .(2547). การศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ (สำนักวิทยบริการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ): มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์. (2544). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-bases management: SBM). ในการประชุมสัมมนาทางวิชาการเรื่อง การบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการของ
สถานศึกษา ในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Rideout, F.D. (1997). "School-bases management for Small School in Newfoundland
and Labrador," Dissertation Abstracts International, 57 (8): 348.
- Taylor, M.S. (1998). "The Status of Site-Based Management Shared Decision-making
in an Urban School System in Georgia." Dissertation, Ed.D.
(Education Administion) South Carolina: Carolina State University.
- Yamane, T. (1973). **Statistic: An Introductory Analysis**. (3rd ed). New York:
Harper and Row.

ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหาร
โรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หนองตาแต้ม อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Parents' Expectations of Junior High School Students Towards
The Administration of Baan Nong Ta Taem (Ratprachanukul)
School Under the Nong Ta Taem Subdistrict Administrative
Organization, Pranburi District, Prachuap Khiri Khan Province

สุพิชชา ยังมีมาก

Supitcha Youngmeemak

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Education, Bangkokthonburi, University

e-mail: jaae.young99@gmail.com

Received: January, 27 2022

Revised: February, 14 2022

Accepted: February, 18 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 2) เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 88 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ประกอบด้วยผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคาดหวังการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความคาดหวังโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนต้นที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกันมีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่าง

คำสำคัญ: ความคาดหวัง, การบริหารโรงเรียน

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) To study the parents' expectation of junior high school students towards management of Bannongtatam (Ratchaprachanukul) school under the Nongtatam Subdistrict Administrative Organization Pranburi District Prachuap Khiri Khan Province and 2) To compare the expectation of the parents' of junior high school students towards the administration of Bannongtatam (Ratchaprachanukul) school under the Nong Ta Tam Subdistrict Administrative Organization Pranburi District Prachuap Khiri Khan province classified by gender, age and education level. Research methodology was a survey research. The population included 88 parents of junior high school students at Bannongtatam (Ratchaprachanukul) School under the Nong Ta Taem Subdistrict Administrative Organization Pranburi District Prachuap Khiri Khan Province, Samples, totaling 73 parents. obtained via stratified random sampling technique. The instrument used for collecting the data was a 5-level rating scale questionnaire. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation and t-test.

The results of the research were found that: 1) The parents' expectation of junior high school students towards management of Bannongtatam (Ratchaprachanukul) school were at the high level in overall; and 2) The parents of junior high school students with different sexes, ages and educational levels. Had different expectations for school administration in general, there is no difference.

Keywords: Expectation, School Administration

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนพึงได้รับและพึงมีการศึกษาเป็นเครื่องมือและเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพราะการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการที่จะช่วยพัฒนาให้ประเทศเจริญก้าวหน้าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปัจจัยด้านการศึกษาถือว่ามีความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ การพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาอย่างต่อเนื่องทุกด้านให้ตอบสนองความต้องการของสังคมและก้าวทันต่อความเจริญก้าวหน้าของโลก มีการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการบูรณาการในการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันเป็นสิทธิที่เด็กและเยาวชนทุกคนต้องได้รับอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยสอดคล้องกับความสามารถความถนัดและความสนใจที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล รัฐและสังคมพึงจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนให้พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพบรรลุถึงขีดสูงสุดในทุกด้าน ไม่ลดทอนหรือสกัดกั้นความสามารถด้านใดด้านหนึ่งของบุคคล โดยมีครอบครัวและสังคมให้การดูแลส่งเสริมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เป็นคนดีมีคุณภาพควบคู่ไปกับความสามารถที่มีอยู่ ตลอดจนสนับสนุนส่งเสริมให้นำความสามารถพิเศษนั้น ๆ ไปพัฒนาองค์ความรู้ให้กับสังคมประเทศชาติในฐานะผู้นำทางวิชาการตามศักยภาพในด้านที่ตนมี ในขณะเดียวกันก็ให้สามารถดำเนินชีวิตของตนเองอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กาญจนา ลอเลิศลักษณ์ วาสนา จักรแก้ว และสิทธา พงษ์ศักดิ์, 2559: 91)

การจัดการศึกษาจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งของประเทศ แต่การดำเนินงานมักจะพบปัญหาทั่วไปอยู่เสมอ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร อุปกรณ์การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่ดี ทำให้ไม่สามารถส่งบุตรหลานให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ เนื่องจากการบริหารการศึกษาของไทยมีพื้นฐานมาจากสภาพภาพของประเทศซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา งบประมาณของประเทศจะต้องนำไปใช้จ่ายในด้านอื่น ๆ ด้วย จึงไม่สามารถมาทุ่มเทให้กับการศึกษาได้ตามความต้องการ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม การบริหารการศึกษาช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มุ่งพัฒนาคนให้สมบูรณ์ในทุกด้าน พร้อมทั้งการบริหารการศึกษามีการตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักวิชาการ (สันติ บุญภิรมย์, 2552: 18-19)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 29 ว่าจะให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน ทำให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนเริ่มมีความคาดหวังเกี่ยวกับการศึกษาสูงขึ้น และเรียกร้องให้โรงเรียนดำเนินงานให้ดีขึ้นเพื่อบุตรหลานของตน และมีความประสงค์ให้โรงเรียนรับผิดชอบและพิสูจน์ให้เห็นว่าสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนจึงเปิดช่องทางให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง และปฏิบัติงานร่วมกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด เพื่อปรับปรุงโรงเรียนให้ดีขึ้น ฉะนั้น การจัดให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนจึงเป็นส่วนสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา (กุสุมา เกสรสุข, 2559: 2)

ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน คือ ต้องการให้ทางโรงเรียนได้มีการอบรมสั่งสอนบุตรหลานให้เป็นทั้งคนดีและคนเก่ง ทั้งวิชาการ ทักษะชีวิต มีคุณธรรมจริยธรรม หรือให้เป็นคนดีนั่นเอง การที่ผู้ปกครองจะตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนได้นั้น ย่อมคาดหวังให้บุตร

หลานได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด (อุไรรักษ์ ไชยนิวดี, 2551: 3) ดังนั้น พ่อแม่จึงจำเป็นต้องหาโรงเรียนที่มีคุณภาพในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของตนเอง เพื่อให้เหมาะสมกับวัย และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (ธนารักษ์ ท้วมมี, 2551: 1)

โรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เปิดสอนตั้งแต่ระดับ อนุบาล จนถึง ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อพิจารณาการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ในภาพรวมของโรงเรียน พบว่า การบริหารโรงเรียนในบางด้านมีปัญหาในภาพรวม เช่น การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งตามวุฒิการศึกษาและสาขาวิชา การระดมทรัพยากร การลงทุนเพื่อการศึกษา การประสานงานเพื่อพัฒนาเครือข่ายการศึกษา กับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ฯลฯ

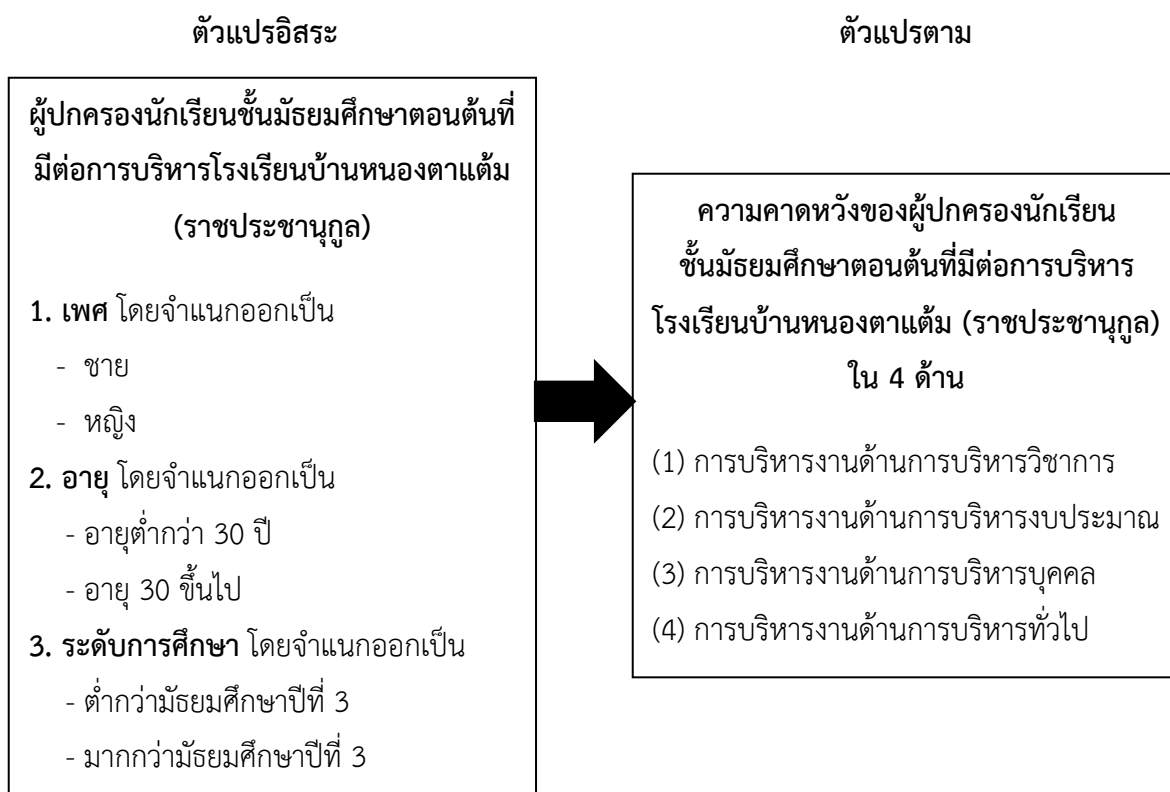
จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารการศึกษาของโรงเรียน ทำให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตลอดจนสามารถตอบสนองความคาดหวังของผู้ปกครองที่ไว้วางใจให้บุตรหลานเข้ามาศึกษา และมั่นใจได้ว่าโรงเรียนจะสามารถจัดการการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามที่ต้องการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดตามกรอบการบริหารสถานศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ตามมาตรา 39 ประกอบด้วย การบริหารงานด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงานด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารงานด้านการบริหารบุคคล และการบริหารงานด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งสามารถเขียนแผนภาพที่ 1 ได้ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารโรงเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert's five rating scale) โดยศึกษาและพัฒนาจากแบบสอบถาม กำหนดประเด็นของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์ที่เกี่ยวกับการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้อง เหมาะสมความครอบคลุมของเนื้อหาและการใช้ภาษาในแบบสอบถาม จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการหาค่า IOC กำหนดค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือได้ว่ามีความเที่ยงตรงเนื้อหาได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 -1.00 แล้วนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 73 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับไม่ต่ำกว่า 0.70

1. ขอบเขตของการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีกรอบในการบริหารงาน 4 ด้านตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 คือ (1) การ

บริหารงานด้านการบริหารวิชาการ (2) การบริหารงานด้านการบริหารงบประมาณ (3) การบริหารงานด้านการบริหารบุคคล และ (4) การบริหารงานด้านการบริหารทั่วไป

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 88 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) จำแนกเป็น 1) เพศ โดยจำแนกออกเป็น (1.1) ชาย และ (1.2) หญิง 2) อายุ โดยจำแนกเป็น (2.1) อายุต่ำกว่า 30 ปี (2.2) อายุ 30 ปีขึ้นไป และ 3) ระดับการศึกษา โดยจำแนกเป็น (3.1) ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 และ (3.2) สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่มีต่อการบริหารการศึกษา ซึ่งการบริหารการศึกษาสามารถจำแนกได้ 4 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหารงานด้านการบริหารวิชาการ 2) การบริหารงานด้านการบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานด้านการบริหารบุคคล และ 4) การบริหารงานด้านการบริหารทั่วไป

ผลการวิจัย

จากการวิจัยความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 84.93 มีอายุ 30 ปี ขึ้นไป จำนวน 51 คนคิดเป็นร้อยละ 69.90 และมีการศึกษาระดับมากกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 76.70

2. ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอลำลูกเกด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารงานบุคคล ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอลำลูกเกด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการบริหารงานทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอลำลูกเกด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา ดังนี้

3.1 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นเพศชาย กับ เพศหญิง มีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นเพศชาย กับ เพศหญิง มีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

3.2 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ ผู้ปกครองที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป มีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป ผู้ปกครองมีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับจุด .05 โดยที่ผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีมีความคาดหวังน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป สำหรับด้านที่เหลือผู้ปกครองนักเรียน มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3.3 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีการศึกษาน้อยกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 กับมากกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีการศึกษาน้อยกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 กับ มากกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอลำลูกเกด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศ

ข้อที่	ความคาดหวังต่อการจัดการศึกษา	ชาย (n= 11)		หญิง (n= 62)		t	P
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการบริหารวิชาการ	3.67	0.68	3.73	0.64	-0.25	.801
2	ด้านการบริหารงบประมาณ	3.95	0.76	3.88	0.69	0.34	.772
3	ด้านการบริหารงานบุคคล	4.05	0.73	3.92	0.64	0.57	.563

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ความคาดหวังต่อการจัดการศึกษา	ชาย (n= 11)		หญิง (n= 62)		t	P
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
4	ด้านการบริหารทั่วไป	3.90	0.82	3.77	0.63	0.62	.543
รวม		3.89	0.71	3.82	0.61	0.34	.732

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นเพศชาย กับเพศหญิง มีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นเพศชาย กับเพศหญิง มีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามอายุ

ข้อที่	ความคาดหวังต่อการจัดการศึกษา	ต่ำกว่า 30 ปี (n= 22)		30 ปีขึ้นไป (n=51)		t	P
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการบริหารวิชาการ	3.55	0.73	3.79	0.59	-1.45	.152
2	ด้านการบริหารงบประมาณ	3.69	0.75	3.97	0.66	-1.62	.114
3	ด้านการบริหารงานบุคคล	4.03	0.58	3.51	0.65	-1.79	.823
4	ด้านการบริหารทั่วไป	3.51	0.65	3.90	0.63	-2.39*	.025
รวม		3.61	0.69	3.93	0.57	-1.98	.051

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ ผู้ปกครองที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป มีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป ผู้ปกครองมีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับจุด .05 โดยที่ผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคาดหวังน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป สำหรับด้านที่เหลือผู้ปกครองนักเรียน มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอลำลูกเกด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อที่	ความคาดหวังต่อการจัดการศึกษา	น้อยกว่า มัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 3 (n= 17)		มากกว่า มัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 3 (n=56)		t	P
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการบริหารวิชาการ	3.71	0.65	3.72	0.64	-0.04	.971
2	ด้านการบริหารงบประมาณ	3.90	0.62	3.88	0.72	0.11	.912
3	ด้านการบริหารงานบุคคล	3.92	0.65	3.95	0.66	-0.17	.872
4	ด้านการบริหารทั่วไป	3.75	0.66	3.80	0.80	-0.28	.784
รวม		3.82	0.61	3.84	0.63	-0.09	.921

* $P < 0.05$

จากตาราง พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีการศึกษาน้อยกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 กับ มากกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีการศึกษาน้อยกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 กับ มากกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

อภิปรายผล

สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอลำลูกเกด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอลำลูกเกด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่ต้องการได้ คือ ครูซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 2 ส่วน ได้แก่ คุณภาพของตัวครูและคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลของครูครูที่ดีต้องมีความรักศรัทธาในอาชีพ เมตตาและเอาใจใส่ลูกศิษย์เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับผู้ปกครองและชุมชนได้ดีและสิ่งสำคัญที่สุดคือ ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน (ถ่ายทอดความรู้และต่อยอดความรู้ให้ผู้เรียนได้) อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่จะเกิดกับลูกศิษย์เป็นอันดับแรกครูต้องมี

ความเชื่อว่า “เด็กทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้” จึงจะสามารถพัฒนา กิจกรรมวิธีการ ตลอดจนสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอนเพื่อให้บรรลุมาตรฐานการจัดการเรียนการสอน หรือการจัดการเรียนรู้ของครูต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ครูมีอาชีพ ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง หมั่นปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถมีทักษะในการ ดำรงชีวิต มีบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างยั่งยืน พร้อมทั้งจะเจริญเติบโตท่ามกลางความ เปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาและเป็นที่ยอมรับของสังคมและประเทศชาติ ในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554: 5-6) ซึ่งขอขยายการบริหารสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 9-37) มี 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงาน งบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป

นอกจากนั้นผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏฐา เรืองสา (2561: 67-68) วิจัยเรื่องความ คาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารโรงเรียนชุมชนวัดท่าเลทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการวิเคราะห์ความความคาดหวังของผู้ปกครอง นักเรียนที่มีต่อการบริหารโรงเรียนชุมชนวัดท่าเลทอง โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ ละด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการ บริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงาน วิชาการ และจิรภา มุสิกกา (2559: 61-62) วิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัด การศึกษาของโรงเรียนเฮงฮั่ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเฮงฮั่ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการ บริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ บุญแน่น (2559: 71-72) วิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสฤชดิ เดช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของ ผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสฤชดิเดช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้าน การบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหาร งานบุคคล

2. การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามเพศโดยภาพรวมไม่แตกต่าง แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งเพศชาย และเพศหญิง มีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ปวีณา เประกันยา (2559: 43-45) วิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเลิศปัญญา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเลิศปัญญา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า รายด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามกลุ่มอายุ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ ผู้ปกครองที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป ที่มีต่อการบริหารโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดตามรายด้านพบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ ผู้ปกครองที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป ที่มีต่อการบริหารโรงเรียน ด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ ผู้ปกครองที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป มีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แตกต่างกันในด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัย ณัชชา เรืองสา (2561: 67-68) วิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารโรงเรียนชุมชนวัดท่าเลทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารโรงเรียนชุมชนวัดท่าเลทอง อายุต่างกัน มีความคาดหวังด้านการบริหารงานวิชาการมีความคาดหวังที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.3 ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่าง แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีการศึกษาน้อยกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 กับ มากกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความคาดหวังต่อการบริหารโรงเรียนบ้านหนองตาแต้ม (ราชประชานุกุล) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กุสุมา

เกษรสุข (2559: 75-77) วิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีจังหวัดปทุมธานีจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี ที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนที่เรียนช้า เป็นประจำ และมีการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน
2. ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการกระจายทรัพยากรอย่างทั่วถึง และควรมีความโปร่งใสในการบริหารจัดการงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการจัดครูเข้าสอนอย่างเหมาะสมกับคุณวุฒิครูผู้สอนควรสื่อสารกับผู้ปกครองทราบโดยตรงเป็นระยะ ๆ
4. ด้านการบริหารทั่วไป ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี อย่างเหมาะสม และควรมีการจัดการจราจรที่ดีภายในโรงเรียนในการรับส่งนักเรียน

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: อรุณสภา.
- กุสุมา เกสรสุข. (2559). ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จิรภา มุสิกกา. (2559). ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเฮงฮั่วอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฑารัตน์ บุญแน่น. (2559). ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสฤทธิเดช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปวีณา ประกันยา.(2559). ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเลิศปัญญา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ณัชชา เรียงสา. (2561). **ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารโรงเรียนชุมชนวัดท่าเลทอง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.** สารนิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

Cronbach, L.J. (1970) **Essentials of psychological testing.** 5th ed. New York:
Harper & Row, 202-204.

Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for reseaech activities.
Educational and Psychological Measurement, Vol.30 (No.3): 607-610.

การศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษา
แบบบูรณาการศึกษานิเทศก์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

A Study on Learning Organization of School in The Srikharaphum
Integrated School Administration Network 2 Under the Surin
Primary Educational Service Rea Office 1

ดาร์รัตน์ สีหะวงษ์^{*1}, ไตรรัตน์ สิทธิกุล²

Dararat Seehawong^{*1}, Tirat Sitthitul²

^{*1}นักศึกษานิเทศก์โท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

²หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

^{*1}Graduate student in Educational Administration, Siam Technology College

²Master of Education in Educational Administration Program, Siam Technology College

e-mail: triraths@siamtechno.ac.th

Received: January, 31 2022

Revised: February, 15 2022

Accepted: February, 18 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษานิเทศก์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของโรงเรียน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษานิเทศก์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 134 คน โดยผู้วิจัยได้หาขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan และได้ทำการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Independent

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษานิเทศก์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X}$ = 4.10) รองลงมาคือ ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ($\bar{X}$ = 4.06) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ($\bar{X}$ = 4.00) 2) ผลการเปรียบเทียบความเป็น

องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด ยกเว้นจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน และการคิดอย่างเป็นระบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ การมีแบบแผนความคิด และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: องค์กรแห่งการเรียนรู้, โรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

ABSTRACT

The objectives of this research were to study and compare the learning organization of schools in the Sikhoraphum Integrated Educational Institution Administration Network 2 under the Surin Primary Educational Service Area Office 1, classified by educational qualifications, position and school size. This research is a quantitative research. The samples used in this research were 134 school administrators and school teachers in the Sikhoraphum Integrated School Management Network 2 under the Surin Primary Educational Service Area Office 1, academic year 2020. The researcher determined the sample size. By opening a ready-made table of Krejcie & Morgan and sampling with a simple random sampling method. The research tool was a questionnaire. The statistics used in the data analysis were frequency distribution, percentage, mean ($\bar{X}$), and standard deviation (S.D.), independent t-test.

The results of the research were found that: 1) the learning organization of schools in the Sikhoraphum Integrated School Management Network 2 under the Surin Primary Educational Service Area Office 1 as a whole was at a high level ($\bar{X}$ = 4.05). When considering each aspect, it was found that it was at a high level in every aspect. The aspect with the highest mean was building a shared vision ($\bar{X}$ = 4.10), followed by being a well-rounded person ($\bar{X}$ = 4.06) and the aspect with the lowest mean was learning as a team ($\bar{X}$ = 4.00) 2) Comparison of the learning organization of schools in the Sikhoraphum Integrated School Management Network 2 under the Surin Primary Education Service Area

Office 1, classified by educational qualifications. and position, it was found that overall and each aspect was significantly different at the .05 level, which was in accordance with the given assumptions. Except classified by school size, it was found that the overall difference was not statistically significant. and when considering each aspect, it was found that creating a common vision and systematic thinking the difference was statistically significant at the .05 level. having a conceptual plan and learning together as a team were not statistically different.

Keywords: Learning organization, Sikhorphum Integrated School Management Network 2, Surin Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการส่งเสริมและพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม ความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงาน และคิด วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้สร้างสรรค์ มีสุขภาพ ร่างกายและจิตใจสมบูรณ์แข็งแรง ประกอบอาชีพได้ มีวิถีชีวิตกลมกลืนธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสามารถ ปรับตนได้ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551)

จากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกที่ไม่เคยหยุดนิ่งซึ่งเป็นผลจากกระแสโลกาภิวัตน์และการ พัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ รอบตัว ส่งผลให้องค์กรต่าง ๆ ต้องมีการ เปลี่ยนแปลงและปรับตัวอย่างรวดเร็ว เกิดการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน จึงมีการ นำแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ มาปรับใช้กับองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเพิ่มขีด ความสามารถในการแข่งขันให้แก่องค์กร แนวความคิดหนึ่งที่มีการนำมาใช้เพื่อการพัฒนาองค์กร โดยการ พัฒนาจากบุคลากรซึ่งถือเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในองค์กร คือ แนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) (เปี่ยมพงศ์ นัยบ้านด่าน, 2553: 13-17)

องค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization) เป็นแนวคิดที่เติบโตมาจากกระแสการ เปลี่ยนแปลง เรื่องการเรียนรู้องค์กรและการจัดการ การฝึกอบรมและพัฒนา เป็นแนวโน้มใหม่ที่ได้รับการ สนใจเป็นอย่างสูง ในแวดวงวิชาการและการบริหารจัดการ ที่มุ่งทั้งปรับเปลี่ยนและพัฒนาองค์กร โดยเน้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยสร้างจากคนข้างในองค์กรที่อยู่กับปัญหาซึ่งจะต้องเรียนรู้ทางแก้ไขปัญหา เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีที่คุ้มค่า เรียนรู้เป็นทีม ให้ประโยชน์ทั้งบุคคล ทีม และองค์กรไปในตัว คิดและทำสิ่ง ใหม่ที่แตกต่างและดีกว่าเดิม เป็นการพัฒนาเจตคติค่านิยม นอกเหนือจากทักษะฝีมือและผลสัมฤทธิ์ตาม เป้าหมาย แนวทางการพัฒนาเช่นนี้จะผูกโยงระบบเข้ากับปรัชญาและวิสัยทัศน์ขององค์กร โดยจะ

พัฒนาการเรียนรู้ได้ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ การเรียนรู้แบบเงียบ ๆ อาจให้ผลสำเร็จที่แท้จริง แก่องค์กรได้มากกว่ามีคนมาสอนสั่ง (วิระวัฒน์ ปิ่นนิตามัย, 2544: 4)

โรงเรียนเป็นองค์กรทางการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของประเทศชาติอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นองค์กรให้บุคลากรที่ผูกพันกับเรื่องของการสอนและการเรียนรู้เป็นหลัก เป้าหมายสุดท้ายของโรงเรียนก็คือ การเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้น ในบรรดาองค์กรประเภทต่าง ๆ เหล่านั้น โรงเรียนจึงควรเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้มากกว่าองค์กรประเภทใด ๆ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2548: 5)

การดำเนินการของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ซึ่งมีโรงเรียนในเครือข่าย จำนวน 21 โรงเรียน พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลาย ๆ ด้าน ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร เนื่องจากการบริหารงานที่ผ่านมาประสบปัญหาและข้อจำกัดในการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก ซึ่งส่วนใหญ่ เกิดจากการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ใช้อำนาจหน้าที่ตัดสินใจเพียงลำพัง ขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร จึงทำให้เกิดปัญหาด้านบรรยากาศในการทำงาน คือต่างคนต่างอยู่ ต่างคนต่างคิดต่างคนต่างทำ บุคลากรบางส่วนไม่มีความสนใจในการใฝ่เรียนรู้ ไม่ขวนขวายเรียนรู้ในเทคโนโลยี ใหม่ ๆ ที่กำลังเกิดขึ้น ยังยึดติดกับความคิดเดิม ๆ ทำงานในแบบเดิม ๆ ของตนเอง ไม่ยอมรับฟังในความคิดเห็นของบุคคลรุ่นใหม่ ขาดการคิดที่เป็นระบบ รวมทั้งปัญหาด้านการวางแผนและกระบวนการพัฒนา บุคลากรซึ่งเป็นปัญหาต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (ที่มา: จากการสัมภาษณ์ นายพิรุณ ภูเขียว ประธานเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1) ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาในการบริหารงานบุคคลและพฤติกรรม การบริหารงานที่ไม่พึงพอใจต่อบุคลากรในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความสามารถในการเสริมแรงจูงใจให้ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา มีความอบอุ่น มีขวัญกำลังใจและพึงพอใจในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างมีความสุข ดังนั้น ผู้ศึกษา ค้นคว้าจึงคิดว่า การแก้ไขปัญหาระยะยาวในปัญหาดังกล่าวของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษา แบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 นั่นคือ โรงเรียน ควรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในองค์กรและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ดังนั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และเปรียบเทียบ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษา แบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของโรงเรียน

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากรได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 21 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 21 คน และครู 183 คน รวม 204 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 2563) ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เพื่อหาสัดส่วนแต่ละโรงเรียนได้ตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน ตัวอย่างที่เป็นครู จำนวน 120 คน รวมจำนวนตัวอย่าง 134 คน

2. ตัวแปรที่วิจัย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดของโรงเรียน ตัวแปรตาม ได้แก่ การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศึกษารูมิ 2 มี 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ด้านการมีแบบแผนความคิด ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และด้านการคิดอย่างเป็นระบบ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ลิเคิร์ต (Likert) โดยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์ โดยครอบคลุมแนวคิด 5 ด้าน พื้นฐานความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของปีเตอร์ เอ็ม เซ็งกี (Peter M. Senge, 1990: 60) ได้แก่ ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ด้านการมีแบบแผนความคิด ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และด้านการคิดอย่างเป็นระบบ รวมถึงดัดแปลงจากเครื่องมือวิจัยของกฤษฎา ขาญรบ (2556) และทองเพียร เตยหอม (2562) เพื่อนำมาประยุกต์เป็นแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ (Try Out) มาหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่า

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเมืองสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เท่ากับ 0.98 นำแบบสอบถามไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ด้วยวิธีสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อทดสอบสมมติฐานในการเปรียบเทียบสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนในสังกัดเครือข่ายศิษรภูมิ 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน การดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน โดยใช้ t-test แบบ Independent

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศิษรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยภาพรวม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศิษรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยภาพรวม และรายด้าน

องค์กรแห่งการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติงานร่วมกัน			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.06	0.60	มาก	2
2. ด้านการมีแบบแผนความคิด	4.02	0.61	มาก	4
3. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.10	0.60	มาก	1
4. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.00	0.63	มาก	5
5. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	4.05	0.66	มาก	3
รวม	1.05	0.62	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศิษรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานร่วมกันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{X}$ = 4.10) รองลงมาคือ ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ($\bar{X}$ = 4.06) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ($\bar{X}$ = 4.00)

วัตถุประสงค์ที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารัฐ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และ ขนาดของโรงเรียน ดังตารางที่ 2-4 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารัฐ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

องค์กรแห่งการเรียนรู้	วุฒิการศึกษา				t	Sig.
	ปริญญาตรี		ปริญญาโทหรือสูงกว่า			
	(n = 106)		(n = 28)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.00	0.60	4.30	0.62	2.286	.024
2. ด้านการมีแบบแผนความคิด	3.95	0.60	4.30	0.58	2.667	.009
3. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.02	0.60	4.36	0.52	2.672	.008
4. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	3.94	0.62	4.26	0.58	2.496	.014
5. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	3.97	0.67	4.33	0.57	2.609	.010
รวม	3.97	0.62	4.31	0.57	2.758	.007

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารัฐ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด โดยบุคลากรที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีองค์การแห่งการเรียนรู้มากกว่าบุคลากรที่มีวุฒิมัธยมศึกษาในระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศิษรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

องค์กรแห่งการเรียนรู้	ตำแหน่งหน้าที่				t	Sig.
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครู			
	(n = 14)		(n = 120)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.68	0.28	3.99	0.60	4.151	.000
2. ด้านการมีแบบแผนความคิด	4.58	0.33	3.95	0.61	3.781	.000
3. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.65	0.26	4.03	0.60	3.830	.000
4. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.65	0.38	3.93	0.61	4.333	.000
5. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	4.79	0.24	3.96	0.64	4.747	.000
รวม	4.67	0.30	3.97	0.61	4.554	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศิษรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด โดยบุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา มีองค์การแห่งการเรียนรู้มากกว่าบุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นครู

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศิษรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

องค์กรแห่งการเรียนรู้	ขนาดของโรงเรียน				t	Sig.
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง			
	(n = 24)		(n = 110)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.90	.60	4.10	.62	1.446	.150
2. ด้านการมีแบบแผนความคิด	3.90	.57	4.05	.62	1.109	.269

ตารางที่ 4 (ต่อ)

องค์กรแห่งการเรียนรู้	ขนาดของโรงเรียน				t	Sig.
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง			
	(n = 24)		(n = 110)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
3. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	3.80	.48	4.16	.61	2.767	.006
4. ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	3.86	.54	4.04	.64	1.252	.213
5. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	3.80	.63	4.10	.66	2.006	.047
รวม	3.85	.56	4.09	.63	1.845	.067

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน และด้านการคิดอย่างเป็นระบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ด้านการมีแบบแผนความคิด และด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การศึกษาขององค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากการแยกผลการศึกษาในแต่ละด้าน พบว่า

1.1 ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการใช้อินเตอร์เน็ตเพื่อสืบค้นข้อมูลและหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ต่อตัวตนเองและต่อสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพให้ก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายและความสำเร็จที่กำหนดไว้ และผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยข้อมูลใหม่ ๆ กับเพื่อนร่วมงานเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุชยมาศ

สิทธิพันธ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านความรู้รอบรู้แห่งตนโดยรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ตามมาตราที่ 52 และมาตราที่ 53 ที่ส่งเสริมให้มีกระบวนการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ให้มีองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ อีกทั้งได้กำหนดให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมืออาชีพ จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาตนเองเพื่อให้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร สายใจ (2556) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านความรู้รอบรู้แห่งตน อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการมีแบบแผนความคิด ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ด้านการมีแบบแผนความคิดโดยรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการสร้างค่านิยมส่วนตัวให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเข้าร่วมการจัดกิจกรรมประชุมเพื่อปรึกษาหารือและหาข้อสรุปก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงานนั้น และผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการเปลี่ยนแปลงตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกพร้อมเปิดรับวัฒนธรรมใหม่ ๆ ขององค์กรอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษยมาศ สิทธิพันธ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านการมีแบบแผนความคิด โดยรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนและงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนอกจากการสอน และประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงานดังนั้นครูจึงต้องศึกษาข้อมูล หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา

1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันโดย ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันโดยรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ครูมีความผูกพันต่อสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยในการทำงานเพื่อความสะดวกและรวดเร็ว และผู้บริหารสถานศึกษาครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างผลงานจนได้รับความภาคภูมิใจทั้งต่อตนเองและองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษยมาศ สิทธิพันธ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 17 ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน โดยรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการของโรงเรียนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ตามมาตราที่ 39 และมาตราที่ 40 ได้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษาโดยตรง

1.4 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศักรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูไปศึกษาดูงานนอกสถานที่แล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้บุคลากรในองค์กรเกิดการทำงานร่วมกันเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูนำความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการทำงานร่วมกันเป็นทีมอย่างเข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุขยมาศ สิทธิพันธ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านการเรียนรู้เป็นทีม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการโรงเรียนจัดให้มีการประชุมเพื่อให้มีการปรึกษาร่วมกันก่อนการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน และส่งเสริมให้ครูพัฒนาความรู้และความสามารถของตนเองร่วมกัน

1.5 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศักรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ โดยรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโดยพิจารณาจากประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูใช้ข้อมูลและเหตุผลในการตัดสินใจ และผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูระดมสมองเพื่อเลือกวิธีการที่ดีที่สุดในการพัฒนางาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุขยมาศ สิทธิพันธ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ โดยรวมอยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการทำงานของครูมีลักษณะเป็นงานประจำจึงทำให้มีความรอบรู้สามารถจัดความสำคัญและลำดับขั้นตอนในการทำงานได้อย่างเป็นระบบ มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างระบบงาน

2. การเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศักรภูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามวุฒิ

การศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา การเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด โดยบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีองค์การแห่งการเรียนรู้มากกว่าบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาทำให้คนมีความรู้ มีความสามารถ มีความเจริญงอกงามทั้งทางสติปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม ทำให้เป็นคนฉลาด มีเหตุผล คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นและรู้จักวิธีแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรพร ไหลไพบูลย์ (2554: 86-91) ได้ทำการศึกษาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนพานทองสาขานุถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยการเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนพานทองสาขานุถัมภ์จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้วยค่าน้ำหนักความแตกต่าง วุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมแตกต่างกันอยู่ในระดับน้อย

2.2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ การเปรียบเทียบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด โดยบุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา มีองค์การแห่งการเรียนรู้มากกว่าบุคลากรที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นครู ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารกิจการของสถานศึกษา วางแผนการปฏิบัติงาน ควบคุม กำกับ ดูแล เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารงานทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพลิน บุญนา (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความคิดเชิงลึกและมุมมองที่กว้างไกลมากกว่าในเรื่องขององค์กรแห่งการเรียนรู้ซึ่งผู้บริหารมีการวางแผนงานเพื่อให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้าสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน

2.3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน การเปรียบเทียบองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ภาระหน้าที่งานที่ต้องรับผิดชอบของโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพลิน บุญนา (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามขนาด

สถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาทุกแห่งในปัจจุบันมีการเข้าถึงข้อมูลเทคโนโลยีสะดวกรวดเร็วมากขึ้น มีการจัดการอบรมสัมมนาบ่อยครั้งเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทุกด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดสองอันดับสุดท้ายของแต่ละด้านมาเป็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูนำผลการประชุม สัมมนา ผูกอบรมมาอภิปรายและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และในการปฏิบัติงานแต่ละครั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการศึกษางานในลักษณะรวมเป็นองค์รวมและแยกส่วนได้อย่างชัดเจน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรนำผลการประชุมสัมมนา การฝึกอบรม มาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และในการปฏิบัติงานแต่ละครั้ง ควรมีการศึกษางานในลักษณะเป็นองค์รวมและแยกส่วนได้อย่างชัดเจน

1.2 ด้านการมีแบบแผนความคิด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูคิดทบทวนและพิจารณาไตร่ตรองก่อนการตัดสินใจอยู่เสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีวิธีการดำเนินการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาทางด้านความคิด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรคิดทบทวนและพิจารณาไตร่ตรองก่อนการตัดสินใจอยู่เสมอ และครูมีวิธีการดำเนินการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีการพัฒนาทางด้านความคิดมากยิ่งขึ้น

1.3 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา และควรมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน

1.4 ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีวิทยากรใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้และคำแนะนำกับคณะครูอยู่เสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการโดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้และมีการจัดแสดงผลงานทางวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีวิทยากรใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน และควรจัดกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการ สนับสนุนให้มีการจัดแสดงผลงานทางวิชาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้และคำแนะนำกับคณะครูอยู่เสมอ

1.5 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความสามารถในการเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้ในสิ่งที่ตนเองถนัดให้กับบุคคลอื่น ๆ ได้เรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานต่อไปได้ และผู้บริหารสถานศึกษาและครู นำความสำเร็จและ

ความผิดพลาดของบุคคลอื่นมาเป็นบทเรียนในการทำงานของตนเอง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรมีความสามารถในการเป็นวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้ในสิ่งที่ตนเองถนัดให้บุคคลอื่น ๆ ได้เรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานต่อไปได้ และควรนำความสำเร็จหรือความผิดพลาดของบุคคลอื่นมาเป็นบทเรียนในการทำงานของตนเองเพื่อก่อให้เกิดการคิดอย่างเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเครือข่ายบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการศึกษารูมิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กฤษดา ชาญรบ. (2556). **ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ทองเพียร เตยหอม. (2562). **แนวทางการพัฒนาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บุษยมาศ สิทธิพันธ์. (2559). **ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน อำเภอบางบาล จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เปี่ยมพงศ์ นุ้ยบ้านด่าน. (2553). **องค์กรแห่งการเรียนรู้**. วารสารการศึกษาพยาบาล, 10(3): 13-17.
- ไพลิน บุญนา. (2559). **ลักษณะความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ภัทรพร ไหลไพบูลย์. (2554). **องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนพานทองสภามหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 18**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2548). **การบริหาร : หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษาและบทวิเคราะห์ องค์กรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- วีรวัฒน์ ปันนิตามัย. (2544). **การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization Development)**. กรุงเทพฯ: อีระป้อมวรรณกรรม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2551). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

อมร สายใจ. (2556). **องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว**

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1.

วิทยานิพนธ์การศึกษาหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.

Educational and Psychological Measurement, 30(3): 607-609.

Senge, P. M. (1990). **The Fifth Discipline: The Art and Practice of Learning Organization.**

New York: Doubleday Currency.

การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
The Implementation of The Student Support System Under
The Secondary Educational Service Area Office 18

พัชราภรณ์ นาเหล็ก

Phacharaphon Nalek

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Educational Administration Branch Education Faculty Bangkokthonburi University

e-mail: noom_pat1@gmail.com

Received: February, 3 2022

Revised: February, 21 2022

Accepted: February, 25 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 396 คน กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ประกอบด้วย 196 คน วิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาปัญหาการวิจัย (2) การออกแบบการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล (4) การเขียนรายงานการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และหากพบว่า มีความแตกต่างกัน จะทำการทดสอบความต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามตำแหน่งของบุคลากรในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 3) ผลการเปรียบเทียบโดยจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ความเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ABSTRACT

This research had the objectives to study and compare the implementation of the student support system of schools in the Secondary Educational Service Area Office 18 This research was a survey research. The population consisted of 396 people who were the school director and responsible teachers operate the school's student support system under the Office of the Secondary Educational Service Area office 18 and sample was 196 people who were selected by Stratified Random Sampling. Methods of conducting research consist of 4 steps: (1) study research problems (2) research design (3) data collection and analysis data (4). write research paper. The statistics used for data analysis were: Percentage, Mean, Standard Deviation and hypothesis testing by Independent t-test and One Way ANOVA.

The results of the research were found that: 1) Implementation of the school's student support system for the school which under the Secondary Educational Service Area Office 18 was at high level both in total and every aspects. 2) The results of comparative analysis of the performance of the student support system for schools under the Secondary Educational Service Area Office 18, classified by position of educational personnel, there were no differences in overall and every aspects. and 3) The results of comparisons classified by overall school size were not different but in knowing how to know each student individually aspect, was different statistically significant at .05.

Keywords: The student support system, The opinion of the school director and implementation teacher

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกรมสุขภาพจิต ได้ตระหนักถึงสภาพปัญหาดังกล่าว และให้ความสำคัญ ที่จะต้องมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานงานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันจะส่งผลให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จในแนวคิดหลักการดำเนินงานดังนี้ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น การยึดนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเพื่อดูแลช่วยเหลือทั้งด้านการ

ป้องกัน การแก้ไขปัญหาคือการส่งเสริม จึงเป็นสิ่งจำเป็นความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคนที่ส่วนเกี่ยวข้อง (กรมสามัญศึกษา, 2544: 3)

สำนักงานวัฒนธรรมเขตบางปะกอก ได้ทำการศึกษาค้นคว้า สำนวสภาวะการณ์ทางวัฒนธรรมเด็ก และเยาวชน เขตบางปะกอก ประจำปี 2555 ในมิติวัฒนธรรม 4 ด้าน คือ ด้านครอบครัว ด้านสื่อ ด้านศาสนา และด้านเศรษฐกิจ พบว่า เด็กและเยาวชนไม่ให้ความสำคัญกับเครือข่าย ไม่มีเวลาให้กันและกัน ปริมาณการใช้สื่อออนไลน์สื่อสารซึ่งกันและกัน รวมไปถึง กิจกรรมเข้าวัด โบสถ์ มัสยิด ร่วมกันระหว่าง คนในครอบครัวมีน้อย ส่วนด้านสื่อ ไม่นิยมการอ่านหนังสือพิมพ์ ขาดปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมจิตอาสาและการมีส่วนร่วมคิดเห็นทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ สำหรับด้านศาสนาไม่เคร่งในศาสนาที่ตนเองนับถือ เพราะคิดว่าเป็นคนดีไม่จำเป็นต้องมีศาสนา ส่วนด้านพิธีกรรมทางศาสนาไม่มีความน่าสนใจทำให้ไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรม ในส่วนเรื่องความเข้าใจในความหมายหรือแก่นแท้พิธีกรรมทางศาสนามีน้อย ส่วนในด้านเศรษฐกิจ ปัญหาที่พบคือ ขาดระเบียบวินัยการใช้จ่ายเงิน ไม่มีการทำบัญชีรับจ่าย ที่สำคัญยังพบว่า มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ รวมทั้ง ยังมีพฤติกรรมไปโรงเรียนสายเป็นประจำทำให้สะสมพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ การศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะจากการศึกษาหลายประการ ประการแรกข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย สำนักงานวัฒนธรรมเขตบางปะกอก ควรนำประเด็นปัญหากำหนดแนวทางเชิงนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ควรมีการทำบันทึกตกลงความร่วมมือร่วมกับกระทรวงที่มีหน้าที่รับผิดชอบภารกิจงานที่คล้ายคลึงกัน เช่น กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ฯลฯ เพื่อร่วมมือกันจัดทำยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนควบคู่ไปพร้อมกัน ประการที่สองข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ สำนักงานวัฒนธรรมเขตบางปะกอก ควรนำประเด็นปัญหาเข้าสู่กลไกการขับเคลื่อนของคณะกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ระดับจังหวัด เพื่อระดมความร่วมมือในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้ง มีการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาสภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ตามกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอนคือการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมพัฒนาการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาและการส่งต่อว่าสามารถดำเนินงานได้ในระดับใด สถานภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกันหรือไม่ ผลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาคาดว่าจะเป็นข้อมูลในการวางแผน เพื่อพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีมาตรฐานสู่การปฏิบัติได้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

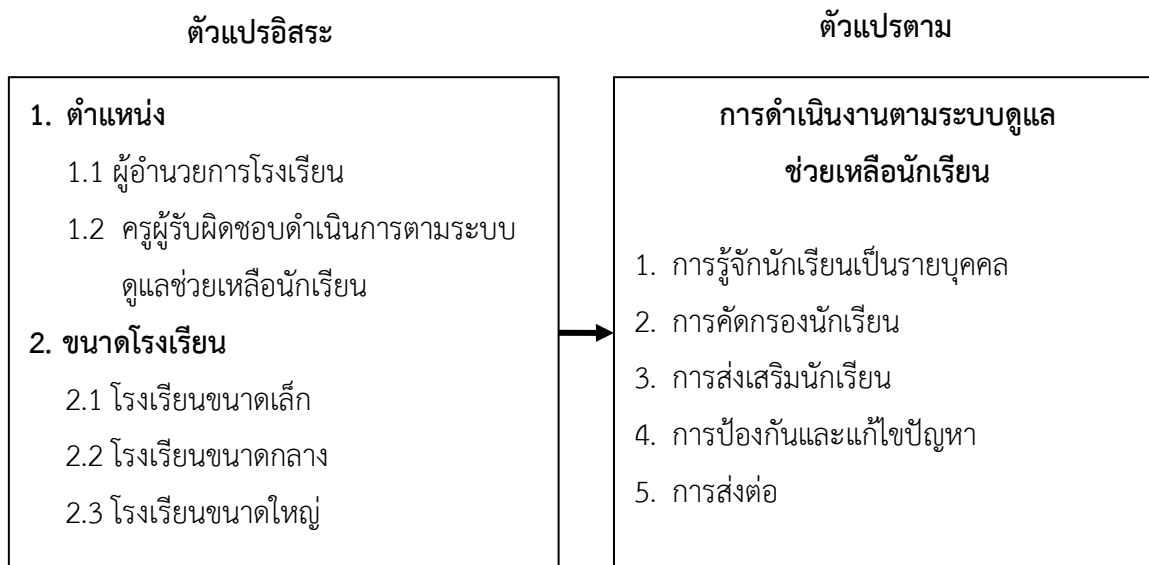
1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 แตกต่างกัน
2. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้แนวความคิดมาจากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547: 36) ที่ได้กำหนดเป็นกระบวนการในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาของการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยมีองค์ประกอบในการดำเนินงาน 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรมี 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 198 โรงเรียน จำนวน 198 คน และครูผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนละ 1 คน มี 198 โรงเรียน จำนวน 198 คน รวมประชากรทั้งหมด 396 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie&Morgan, 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 98 คน และครูผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 98 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 196 คนโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

3. ตัวแปรในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) ตำแหน่ง แบ่งโดยเกณฑ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกได้ดังต่อไปนี้ (1) ผู้อำนวยการโรงเรียน และ (2) ครูผู้รับผิดชอบดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน 2) ขนาดของโรงเรียน โดยแบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 จำแนกได้ดังต่อไปนี้ (1) โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน ไม่เกิน 120 คน) (2) โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน) และ (3) โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป)

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นรายด้าน จำนวน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 สรุปผลได้ดังนี้

1. การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ

1.1 การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนประสานกับผู้ปกครองโดยตรงเพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบสามารถนำข้อมูลมาใช้ได้สะดวกรวดเร็วและโรงเรียนมีการดำเนินการให้ครูสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีกับนักเรียนจนนักเรียนเกิดความไว้วางใจ เชื่อมั่น และศรัทธาตามลำดับ

1.2 การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการคัดกรองนักเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ โรงเรียนแจ้งให้ผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา เพื่อความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม และโรงเรียนมีการรายงานผลการคัดกรองนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสมตามลำดับ

1.3 การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนกับนักเรียน

กลุ่มปกติให้พัฒนาได้เต็มศักยภาพ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ โรงเรียนจัดกิจกรรมโดยการเน้นให้นักเรียนมีบทบาทในกิจกรรมได้มากที่สุดและโรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น และสังคมดีขึ้นตามลำดับ

1.4 การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อ เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนดำเนินการให้ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทางด้านบุคลิกภาพ มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนดำเนินการให้ครูแนะนำในเรื่องการปรับตัว และโรงเรียนประสานอย่างเป็นระบบกับครูผู้สอนในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียนตามลำดับ

1.5 การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นด้วยตนเองก่อน หากไม่สามารถแก้ปัญหาได้จึงดำเนินการส่งต่อนักเรียนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ โรงเรียนมีการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เพื่อการส่งต่อนักเรียนและโรงเรียนมีการร่วมมือกันวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามตำแหน่งของบุคลากรในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนด ส่วนการจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และโดยรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการส่งเสริมการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า

1. การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดย ครูที่ปรึกษาได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเอง มีทักษะชีวิต และทักษะทางสังคม รวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้ในการศึกษาพฤติกรรม และแสวงหาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนเมื่อเกิดปัญหา ครูที่ปรึกษาได้รับการนิเทศ กำกับ ติดตามผลจากหน่วยงานที่เหนือกว่าระดับโรงเรียน และได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในโรงเรียน มีการให้ความสำคัญอย่างยิ่งในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

นักเรียนเป็นอันดับแรก ทำให้ครูที่ปรึกษาสามารถปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ในระดับมาก ประกอบกับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีนักเรียนจำนวนมากและนักเรียนมาจากครอบครัวที่มีสถานภาพและ สิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันและทุกช่วงวัยของนักเรียนนั้นจะต้องมีปัญหาในเรื่องของการปรับตัวนักเรียนที่ปรับตัวไม่ได้ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย สอดคล้องกับผลวิจัยของบุญมา นาคะวะรังค์ (2549: 96 -97) ได้ศึกษากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นปัญหาทางสังคมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ตะวันออกเฉียงเหนือ ตามการรับรู้ของครูรับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ที่ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กัลยา พรมรัตน์ (2559) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหาร และครูประสบปัญหาระดับปานกลาง และสภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ สมสุข ธีระพิจิตร (2553: 148) กล่าวว่า ปัญหาของนักเรียนมี 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษาเล่าเรียน ด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ด้านอารมณ์และสังคม ซึ่งปัญหาทั้ง 3 ด้านนี้ มาจากความต้องการของนักเรียนตามธรรมชาติ ตามวัย และตามพัฒนาการ ซึ่งเป็นผลมาจากนักเรียนขาดทักษะในการปรับตัวและความไม่เข้าใจกันระหว่างนักเรียนกับผู้ใหญ่ที่อยู่รอบข้าง อาจารย์ที่ปรึกษาจึงให้ความสนใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม จากผลการศึกษาค้นคว้าสอดคล้องกับการศึกษา ของ ธัญพร บุษปฤกษ์ (2553: 97) ที่ศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษา กลุ่มช่างอุตสาหกรรมส่วนกลาง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบริการและพัฒนา นักศึกษา และด้านปัญหาทั่วไป พบว่า ครูที่ปรึกษาปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังได้ให้ข้อเสนอแนะว่าครูและผู้บริหารควรเอาใจใส่ในด้านอารมณ์ของนักเรียนทุกคน ถึงแม้ว่าความสามารถเชิงวิชาการจะทำให้บัณฑิตได้เข้าทำงาน แต่ความสามารถเชิงอารมณ์ จะทำให้บัณฑิตสามารถปฏิบัติตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคลจึงเป็นความจำเป็นที่ครูที่ปรึกษาต้องปฏิบัติเป็นประจำ และยังได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติตนของครูที่ปรึกษาว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรวางตัวให้เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับ การทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีจะสามารถสอนนักศึกษาได้มากกว่าคำพูด ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาการส่งเสริมการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

2. การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนประสานกับผู้ปกครองโดยตรงเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนตามต้องการ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ โรงเรียนจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบสามารถนำข้อมูลมาใช้ได้สะดวก รวดเร็ว และโรงเรียนมีการดำเนินการให้ครูสร้างสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียนจนเกิดความไว้วางใจ เชื่อมั่น และศรัทธา ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูที่ปรึกษาได้รับข้อมูลที่เป็นจริงจากตัวนักเรียน

เอง การกรอกข้อมูลในแบบประเมินพฤติกรรมนั้นสามารถตรวจสอบได้ว่าเป็นข้อมูลจริงจากนักเรียนเอง นักเรียนไม่อาจมีการปิดบังข้อมูลจริงเกี่ยวกับตนเองไว้ได้ เพราะมีการออกเยี่ยมบ้านโดยให้ครูออกเยี่ยมบ้านของนักเรียนทุกคนและได้รับความร่วมมือ ความไว้วางใจจากผู้ปกครองซึ่งครูที่ปรึกษาเองก็สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย เจริญศรี (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี พบว่า ครูที่ปรึกษาของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับบุญมา นาคะวะรังค์ (2549: 101-102) ได้ศึกษากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางสังคมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมมีการดำเนินงานด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ปัญหามากที่สุด รองลงมาคือด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายคน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อ ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีการดำเนินงานตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เกี่ยวข้องกันยังไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งตามหลักการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรให้ความสำคัญด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากที่สุด เพราะการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจะช่วยให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนได้ดีขึ้น สามารถนำข้อมูลวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนอันเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การป้องกันแก้ไขและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ผลจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลจะได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะจะเป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน จะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน ดังที่กรมวิชาการ (2549: 11) กล่าวว่า ครูประจำชั้นเป็นผู้มีความใกล้ชิดกับนักเรียนงานสำคัญนอกเหนือจากการสอน คือ การศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อจัดทำข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียนแต่ละคนในทุก ๆ ด้าน เพื่อประกอบการให้ความช่วยเหลือนักเรียนอย่างถูกต้อง และเยี่ยมบ้านนักเรียนทุก ๆ คน เพื่อให้ทราบสภาพความเป็นอยู่ทางบ้าน เจตคติผู้ปกครอง และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ตลอดจนเป็นการเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับตัวนักเรียนมากขึ้น เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมหรือช่วยเหลือนักเรียน

3. การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการคัดกรองนักเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื่องจากครูที่ปรึกษามีความเชื่อมั่นในแบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน ดังนั้น จึงทำให้ส่งผลมาถึงด้านการคัดกรองนักเรียนว่าข้อมูลที่คัดกรองนักเรียนนั้นมีความน่าเชื่อถือ เพราะว่าการที่ครูที่ปรึกษามีโอกาสได้เห็นสภาพจริงในความเป็นอยู่ของนักเรียน ประกอบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีการกำหนดให้ครูที่ดูแลเรื่องระบบช่วยเหลือนักเรียนให้ออกเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคนและให้รายงานผลต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงส่งผลให้ครูที่ปรึกษาได้ออกไปเยี่ยมบ้านนักเรียนจริง ๆ และปฏิบัติได้อย่างทั่วถึง

ครบถ้วน พิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ โรงเรียนแจ้งให้ผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา เพื่อความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม และโรงเรียนมีการรายงานผลการคัดกรองนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาให้การช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักขณา สริวัฒน์ (2553: 374-375) ที่เห็นว่าผู้ปกครองควรมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลและแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และต้องคอยสอดส่องดูแลเด็กของตนเองอย่างใกล้ชิด ต้องสังเกตพฤติกรรมความต้องการทางกาย ทางใจ และทางสังคม โดยผู้ปกครองควรสนทนากับเด็กเป็นประจำซึ่งจะทำให้ผู้ปกครอง สามารถให้คำแนะนำหรือให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมทำให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น

4. การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่ปรึกษามีเวลาในการทำกิจกรรมก่อนเรียนของนักเรียนและครูส่วนใหญ่มีความมุ่งหวังที่อยากให้นักศิษย์มีความประพฤติที่ดี มีคุณลักษณะตามที่คาดหวัง โดยที่หลักการควบคุมและหลักการพัฒนาส่งเสริมต่างมุ่งไปสู่การแก้ไขพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไข ควบคุมหรือเสริมสร้าง ซึ่งอาจเป็นผลจากสภาพแวดล้อม เช่น สภาพสังคม ครอบครัว สภาพโรงเรียน หรืออาจจะเกิดจากตัวนักเรียนเองในการแก้ไข จำเป็นต้องค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาให้พบก่อน แล้วพิจารณาหาวิธีแก้ไขที่เหมาะสม โดยต้องระลึกเสมอว่า “พฤติกรรมต้องมีสาเหตุ” พฤติกรรมอย่างหนึ่งอาจมาจากหลาย ๆ สาเหตุ และสาเหตุหนึ่ง ๆ อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมหลาย ๆ อย่างได้ และที่สำคัญต้องไม่ทำให้เด็กที่ไม่มีปัญหา กลายเป็นเด็กที่มีปัญหาจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของครู พิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนกับนักเรียนกลุ่มปกติให้พัฒนาได้เต็มศักยภาพ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ โรงเรียนจัดกิจกรรมโดยเน้นให้นักเรียนมีบทบาทในกิจกรรมได้มากที่สุดและโรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น และสังคมดีขึ้น ตามลำดับ สอดคล้องกับ กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (กรมวิชาการ, 2549) กล่าวว่า เยาวชนเป็นเด็กวัยเรียนที่ต้องการความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด ต้องการคำแนะนำที่ปรึกษาอย่างมีเทคนิควิธี บางครั้งก็ต้องการความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาที่ผ่านมาในชีวิตอย่างเร่งด่วน ต้องการความรัก ความเข้าใจจากผู้ใหญ่ โดยมีพ่อ แม่ เป็นบุคคลสำคัญที่สุดของสถาบันครอบครัวในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและมีครูทุกคนโดยเฉพาะครูที่ปรึกษา ซึ่งตามหลักการแล้วจะเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด เป็นผู้ทำหน้าที่ดังกล่าวแทนพ่อแม่ ผู้ปกครอง เมื่อเด็ก ๆ อยู่โรงเรียน ครูที่ปรึกษาจึงเป็นบุคลากรของโรงเรียนที่ต้องรับภาระที่สำคัญยิ่ง ในการประสิทธิประสาทวิชาความรู้และอบรมศีลธรรมจรรยา เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการในทุก ๆ ด้านเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลเป็นทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่าของสังคม

5. การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูที่ปรึกษามีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายทำให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้

ซึ่งกิจกรรมที่หลากหลายนั้นทำให้สามารถแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล เฉพาะกลุ่มได้ โดยยึดแนวทางที่เป็นแนวทางเดียวกันและครูที่ปรึกษามีการปลูกฝังให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัด หรือส่งเสริมให้กับนักเรียนเกิดแรงกระตุ้นในการสร้างสรรค์กิจกรรมที่สามารถแก้ปัญหาของนักเรียนเอง เช่น กิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน กิจกรรมพี่สอนน้อง เพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่สร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับครูและนักเรียนกับผู้ปกครอง พิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนดำเนินการให้ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทางด้านบุคลิกภาพ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ โรงเรียนดำเนินการให้ครูแนะนำนักเรียนในเรื่องการปรับตัว และโรงเรียนประสานอย่างเป็นระบบกับครูผู้สอนในการแก้ปัญหาของนักเรียน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายสมร ยูนิมิตร (2555: 32) กล่าวว่า ระบบการช่วยเหลือนักเรียนเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนและครูที่ปรึกษารวมทั้งผู้ปกครองสามารถปรึกษาหารือและสามารถแก้ไขปัญหาร่วมกันได้อย่างดีเยี่ยม และ กุญชร คำชาย (2553: 138) กล่าวถึงครูประจำชั้นว่านอกจากจะทำงานสอนตามบทบาทแล้ว อีกบทบาทหนึ่งที่ครูจำทำให้ได้ในการช่วยเหลือผู้เรียนเบื้องต้นคือ การให้บริการแนะแนวโดยการให้คำปรึกษาเมื่อผู้เรียนมีความทุกข์และต้องการความช่วยเหลือ

6. การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูทุกคนมีหน้าที่เป็นครูแนะแนวตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่กำหนดว่า ครูทุกคนมีหน้าที่เป็นครูแนะแนวด้วย โดยมีหน้าที่ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนประสานกับครูฝ่ายปกครอง ผู้บริหารหรือคนอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายโดยร่วมรับผิดชอบกับตัวนักเรียนต่อไป จนกระทั่งมีการส่งกลับนักเรียนจึงทำให้การติดตามผล การส่งต่อนักเรียน และประสานงานกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพ พิจารณาเป็นรายข้อเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นด้วยตนเองก่อน หากไม่สามารถแก้ปัญหาได้ จึงดำเนินการส่งต่อนักเรียนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ โรงเรียนมีการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เพื่อการส่งต่อนักเรียนและโรงเรียนมีการร่วมมือกันวิเคราะห์พิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อตามลำดับ สอดคล้องกับสมลักษณ์ พรหมมีเนตร และบุญมา นาคะวะรังค์ (2549: 83) ที่กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาควรมีบทบาทในการช่วยเหลือและประสานงานกับครูอาจารย์อื่น ๆ ในการแก้ไขปัญหานักเรียน รวมทั้งประสานกับผู้ปกครอง หน่วยงานภายในและภายนอกโรงเรียนในการช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

7. ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

7.1 จำแนกตามตำแหน่งของบุคลากรในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนด ทั้งนี้อาจเนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดทุกแห่งจัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกำหนดมาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน เน้นกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา และการคุ้มครองสิทธิเด็ก

ตลอดจนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปัญหาพฤติกรรมนักเรียน ปัญหาทางเพศ โดยประสานความร่วมมือกับเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรในท้องถิ่น ประสานการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนา ส่งเสริม แก้ไข และส่งต่อนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้กำหนดให้มีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแผนยุทธศาสตร์ มีการจัดอบรมข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนา ส่งเสริม แก้ไข และส่งต่อนักเรียน ทั้งผู้บริหาร ครู และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ปรับปรุง พัฒนา สรุปรายงานผล และประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริม และสนับสนุนอย่างจริงจัง เพื่อให้ครู อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมแรงร่วมใจกันช่วยเหลือ ส่งเสริมนักเรียนอย่างมีระบบและต่อเนื่อง โดยยึดสายใยและความผูกพันระหว่างครูและลูกศิษย์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนให้มีทักษะการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ได้อย่างมีความสุข ตามเจตนารมณ์ของนโยบายและภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

7.2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนด ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน และโดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนด ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่จะมีความพร้อมของบุคลากรที่จะคอยให้ความช่วยเหลือนักเรียน ครูมีภาระในการสอนและการดูแลระบบช่วยเหลือนักเรียนที่แยกงานกันออกมาทำให้มีครูแนะแนวโดยตรง มีหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือนักเรียน ส่วนในโรงเรียนขนาดเล็กครูต้องมีหน้าที่ในการสอนจำนวนมาก ทำงานหลายอย่างในคนเดียวกัน ทำให้ครูไม่มีเวลาในการให้ความสำคัญกับการให้ความช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลน้อยลง ส่วนในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย เหลืองอ่อน (2548: 59) ที่ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสและโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประสิทธิ์ พงษ์อักษร (2537) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานบริการแนะแนวของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติงานบริการแนะแนวอยู่ในระดับปานกลาง บุคลากรที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการปฏิบัติงานแนะแนวแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป เพื่อให้การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ประโยชน์ได้ ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเรียงตามลำดับความสำคัญ จากระดับน้อย ไปสู่ระดับมาก ตามลำดับ ดังนี้

1.1 ด้านการส่งต่อนักเรียน ควรให้โรงเรียนดำเนินการสื่อสารกับนักเรียนและผู้ปกครอง ให้เข้าใจเหตุผลของการส่งต่อนักเรียน โดยมีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ในการส่งต่อนักเรียนกับหน่วยงานที่รับช่วงต่อ โดยที่โรงเรียนมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ด้านการรู้จักนักเรียน ควรมีการส่งเสริมให้โรงเรียนใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการรวบรวมข้อมูลของนักเรียนที่ถูกต้องชัดเจน ให้โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนสำรวจตนเองและรู้จักตนเองดีขึ้นและให้โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และระดมความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือนักเรียน

1.3 ด้านการคัดกรองนักเรียน ควรให้โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนเพียงพอที่จะใช้คัดกรองนักเรียนได้อย่างถูกต้องโดยที่โรงเรียนชี้แจง เสนอแนะ และร่วมกันวางแผนกับผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา โดยจัดเก็บข้อมูลนักเรียนไว้เป็นความลับ

1.4 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ควรให้โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในกลุ่มเสี่ยงให้เป็นกลุ่มปกติอย่างยั่งยืน โดยมีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง โดยที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมกำหนดรูปแบบของกิจกรรมตามความสนใจ

1.5 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ควรให้โรงเรียนมีการดำเนินการพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะในการให้คำปรึกษาตามหลักจิตวิทยาและให้โรงเรียนมีการจัดวางระบบในการช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนได้อย่างทั่วถึงโดยมีการประสานงานอย่างเป็นระบบกับฝ่ายวิชาการในการแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการส่งต่อนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

2.2 ควรมีการศึกษาการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กรมสามัญศึกษา. (2544). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต. (2544) คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ (ร.ส.พ.)
- เกษม อุ่นมณีรัตน์. (2554). รายงานการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนด่านทับตะโก
- ราชภัฏอุบลรัตน์. (ออนไลน์). เข้าถึงข้อมูลจาก <http://www.paktho.ac.th/kasem>.

- ดำเกิง วงศ์ภาพสินธุ์. (2552). **ปัญหาการปฏิบัติงานปกครองในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญมา นาคะวะรังค์. (2549). **การศึกษากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางสังคมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประสิทธิ์ พงษ์อักษร. (2537). **การศึกษาการปฏิบัติงานบริการแนะแนวของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสงขลา**. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยุเพ็ญ ศรีพงศ์. (2548). **ปัญหาในการปฏิบัติงานแนะแนวของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก**. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2553). **การสร้างแบบฝึกการเขียนสร้างสรรค์โดยใช้แบบร้อยกรองร่วมสมัยในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. (2525). **ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิชัย เจริญศรี. (2554). **การศึกษาการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบจรรยาวัตร ราชบุรี**. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมลักษณ์ พรหมมีเนตร และฉันทนา จันทร์บรรจง. (2549). **ระบบการบริการงานที่ปรึกษานักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สายสมร ยุวนิมิตร. (2555). **ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน: แนวทางหนึ่งในการปฏิรูปการเรียนรู้ของกรมสามัญศึกษา**. วารสารวิชาการ, 5(5), 74.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- Cronbach, L.J. (1990). **Essential of psychological testing (5thed.)**. New York: Harper Collins.

- Gunderson, Jane. (2000). **Family Group Conference: An Innovative Approach to Truancy in Schools: A Case Study**. Doctor's Thesis. California: University of Southern California.
- Joseph, Gail Elizabeth. (2001). **Is You're Happy and You Know It : The Emotional Literacy Social Information Processing Scripts of Young**. High-Risk Children Doctor's Thesis Washington: University Washington.
- Keith, Patricia Berg. (1992). **Effects of Parental Involvement on Mexican-American Equations Analysis**. Virginia: Virginia Polytechnic Institute and State University.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. **Education and psychological measurement**, 30(3): 607-610.
- Lyons, Elby. (1993). **The Perceptions of Secondary School Administrators Regarding Gang Problems in Alabama Public School: Implications for Educational Decision Markers**. Alabama: The University of Alabama.
- Shertzer, S.C., & Stone, T. (1996). **Essential of psychological testing** (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Srithong, R. (1996). **Competency needs of student academic adviser as perceived by administrators, student academic advisers and student in teachers college**. In Thailand. Malaysia: Unpublished Doctoral Dissertation, University Kebangsaan Malaysia.
- West, S. (1991). A model of community participation in local school district decision making. **Dissertation Abstract International**, 42(4): 481.

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

Academic Administration of School Administrators Under the Pathumthani

Primary Educational Service Area Office 2

นิสาชล โทจำปา

Nisachon Thojampa

โรงเรียนวัดแสงสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

Wat Saengsan School, Pathumthani Primary Educational Service Area Office 2

e-mail: erng.3010@gmail.com

Received: February, 8 2022

Revised: February, 22 2022

Accepted: February, 25 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา จำนวน 108 คน จาก 54 โรงเรียน ซึ่งได้จากการสุ่มโดยวิธีแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประมาณค่าตามแนวคิดของ สลิดิที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยใช้วิธีเปรียบเทียบรายคู่แบบ Scheffe และ LSD

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีสภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนและด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และ 2) ผลเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประถมศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research study were to study and compare the academic administration of school administrators under the Pathumthani primary educational service area office 2 The research methodology was a survey research. Sample in this study were school administrators and teachers who responsible for academic aspects of schools under the Pathumthani primary educational service area office 2, classified by rank of working experience, and school size. The sample size was 108 from 54 schools. which were selected by proportional stratified random sampling technique. The implementation in collecting the data was a rating scale questionnaire of Likert-Five's scale. The statistics utilized in analyzing the data were percentages, means, standard deviations, t-test, and F-test with the Scheffe and LSD pair comparison method.

The results of the research were found that: 1) Academic administration of educational institute administrators under Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2 had a high level of overall academic administration. When the mean is sorted in descending order as follows: in terms of the development of quality assurance systems within educational institutions in terms of measuring, evaluating and comparing the results of learning and developing the learning process; and 2) the results comparing the results of academic administration of the administrators of educational institutions under the Office of Primary Education Service Areas. Study Pathum Thani Region 2 Classified by position, work experience and the size of the school There was a statistically significant difference at the 0.05 level.

Keywords: Academic Administration, School Administrator, Primary Education

บทนำ

การศึกษานับว่าเป็นสิ่งสำคัญถือเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นพื้นฐานในการพัฒนาในทุกๆ ด้าน แต่ในปัจจุบันพบว่าการจัดการศึกษาทุกระดับได้ประสบปัญหาสำคัญคือผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำหลักสูตรที่ใช้มีเนื้อหาสาระแน่นเกินไป หลักสูตรปัจจุบันเน้นการคิดวิเคราะห์ แต่รูปแบบการสอนยังไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังไม่ได้รับการอบรมให้ปฏิบัติหน้าที่ อย่างมีประสิทธิภาพขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานทำให้ขาดทักษะในการบริหารและการจัดการด้านการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556: 10)

การบริหารงานวิชาการนับว่าเป็นหัวใจที่มีความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา จากการศึกษาของวิมล เดชะ เรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันมีความคิดเห็นในด้านการพัฒนาสื่อและการนำไปใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ชัยญา พงษ์ชัย และคณะ, 2556) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสื่อการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล (อภิชา พุ่มพวง, 2559) ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการศึกษาพบว่าปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ (วรรณกร ศรีรอด, ยุพดี ทองโคตร และขวัญตา ดาเหล็ก, 2560) ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเครือข่ายเฝ้าไร่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเครือข่ายเฝ้าไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการศึกษาในชั้น เรียน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวัดผลและประเมินผล การศึกษา และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร

จากการสรุปของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556) ได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาพบว่าในการจัดการศึกษาพบจุดอ่อนหลายด้าน เช่น ด้านการบริหารการศึกษาพบว่า ขนาดของโรงเรียนแต่ละขนาดซึ่งมี 3 ขนาดคือ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก มีจุดอ่อนที่แตกต่างกันที่เห็นได้ชัดคือโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากยังขาดศักยภาพ ทั้งด้านบุคลากร ครูภัณฑ์ และวัสดุการศึกษา ขาดการพัฒนาวิชาการ และคุณภาพมาตรฐานของการจัดการศึกษา จากข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติมพบว่าคุณภาพด้านการจัดการศึกษาของไทยมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษาที่จัดการศึกษา เช่น บริบทด้านขนาดของสถานศึกษา สถานที่ตั้ง พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีคะแนนเฉลี่ยสูงโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและโรงเรียนในภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และเมื่อเปรียบเทียบทุกด้านพบว่าโรงเรียนสาธิต และโรงเรียนเอกชนมีคะแนนสูงสุดทุกด้าน ในขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กมีคะแนนเฉลี่ยที่น้อยกว่าจึงทำให้

สรุปได้ว่าคุณภาพของการจัดการศึกษาของไทยมีความแตกต่างกันตามสภาพภูมิประเทศเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (พร้อมพิไล บัวสุวรรณ, 2556)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา ในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ได้พยายามยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้นโดยตลอดและมีความเชื่อประการหนึ่งว่าหากการบริหารโรงเรียนมีแนวทางการจัดการศึกษาที่ดีหรือมีมาตรฐานแล้วย่อมจะช่วยให้การเรียนการสอน การดำเนินงานด้านอื่นๆ ในโรงเรียนมีประสิทธิภาพและคุณภาพ นักเรียนจะได้รับการพัฒนาสู่มาตรฐานตามลำดับเช่นเดียวกันในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งมีโรงเรียนอยู่ทั้งหมด 71 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2562) โดยภาพรวมแล้วผลการจัดการศึกษายังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ดังจะเห็นได้จากรายงานผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2562: 13-14) อีกทั้งผลการทดสอบระดับชาติในปีการศึกษา 2561 เทียบกับปีการศึกษา 2562 พบว่าสาระการเรียนรู้ที่มีระดับคะแนนลดลงคือ สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จะเห็นได้ว่าคะแนนแต่ละกลุ่มสาระยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดตามเกณฑ์ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดไว้จากปัญหาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นนับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขโดยด่วนเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า มีความจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะคุณภาพของผู้เรียน เพื่อให้สามารถเผชิญปัญหาและการเปลี่ยนแปลง ดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุขและร่วมรับผิดชอบพัฒนาชุมชน ประเทศชาติและสังคม

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทั้งนี้เพื่อให้ได้สารสนเทศนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ โดยตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้จากการสังเคราะห์งานของนักการศึกษาหลายท่านได้แก่ กิตติมา ปริติติลล (2552: 57-58) Miller (1965) กมล ภูประดิษฐ์ (2554: 9-18) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2557: 3-4) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทั้งหมด 6 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา และ 6) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการกำหนดตัวแปรต้น ซึ่งได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยจากหลายท่าน ได้แก่ นิลวรรณ วัฒนา (2556) และจินตหรา ศรีเมือง (2556)



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราประเมินค่า (Rating Scale) (Best, John W. and Kahn, James V., 2006: 310) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) (Best, John W. and Kahn, James V., 2006: 310)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จากงานวิชาการ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา และ 6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท

เครื่องมือที่ใช้วิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามการบริหารวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามตามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert's Scale) (Best, John W. and Kahn, James V., 2006: 330)

2. สร้างแบบสอบถามในแต่ละตอน โดยให้เนื้อหาของข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ 6 ด้านและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้อง เหมาะสม ครอบคลุมของเนื้อหา และการใช้ภาษาในแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (สุชุม มูลเมือง, 2560: 9) และนำแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิไปคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถามในแต่ละข้อเพื่อเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไปได้ 34 ข้อ จาก 34 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร 15 คนและครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ 15 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (สุชุม มูลเมือง, 2560: 10) การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 และค่าความเชื่อมั่นรายข้ออยู่ระหว่าง 0.154-0.789 โดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการประเมินความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาได้มีการพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินความเที่ยงสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้จากผู้อำนวยการและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 54 โรงเรียน มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เสนอต่อผู้บริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล พร้อมกับนัดหมาย วัน เวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของครูและผู้บริหารแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 108 คน โดยผู้วิจัยเดินทางแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตัวเองทั้งหมด 108 คน ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำและทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมดมาจัดกระทำดังนี้

1.1 ลงรหัสหมายเลขแบบสอบถามแต่ละฉบับตามตัวแปรที่ศึกษาและบันทึกข้อมูลเป็นไฟล์ฐานข้อมูล

1.2 นำข้อมูลในฐานข้อมูลในหัวข้อ 1.1 มาทำการคำนวณสถิติซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

2. การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูล ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน ขนาดของสถานศึกษา โดยคำนวณ ความถี่ และค่าร้อยละ

2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในขอบข่ายงานวิชาการ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา และ 6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวม รายด้านและรายข้อ จำแนกตามตัวแปรต้น ซึ่งเสนอเป็นตารางความเรียง

2.3 เปรียบเทียบระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในขอบข่ายงานวิชาการ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 6) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน โดยใช้สถิติทดสอบ t-test กรณีประชากรกลุ่มย่อยมี 2 กลุ่มและเป็นอิสระต่อกัน และ F-test

กรณีประชากรกลุ่มย่อยมีมากกว่า 2 กลุ่มและเป็นอิสระต่อกัน เนื่องจากความแปรปรวนของประชากรเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น แต่หากพบว่าไม่เป็นไปตามข้อตกลงหรือละเมิดข้อตกลง จะต้องใช้ Separate variance

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าร้อยละ หัรบคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม
2. ค่าอำนาจจำแนกราย ซึ่งหาได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนข้อคำถามแต่ละข้อคำถามกับคะแนนรวมของแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS
3. ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ ใช้คำนวณเรื่อง สถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน
2. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สำหรับวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในขอบข่ายงานวิชาการ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา และ 6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สถิติที่ใช้ตรวจสอบสมมติฐาน

1. ค่าสถิติ t-test สำหรับทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันและเพื่อทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง
2. ค่าสถิติ F-test สำหรับวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA)

หากพบว่ามีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต้องทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Sheffe's Method) หรือตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) ในกรณีที่ไม่สามารถตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ได้ (Pallanr, Julie, 2001: 179; อ้างถึงใน สุขุม มูลเมือง, 2560: 152)

ผลการวิจัย

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมทั้ง 6 ด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ($\bar{X}$ = 3.92) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 ($\bar{X}$ = 4.44) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.208 ($\bar{X}$ = 4.21) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 ($\bar{X}$ = 3.14) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละด้านพบว่า มีค่าคะแนนอยู่ตั้งแต่ 0.28 ถึง 3.07 คะแนน โดยมีข้อคำถามด้านการนิเทศการศึกษามีค่าคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความแตกต่างของคะแนนแต่ละคนในการตอบด้านการนิเทศการศึกษาแตกต่างกันน้อยที่สุด ส่วนด้านที่มีคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากที่สุดคือด้าน ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือมีคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.07 คะแนน แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นในเรื่องนี้ของผู้ตอบในกลุ่มมีความแตกต่างกันมาก ส่วนความแตกต่างของความคิดเห็นในด้านอื่น ๆ ก็มีความเห็นแตกต่างกันมากน้อยลดหลั่นกันไปตามลำดับของคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละด้าน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความเห็นด้านการพัฒนาหลักสูตรระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ค่าคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 และค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ตามลำดับ ค่าสถิติทดสอบ t มีค่าเท่ากับ -2.21 ที่องศาอิสระ $(n_1 + n_2 - 2) = 106$ ผลการทดสอบพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติและยอมรับสมมติฐานวิจัย สรุปว่าความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการมีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการมีความเห็นว่ารระดับการพัฒนาด้านหลักสูตรมากกว่าความเห็นของกลุ่มผู้บริหาร

ผลการทดสอบสมมติฐาน ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความเห็นด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ค่าคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 และค่าเฉลี่ย 4.124 ค่าคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 ตามลำดับ ค่าสถิติทดสอบ t มีค่าเท่ากับ -2.08 ที่องศาอิสระ $(n_1 + n_2 - 2) = 106$ ผลการทดสอบพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติและยอมรับสมมติฐานวิจัย สรุปว่าความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการมีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการมีความเห็นว่ารระดับการพัฒนาระบบการเรียนรู้มากกว่าความเห็นของกลุ่มผู้บริหาร

ผลการทดสอบสมมติฐาน ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความเห็นด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

4.18 ค่าคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 และค่าเฉลี่ย 4.23 ค่าคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 ตามลำดับ ค่าสถิติทดสอบ t มีค่าเท่ากับ -0.65 ที่องศาอิสระ $(n_1 + n_2 - 2) = 106$ ผลการทดสอบพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐานทางสถิติ และปฏิเสธสมมติฐานวิจัย สรุปว่าความเห็นเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้ของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการมีความเห็นว่ารระดับการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้นั้นมากกว่าความเห็นของกลุ่มผู้บริหาร

ผลการทดสอบสมมติฐาน ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความเห็นด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.078 ค่าคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.31 และค่าเฉลี่ย 3.21 ค่าคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 ตามลำดับ ค่าสถิติทดสอบ t มีค่าเท่ากับ -1.89 ที่องศาอิสระ $(n_1 + n_2 - 2) = 106$ ผลการทดสอบพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐานทางสถิติ และปฏิเสธสมมติฐานวิจัย สรุปว่าความเห็นเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการมีความเห็นว่ารระดับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามากกว่าความเห็นของกลุ่มผู้บริหาร

ผลการทดสอบสมมติฐาน ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความเห็นด้านการนิเทศการจัดการศึกษาระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 ค่าคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.27 และค่าเฉลี่ย 3.61 ค่าคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.29 ตามลำดับ ค่าสถิติทดสอบ t มีค่าเท่ากับ -1.71 ที่องศาอิสระ $(n_1 + n_2 - 2) = 106$ ผลการทดสอบพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐานทางสถิติ และปฏิเสธสมมติฐานวิจัยสรุปว่าความเห็นเกี่ยวกับการนิเทศการจัดการศึกษาของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการมีความเห็นว่ารระดับด้านการนิเทศการจัดการศึกษามากกว่าความเห็นของกลุ่มผู้บริหาร

ผลการทดสอบสมมติฐาน ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความเห็นด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 ค่าคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.28 และค่าเฉลี่ย 4.50 ค่าคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 ตามลำดับ ค่าสถิติทดสอบ t มีค่าเท่ากับ -2.12 ที่องศาอิสระ $(n_1 + n_2 - 2) = 106$ ผลการทดสอบพบว่ามีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติและยอมรับสมมติฐานวิจัย สรุปว่าความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการมีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการมีความเห็นว่ารระดับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากกว่าความเห็นของกลุ่มผู้บริหาร

ผลการทดสอบสมมติฐาน ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความเห็นโดยภาพรวมระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการพบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ค่าคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.25 และค่าเฉลี่ย 3.99 ค่าคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.29 ตามลำดับค่าสถิติทดสอบ t มีค่าเท่ากับ -2.45 ที่องศาอิสระ $(n_1 + n_2 - 2) = 106$ ผลการทดสอบพบว่าไม่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานทางสถิติและยอมรับสมมติฐานวิจัย สรุปว่าความเห็นโดยภาพรวมของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการมีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มรองฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าวิชาการมีความเห็นว่ารระดับความคิดเห็นในภาพรวมมากกว่าความเห็นของกลุ่มผู้บริหาร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ใน 6 ด้าน

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2	ระดับสภาพการปฏิบัติงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.01	0.48	มาก	4
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.05	0.36	มาก	3
3	ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้	4.21	0.37	มาก	2
4	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.14	0.36	ปานกลาง	6
5	ด้านการนิเทศการจัดการศึกษา	3.57	0.28	มาก	5
6	ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.44	3.07	มากที่สุด	1
รวม		3.92	0.28	มาก	

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวม ระหว่างกลุ่มตำแหน่งงาน

ตัวแปรตาม	ตัวแปรต้น	n	$\bar{X}$	SD.	t	Sig.
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ผู้บริหาร	54	3.91	0.47	-2.21*	0.03
	รองฝ่ายวิชาการหรือ					
	หัวหน้าวิชาการ	54	4.11	0.47		
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ผู้บริหาร	54	3.98	0.34	-2.08*	0.04
	รองฝ่ายวิชาการหรือ					
	หัวหน้าวิชาการ	54	4.12	0.36		

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ตัวแปรต้น	n	$\bar{X}$	SD.	t	Sig.
ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนรู้	ผู้บริหาร	54	4.18	0.37	-0.65	0.52
	รองฝ่ายวิชาการ					
	หรือหัวหน้าวิชาการ	54	4.23	0.38		
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	ผู้บริหาร	54	3.08	0.31	-1.89	0.06
	รองฝ่ายวิชาการ					
	หรือหัวหน้าวิชาการ	54	3.21	0.39		
ด้านการนิเทศการจัด การศึกษา	ผู้บริหาร	54	3.52	0.27	-1.71	0.09
	รองฝ่ายวิชาการ					
	หรือหัวหน้าวิชาการ	54	3.61	0.29		
ด้านการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ผู้บริหาร	54	4.38	0.28	-2.12*	0.04
	รองฝ่ายวิชาการ					
	หรือหัวหน้าวิชาการ	54	4.50	0.32		
รวม	ผู้บริหาร	54	3.86	0.25	-2.45*	0.01
	รองฝ่ายวิชาการ					
	หรือหัวหน้าวิชาการ	54	3.99	0.29		

* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 สาระสำคัญอภิปรายได้ดังนี้

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีสภาพการบริหารงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนและด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม ระหว่างกลุ่มตำแหน่งพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด โดยมีความคิดเห็นในด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน จากผลการค้นพบนี้ ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารมักจะมองการบริหารงานว่ายังคงอยู่ในระดับต่ำเพื่อต้องการช่องว่างในการพัฒนาส่วนครูนั้นก็จะมีความเห็นที่ตรงข้ามกันกับผู้บริหารเพื่อเป็นการ

ป้องกันการเพิกภาระงานที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีศนา สีเงิน (2559) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดโดยมีความคิดเห็นต่างกันในด้านกรวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการนิเทศการจัดการศึกษาจากการค้นพบนี้อาจเป็นไปได้ว่าผู้ที่มิประสบการณ์น้อยกว่ายังคงต้องการการพัฒนาตนเองมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานซึ่งจะมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันกับผู้ที่มิประสบการณ์มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิลวรรณ วัฒนา (2556) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี มีการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และที่ตั้งโรงเรียน พบว่า มีสภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดโดยมีความคิดเห็นต่างกันในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จากทฤษฎีการบริหาร 4M ซึ่งประกอบไปด้วยคน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management) การบริหารสถานศึกษาจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ในการพัฒนานั้นยังคงประสบปัญหาเช่น ปัญหาด้านบุคลากร อุปกรณ์ อาคารสถานที่ การเงินและงบประมาณซึ่งในปัจจุบันนี้ในการจัดสรรงบประมาณถูกจำกัดด้วยจำนวนนักเรียนจึงทำให้ในแต่ละสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันนั้นส่งผลถึงคุณภาพในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป จากผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีข้อเสนอแนะแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์เอกสารต่าง ๆ มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของชุมชนและท้องถิ่นเพื่อกำหนดเป็นหลักสูตรสถานศึกษา และควรมีการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษาก่อนใช้งานจริง

1.2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ควรมีการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการจัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับระดับการจัดสรรงบประมาณควรคำนึงถึงสภาพที่เป็นจริงไม่ควรยึดที่จำนวนนักเรียนเพียงอย่างเดียว

1.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีความเหมาะสมชัดเจนสอดคล้องกับมาตรฐาน เหมาะสมตามสภาพจริง

1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมีการสร้างเครือข่ายในการวิจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนและส่งเสริมให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน

1.5 ด้านการนิเทศการศึกษา ควรจัดให้ครูได้มีโอกาสประชุมอภิปรายปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานวิชาการระหว่างครูด้วยกัน จัดศึกษาดูงานโรงเรียนตัวอย่างเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกระบวนการเรียนรู้

1.6 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา ควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่องระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

1.7 สำหรับด้านที่ควรจะต้องคำนึงให้มากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเพิ่มตัวแปรในการศึกษาวิจัย

2.2 ช่วงเวลาของการเก็บข้อมูลนั้นควรเป็นช่วงเวลาที่ยังโรงเรียนมีการกักเรียนน้อย

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์ พับบลิชัน.

กิตติมา ปรีดีดิolk. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรพิมพ์.

จินตหรา ศรีเมือง. (2556). สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตอนุบาล

จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ศรีสะเกษ: บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.

ชัยญา พงษ์ชัย และคณะ. (2556). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

ประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.

- นิลวรรณ วัฒนา. (2556). **การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี**. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปริศนา สีเงิน. (2559). **สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2557). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2556). **ครอบครัวและโรงเรียนหุ้นส่วนเพื่อคุณภาพของผู้เรียน**. กรุงเทพฯ.
- วรรณกร ศรีรอด, ยุพดี ทองโคตร และขวัญตา ดาเหล็ก. (2560). **ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน เครือข่ายเฝ้าไร่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 .** การนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาคเหนือ ครั้งที่ 17.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2555). **วิธีวิทยาการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (2562). **หน่วยศึกษานิเทศก์ รายงานผลการ ประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562.** 14 ม.ค. 2564, <http://www.Ptt2.go.th>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2555-2556). **กรอบทิศทางการพัฒนา ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2556) ที่สอดคล้องกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุขุม มูลเมือง. (2560). **สถิติเพื่อการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- อภิชา พุ่มพวง. (2559). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Best, John W. and Kahn, James V. (2006). **Research in Education**, 7th ed. Boston, MA.: Pearson Education Inc.
- Miller Van. (1965). **Administration of American School**. New York: Mc Millan Publishing.
- Pallanr, Julie. (2001). **A Step by Step to Data Analysys by Using IBM SPSS**. New York, NY: McGraw Hill Education.

**พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่าย
การจัดการศึกษาkabเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3**
Teaching Management Behavior of Teachers for Student Center in
Kabchoeng 3 Educational Management Network Under the Surin
Primary Educational Sevice Area Office 3

ฐิติมา สุขสังวรณ

Thitima Suksangworn

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Educational Administration Branch, Education Faculty, Bangkokthonburi, University

e-mail: thitimasuksangworn@gmail.com

Received: February, 12 2022

Revised: February, 28 2022

Accepted: March, 4 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาkabเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาkabเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ ด้านการสร้าง ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการเรียนรู้ และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรม การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาkabเชิง 3 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์การสอน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาkabเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 137 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ Independent t-test และใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเพ

ผลการศึกษาพบว่า 1) พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน ในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาkabเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปฏิบัติมากเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการจัดทำแผนการจัดการ

เรียนรู้สอดคล้อง กับหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ และด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการเรียนรู้ และ 2) การเปรียบเทียบพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน (1) พฤติกรรมจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระหว่างครูเพศชายและครูเพศหญิง พบว่า พฤติกรรมจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน (2) พฤติกรรมจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระหว่างครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีกับครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี พบว่าพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และ (3) พฤติกรรมจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระหว่างครูที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 15 ปี กับครูที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป พบว่า พฤติกรรมจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: พฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของครู, ผู้เรียนเป็นสำคัญ

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) To study the behavior of teachers in the Kab Choeng 3 Network of Educational Management under the Surin Primary Educational Service Area Office 3 for learner-centered management (2). To compare the behavior of teachers in the Kab Choeng 3 Network of Educational Management under the Surin Primary Educational Service Area Office 3 for learner-centered management, classified by gender, education level and teaching experience. Research methodology was a survey research. The population, totaling 208 persons, included teachers in schools at the Kab Choeng 3 Network of Educational Management under the Surin Primary Educational Service Area Office 3. Sample, totaling 123 persons, obtained via stratified random sampling technique comprised of teachers in schools at the Kab Choeng 3 Network of Educational Management under the Surin Primary Educational Service Area Office 3. Rresearch procedure consisted of 4 steps: (1) study of research problem; (2) research design; (3) data collection and analysis; and (4) research report writing. The instrument was a questionnaire with 5 rating scales. The statistics used for data analysis were Percentage, Mean, Standard Deviation, and Independent t-test.

The results of the research were found that: 1) The learner-center management behavior of the teachers in the Kab Choeng 3 Network of Education under the Surin

Primary Educational Service Area Office 3, in overall was at high level 2) The learner-center teaching and learning of teachers in the Kab Choeng 3 Educational Management Network, under the Surin Primary Educational Service Area Office 3, classified by gender, education level and teaching experiences, found that (1) the learning and teaching and learning management behaviors focused on the learner-center between male teacher and female teacher, found that the learner-center teaching and learning management behaviors were not different (2) the learner-center teaching and learning management behaviors between teacher with a bachelor's degree and teacher with a postgraduate degree, found that the learner-center teaching and learning management behaviors were different at the significantly level of 0.05 and (3) The learner-center management behavior of the teachers between teachers with teaching experiences of less than 15 years and teachers with teaching experience of 15 years and over found that, the behaviors of the learner-center teaching and learning management were not different.

Keywords: Teaching-Learning Behaviors of Teachers, Learner-Center

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการทางการศึกษา ในมาตรา 6 การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ คือ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มาตรา 9(2) กระบวนการจัดการศึกษาให้ยึด หลักการกระจายอำนาจลงไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 9(4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมาตราที่ 22 การจัดการ ศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียน ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2561 ได้กำหนด วิสัยทัศน์และหลักการ ไว้ว่า วิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน

รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ โดยยึดหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญ ดังนี้ 1) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐาน ของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล 2) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ 3) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น 4) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้ 5) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6) เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ วิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองและได้พัฒนา ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ซึ่งแนวทางการ จัดการศึกษานี้เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้ ต่าง ๆ ที่ได้พัฒนามาอย่าง ต่อเนื่องยาวนาน และเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตาม ต้องการอย่างได้ผล (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2552)

การจะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังกล่าวจะต้องใช้กลยุทธ์การจัดการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ กระบวนการที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิด ค้นคว้า และสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ที่ีระหว่างกัน มีส่วนร่วมในการสร้างความรู้อย่างมีกระบวนการได้ผลงานที่ดี และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การสร้างความรู้ด้วยตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่างๆ การเรียนรู้กระบวนการและการนำความรู้ที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (ทิศนา แคมมณี, 2552: 14; กมล ภูประเสริฐ, 2554: 45) กล่าวว่ รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนที่ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกค้นรวบรวมข้อมูล และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองตลอดทั้งยัดตนเองให้มีความ รับผิดชอบในการทำงาน

จากสภาพและปัญหาที่กล่าวมาข้างตน ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสุนทร เขต 3 เพื่อจะได้นำผลการศึกษานี้ไปเป็นแนวทางสำหรับ

ผู้บริหาร ครู ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้วางแผน ปรับปรุง พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพและเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน

สมมติฐานการศึกษา

1. ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน
2. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน

การดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2560: 21-22) และสมศักดิ์ ภู่วิภาดาบรรณ (2554: 1-2) ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ 3) การจัดสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ 4) การสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการเรียนรู้ และ 5) การประเมินผลการเรียนรู้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูผู้สอน ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการครู พนักงานราชการ และอัตราจ้าง ทั้ง 11 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 208 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ผู้ศึกษากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 137 คน ทำการเลือกตัวอย่างโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอน 1) เพศ ประกอบด้วย (1) เพศชาย (2) เพศหญิง 2) ระดับการศึกษา ประกอบด้วย (1) ปริญญาตรี (2) สูงกว่าปริญญาตรี และ 3) ประสบการณ์การสอน ประกอบด้วย (1) ต่ำกว่า 15 ปี (2) ตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษา กาบเชิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน 1) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ 3) การจัดสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ 4) การสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการเรียนรู้ และ 5) การประเมินผลการเรียนรู้

4. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษา กาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษา กาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 3 จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งมีสเกลการวัดเป็น มากที่สุด มากปานกลาง พอใช้ น้อย และน้อยที่สุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์แบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดไว้

5.2 จัดทำคู่มือลงรหัสตามแบบสอบถาม

5.3 นำข้อมูลทั้งหมดจากแบบสอบถามมาลงรหัสในแบบฟอร์มลงรหัส

5.4 นำข้อมูลไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้

5.5 ทำการแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยกำหนดช่วงชั้นโดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981: 482)

การแปลค่าความหมายของคะแนน ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติในการพิจารณาเครื่องมือ 1) ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) และ 2) สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

6.2 สถิติพื้นฐาน 1) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) 2) ค่าร้อยละ (Percentage) และ 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.3 สถิติในการทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบค่าทีแบบ Independent t-test

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 137 คน มีเพศชายจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 29.93 มีเพศหญิงจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 70.07 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 41.61 มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 58.39 มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 45.99 มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 54.01

2. พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 3.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปฏิบัติมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ และด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการเรียนรู้ เป็นลำดับสุดท้าย

3. การทดสอบสมมติฐานเพื่อดูความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน ของครูในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 ดังนี้

3.1 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ระหว่างครูเพศชาย และครูเพศหญิง พบว่า พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในองค์ประกอบรายด้าน พบว่า พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน เช่นกัน

3.2 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ระหว่างครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีกับครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี พบว่าพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน

ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และเมื่อพิจารณาในองค์ประกอบรายด้าน พบว่า พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 คือ (1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ และ (2) ด้านด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการเรียนรู้ ส่วนในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

3.3 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ระหว่างครูที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 15 ปี กับครูที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป พบว่า พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในองค์ประกอบรายด้าน พบว่า พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้และครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดลศักดิ์ ศรีปัญญา (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านและสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ ครอบแก้ว (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่องบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษา พบว่าบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับคือการจัดการกระบวนการเรียนรู้การพัฒนาบุคลากรสื่อการเรียนรู้การสอนและแหล่งเรียนรู้การสร้างความร่วมมือกับชุมชนการประเมินผลการเรียนรู้การสร้างและพัฒนาหลักสูตรและการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนได้มีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประสบผลอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

2. เมื่อทดสอบความแตกต่างของตัวแปรเพื่อดูความแตกต่างของ พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอน ของครูในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 พบประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

2.1 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม พบว่าครูที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันจะเห็นว่าครูทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความตระหนักถึงความสำคัญในการที่จะปฏิรูปการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์อันเป็นยุคความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารที่เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วจึงจัดการศึกษาอบรมให้เด็กเกิดความรู้คู่คุณธรรมเรียนรู้อย่างมีความสุขให้เป็นเด็กเก่ง ดี และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขซึ่งสอดคล้องกับจำลอง เจริญเกษ (2552: 128) ที่พบว่าครูที่มีเพศแตกต่างกันก็จะต้องมีการพัฒนาตนเองเช่นเดียวกันครูมีความจำเป็นที่จะต้องทำการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการเพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่แก่เยาวชนและสังคมต่อไป

2.2 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวม พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และเมื่อทดสอบรายด้าน พบว่าด้านที่แตกต่างกันคือด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ และด้านด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอาจมีแรงจูงใจในด้านความก้าวหน้าของอาชีพในบางรายอาจมีองค์ความรู้ด้านการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตลอดจนมีทักษะในการค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อนำมาคิดวิเคราะห์หาวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้เมื่อตอบแบบสอบถามจึงมีความมั่นใจในตัวเองทำให้เลือกตอบไปทางด้านที่มีคะแนนสูงกว่าครูที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งเมื่อพิจารณาในความแตกต่างรายด้านจะสามารถยืนยันความมั่นใจของครูที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีได้ชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อดูความแตกต่างในภาพรวมเมื่อสังเกตจากค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มจะพบว่าไม่แตกต่างกันมากนักเนื่องจากว่าครูส่วนใหญ่มีความตื่นตัวในการพัฒนาตนเองที่จะศึกษาหาความรู้ให้ทัดเทียมกับบุคคลอื่นและนำมาพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาครูต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนและผู้เรียนก็ต้องเปลี่ยนพฤติกรรมเรียนจากการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางเป็นวิธีสอนแบบใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอนได้พัฒนาสมองการคิดและสติปัญญาอย่างเต็มศักยภาพได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ดังนั้นการที่ครูจะสามารถจัดการเรียนการสอนดังกล่าวให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีการพัฒนาตนเองพัฒนาความรู้ทุกขั้นตอนครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีต้องพัฒนา

ตนเองให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะเกิดขึ้นต่อไปทำให้ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของบางท่าน เช่น ประทีป โชติคุณเศรษฐ (2554: 147) ที่พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันต่างก็มีความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน

2.3 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาภาคเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การสอน โดยภาพรวม พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และเมื่อทดสอบรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันจะเห็นว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันต่างก็อยู่ในวัยทำงานมีความกระตือรือร้นมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาด้านเพื่อให้มีศักยภาพที่สูงขึ้นตามนโยบายของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพและถึงแม้จะมีประสบการณ์การสอนต่างกันแต่ก็มีแรงจูงใจเหมือนกันคือต้องการได้รับการยกย่องชมเชยทางสังคมซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow, 1997 อ้างถึงในนิยม กริมใจ, 2555: 46) ได้กล่าวถึงมนุษย์ว่ามนุษย์เป็นผู้ที่ไม่นิ่งทึ้งเพราะมนุษย์มีความต้องการติดตัวมาแต่กำเนิดและเป็นผู้ตระหนักในความรับผิดชอบและพยายามค้นหาศักยภาพเพื่อกระทำในสิ่งที่ตนปรารถนาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เสนอแนวคิดที่ว่ามนุษย์เรามีระดับความต้องการอยู่ 5 ระดับคือ 1) ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการในขั้นนี้เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่มีอำนาจมากที่สุดและเห็นได้ชัดที่สุดว่าความต้องการทั้งหมดเป็นความต้องการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต 2) ความต้องการความปลอดภัยและสวัสดิภาพ (Safety or Security Needs) มีอิทธิพลต่อบุคคลโดยเฉพาะคนที่ทำงานในฐานะเป็นผู้คุ้มครองหรืองานที่เกี่ยวกับความปลอดภัย 3) ความต้องการความรักและการเป็นสมาชิกของสังคม (Love and Belonging Needs) ความต้องการขั้นนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการด้านร่างกายและความปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้วมนุษย์ต้องการความรักและเป็นการเป็นสมาชิกของสังคมโดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น 4) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (The Esteem Needs) คือความต้องการให้ผู้อื่นยอมรับนับถือต้องการเป็นบุคคลที่มีคุณค่ามีความมั่นใจในตนเองต้องการเป็นผู้ที่มีความสามารถ และ 5) ความต้องการสมหวังในชีวิต (The Needs for Self-Actualization) เป็นความต้องการขั้นสุดท้ายของบุคคลได้แก่ความต้องการที่จะทำสำเร็จทุกสิ่งทุกอย่างตามใฝ่ฝันของตนเองได้ทำอะไรตามที่ต้องการจะทำและมีความสุขอยู่กับสิ่งที่ตนต้องกระทำ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษาภาคเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1.1 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมากแต่สิ่งที่ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของครูคือครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายเนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนการสอนรวมทั้งการประเมินผลการเรียนรู้ครูและผู้เรียนร่วมกันวางแผนในเรื่องที่จะเรียน

1.2 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมากแต่สิ่งที่ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับต้องการของครูคือจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์สร้างสรรค์จินตนาการและกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

1.3 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมากแต่สิ่งที่ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับต้องการของครูคือสื่อการเรียนรู้เป็นสื่อที่ครูและนักเรียนร่วมกันจัดทำขึ้นและใช้แหล่งเรียนรู้หลากหลายทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้

1.4 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลางแต่สิ่งที่ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับต้องการของครูคือให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้

1.5 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายการจัดการศึกษากาบเชิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมากแต่สิ่งที่ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับต้องการครูคือเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาสภาพความพร้อมของหน่วยงานทางการศึกษาต่อการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก

2.2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

2.3 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2554). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์พัลลิกะ.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. (2553). **แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษา นอกระบบผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2560). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพมหานคร: อรุณลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2560). **การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊กส์.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2560). **ก้าวสู่สหัสวรรษใหม่เด็กไทยเรียนรู้อย่างมีความสุข**. กรุงเทพมหานคร: วีทีซี คอมมิวนิเคชั่น.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2560). **คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพมหานคร: อรุณลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2560). **แกนหลักแนวคิดการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และหลักเกณฑ์ การประเมินโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- จำลอง เจริญเกษ. (2552). **กิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทีศนา เขมมณี. (2552). **การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดลชิปปา (CIPP Model)**. วารสารวิชาการ, 2 (5): 24-25.
- นวลจิตต์ เขาวีรดิพงษ์. (2552). **การสอนโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง แบบ CIPPA**. กรุงเทพมหานคร: วิชาการพิมพ์.
- นโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.(2562). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2562**. กรุงเทพมหานคร: อรุณลาดพร้าว.
- นิยม กริมใจ. (2555). **ทัศนะของนักศึกษาต่อกระบวนการบริหารสถานศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนอรรถวิทยพัฒน์วิทยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ประวิทย์ บึงสว่าง. (2553). **การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- ประเวศ วสี. (2553). **ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพมหานคร: อรุณ ลาดพร้าว.

- ปัทมา ปรีชาวัฒนชัย. (2556). **การบริหารงานวิชาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร.**
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- ประยูร ผ่องอำไพ. (2554). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**
สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเสริฐ ครอบแก้ว. (2555). **บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ.**
สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชรี ศิริเสนา. (2556). **ปัญหา อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์หลักสูตร**
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ระวีวรรณ โพธิ์วัง. (2553). **การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. วารสารข้าราชการครู,**
2(6): 22.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2552). **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร:**
แอลพีเพรส.
- วิชาการ, กรม. (2562). **การจัดกระบวนการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุดตามพระราชบัญญัติการศึกษา**
แห่งชาติ พ.ศ.2562. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาบรรณ. (2554). **การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง.**
(พิมพ์ครั้งที่ 2). เชียงใหม่: แสงศิลป์.
- อดุลศักดิ์ ศรีปัญญา. (2555). **สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน**
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- อรทัย มูลคำ และคณะ. (2552). **การบูรณาการหลักการเรียนการสอนโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.**
กรุงเทพมหานคร: ที. พี. พรินท์.
- Bertelsen, C. D. (2009). The Nature of Teacher and Literacy Learning of Primary Special Education Children within an Inclusive Child Centered Environment: A Qualitative Case Study. **Dissertation Abstracts International**, 59 (08): 2858.
- Champman, L. and Seeberg, V. (2012). Multicultural Education Change; The Simplicity of Enacting Vision. **Equity and Choice**, 10(3): 45-53.
- Gail, G. (2010). **Developing Tomorrow's Teacher of World Languages.** Worchin D.C. ERTC
Cheering house on Languages and Linguistics, (ERIC CD – ROM NO ED 3 50880).
- Taro, Yamane. (2013). **Statistics-An Introductory Analysis.** Tokyo: John Weather hill.

สมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

Performance in The Execution of School Administrators Under the District Office Surin Primary Education Area 1

วิลาศ อุ่มบุญ^{*1}, ไตรรัตน์ สิทธิกุล²

Wilast Oumboon^{*1}, Trirat Sitthitul²

^{*1}นักศึกษานิเทศศาสตร์ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

²หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

^{*1}Graduate student in Educational Administration, Siam Technology College

²Master of Education in Educational Administration Program, Siam Technology College

e-mail: triraths@siamtechno.ac.th

Received: February, 13 2022

Revised: February, 28 2022

Accepted: March, 4 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 และ 2) เปรียบเทียบสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 170 คน คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้สูตรของ เครจซี่ และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบ มาตรฐาน ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 3 ตอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทีและความแปรปรวนทางเดียว ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบริการที่ดี ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ด้านการสื่อสารและการจูงใจ ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจำแนกตามเพศ พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อ

พิจารณาจำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่พิจารณารายคู่พบว่า ด้านการพัฒนาตนเอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: สมรรถนะในการปฏิบัติงาน, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์

ABSTRACT

The objectives of this research were; 1) to study the performance of educational institution administrators. Schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 1 and 2) Comparison of the performance of school administrators. Schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 1. This research is a quantitative research. Examples used in the research were school administrators. Schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 1, 170 students were obtained by simple random sampling. using the formula of Craigie and Morgan, a research tool is a questionnaire The estimation scale has 5 levels with 3 parts. Statistics used in data analysis. These are percentage, mean, standard deviation. One-way t and variance Double mean difference test by chef's way the statistical significance was set at the .05 level.

The results of the research were found that: The results showed that the performance of educational institute administrators The schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 1, as a whole, were at the highest level. The aspect with the highest average was self-development. The aspect with the lowest rank average was good service. analysis and synthesis in terms of communication and motivation, respectively. Schools under the Surin Primary Educational Service Area Office 1, as a whole, found that no different When considering the classification by gender, it was found that the overall picture was not different. When considering the classification by educational level, it was found that the overall picture was not different. When considering each aspect, it was found that teamwork analysis and synthesis differed statistically at the level of .05 and when considered classified by Work experience found that the overall picture was not different. But considering each couple, it was found that in terms of self-development, the difference was statistically significant at the level of .05

Keywords: Performance, School Administrators, Surin Primary Educational Service Area Office

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญเพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญนี้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 1)

ประเด็นที่มีความสำคัญในยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษา คือ การพัฒนาผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา (The Performance of Educational Personnel) ด้วย การให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์บทบาท หน้าที่ และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลที่สำคัญว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มี ความสามารถสูง เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษาและเป็น ผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจน มีจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดและบริหารสถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทางการศึกษาของไทยในการพัฒนาคุณลักษณะและ คุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อเป็นข้อกำหนดคุณสมบัติด้านวิชาชีพ (Professional Qualification) โดยกำหนดมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน รวมทั้ง จากการปฏิรูประบบราชการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้นำ แนวคิดของสมรรถนะมาใช้ในการบริหารบุคคลภาครัฐให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับทั้งสองเรื่องดังกล่าว ส่วนการกำหนด สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษานั้น คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนดให้มีการประเมินสมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน (ธีระ รุญเจริญ, 2550: 7) นอกจากนี้ในปัจจุบัน สมรรถนะมีบทบาทและความสำคัญต่อการจัดการจัดการศึกษาและ โรงเรียนถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา และกำหนดทิศทางความสำเร็จ

ของโรงเรียนให้ บรรลุตามวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกายความรู้คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ เป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการประกอบอาชีพและการศึกษา ตลอดชีวิต และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 ดังกล่าว ได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตำแหน่งที่มี วิทยฐานะ และมีค่าตอบแทนวิทยฐานะอีกทั้งเป็น ตำแหน่งที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสังคม ดังนั้น การบริหารจัดการศึกษาใน โรงเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สูงสุดได้หรือไม่ต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถรวมทั้งคุณลักษณะที่เหมาะสมในการนำพา องค์กรพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสม และทันต่อภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 55)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ว่ามีสมรรถนะในการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้เป็นข้อมูล แก่ผู้เกี่ยวข้องในการปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

การดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 292 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยการพิจารณาจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรได้ ซึ่งเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (พิสนุ พองศรี, 2553: 69) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 170 คน

2. ตัวแปรที่วิจัย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ 6) การสื่อสารและจูงใจ 7) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และ 8) การมีวิสัยทัศน์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ลิเคิร์ต (Likert) โดยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัย นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ (Try Out) มาหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนเมืองสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 เท่ากับ 0.70

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ด้วยวิธีสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสพการณ์ทำงาน โดยใช้ t-test แบบ Independent

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 สมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยภาพรวม ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยภาพรวม

สมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.59	0.54	มากที่สุด
2. ด้านการบริการที่ดี	4.58	0.58	มากที่สุด
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.64	0.55	มากที่สุด
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.63	0.52	มากที่สุด
5. ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์	4.58	0.54	มากที่สุด
6. ด้านการสื่อสารและการจูงใจ	4.58	0.56	มากที่สุด
7. ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร	4.63	0.52	มากที่สุด
8. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.60	0.53	มากที่สุด
รวม	4.60	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการพัฒนาตนเอง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.55) รองลงมาคือ ด้านการทำงานเป็นทีมและการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.58) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.58) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.58) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ด้านการบริการที่ดี ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.58) ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.54) ด้านการสื่อสารและการจูงใจ ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.56) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามเพศ

สมรรถนะในการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	(n= 134)		(n= 36)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.59	0.55	4.63	0.51	1.974	0.59
2. ด้านการบริการที่ดี	4.59	0.58	4.56	0.56	1.974	0.68
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.63	0.55	4.69	0.55	1.974	0.45
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.62	0.53	4.65	0.53	1.974	0.71
5. ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์	4.59	0.54	4.52	0.56	1.974	0.42
6. ด้านการสื่อสารและการจูงใจ	4.59	0.56	4.54	0.55	1.974	0.62
7. ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร	4.63	0.52	4.63	0.51	1.974	0.99
8. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.62	0.52	4.53	0.57	1.974	0.27
รวม	4.60	0.54	4.59	0.54	1.974	0.59

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) จำแนกตามระดับการศึกษา

สมรรถนะในการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา					
	ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก	
	(N= 2)		(N= 166)		(N= 2)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.10	0.14	4.60	0.43	4.70	0.14
2. ด้านการบริการที่ดี	3.60	0.57	4.60	0.46	4.40	0.57
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	3.80	0.57	4.65	0.42	4.80	0.28
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	3.80	0.28	4.63	0.44	4.90	0.14
5. ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์	3.70	0.42	4.58	0.44	4.80	0.28
6. ด้านการสื่อสารและการจูงใจ	3.70	0.42	4.59	0.45	4.50	0.42
7. ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร	3.80	0.28	4.64	0.39	4.50	0.70
8. ด้านการมีวิสัยทัศน์	3.90	0.14	4.61	0.43	4.60	0.57
รวม	3.80	0.35	4.61	0.43	4.65	0.39

จากตารางที่ 3 พบว่า สมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อทดสอบรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ด้านการสื่อสารและการจูงใจ ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ส่วนด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์และด้านการมีวิสัยทัศน์ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่องสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. เมื่อพิจารณาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมรรถนะผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นในการขับเคลื่อนการบริหารงานสถานศึกษาให้เจริญก้าวหน้าไปด้วยดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งต้องใช้ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ นโยบายวางแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและหลักการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษา ให้เกิดความคุ้มค่าความสามารถในการทำงานต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงได้มีการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารในยุคของการเปลี่ยนแปลงได้ตระหนักถึงบทบาทการเป็นผู้นำยุคใหม่ เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารสถานศึกษา มีการวางแผน วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน ค้นหาโอกาส อุปสรรคของการทำงานเพื่อกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ และกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุน การคิดหาแนวทางหรือวิธีการใหม่ ๆ ในการพัฒนาหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพขึ้นกว่าเดิม และผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการติดต่อสื่อสารที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับรู้ข่าวสารข้อมูลที่ถูกต้อง เพียงพอ และจัดให้เป็นระบบ สร้างความเข้าใจที่ ถูกต้องอย่างทั่วถึงทั้งองค์กรและกระชั้นหรือผลักดันให้บุคลากรมีเจตคติที่ดี เกิดความศรัทธา เต็มใจ และพร้อมที่จะทุ่มเทแรงกายแรงใจในการท างานจนบรรลุเป้าหมายขององค์กร ด้วยบรรยากาศที่ดีต่อกันจัดกิจกรรมที่สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน แสดงความเอื้ออาทรต่อผู้ร่วมงานและเป็นกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับ สุจิตรา ยีหวังเจริญ (2553: 126) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่าง ของระดับสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของ ระดับสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สอน ศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มี ขนาดของโรงเรียนต่างกัน ทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการกำหนดหลักเกณฑ์คุณสมบัติเกี่ยวกับผู้บริหาร โรงเรียนไว้อย่างชัดเจน และโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่มีโครงสร้างการ บริหารงานของโรงเรียนเหมือนกัน ทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนมีการบริหารจัดการโรงเรียนไปใน แนวทางเดียวกัน อีกทั้งจำนวนโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีเพิ่มมากขึ้นทำให้มีการแข่งขันกันสูง แต่ละโรงเรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาให้โรงเรียนของตน มีคุณภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนอื่น ส่งผลให้ ผู้บริหารในแต่ละขนาด ของโรงเรียนต้องมีการ พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาจึงทำให้มีสมรรถนะ ไม่แตกต่างกัน

2. จากการเปรียบเทียบสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก ในยุคที่นโยบายหน่วยเหนือกำหนดให้ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารได้มีการอบรมเพื่อรองรับการกระจายอำนาจการบริหารสู่สถานศึกษา ทุกระดับ ดังนั้น จึงอาจมีพฤติกรรมกรรมการบริหารที่ไม่แตกต่างกัน ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ว่าจะปฏิบัติงานอยู่ที่ใดก็มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับพรพิศ อินทะสุระ (2553: 74) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการศึกษาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า ด้านการบริการที่ดี ด้านการวิเคราะห์และด้านการสื่อสารสูงใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดแต่เรียงลำดับแล้วมีค่าน้อยที่สุด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ควรกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาตนเอง

1.2 หน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มเติมความรู้เฉพาะด้านอย่างต่อเนื่อง หรือจัดทำโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริมสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ที่ประสบความสำเร็จ

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*.

(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: แอล ที เพรส จำกัด.

พิสนุ ฟองศรี. (2553). *การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:

บจก.ด้านสุทธาการพิมพ์.

พรพิศ อินทะสุระ. (2553). **สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5.**

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

สุจิตรา ยีหวังเจริญ. (2553). **สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามในจังหวัดชายแดน ภาคใต้. วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารและการจัดการศาสนาอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.**

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552). **หลักเกณฑ์ และวิธีการพัฒนาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:**

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ:**

พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี
Academic Administration of Government Vocational Education
Institutions in Pathumthani Province

อัญชลี ดอกดี

Uncharee Dokdee

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Educational Administration Branch, Education Faculty, Bangkokthonburi, University

e-mail: 6253100038.edu@bkkthon.ac.th

Received: February, 22 2022

Revised: March, 10 2022

Accepted: March, 14 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วยครูผู้สอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานีจำนวน 253 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ประกอบด้วยครูผู้สอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 155 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานีโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานีโดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) To study the teachers' opinions on the academic administration of government vocational education institutions in Pathumthani Province; and 2) To compare the teachers' opinions on the academic administration of

government vocational education institutions in Pathumthani Province classified by education level and work experience. Research methodology was a survey research. The population included 253 teachers of government vocational education institutions in Pathumthani Province. Samples, totaling 155 teachers, obtained via stratified random sampling technique, comprised of teachers of government vocational education institutions in Pathumthani Province. The instrument used for collecting the data was a 5-level rating scale questionnaire. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

The results of the research were found that: 1) The teachers' opinions on the academic administration of the government vocational education institutions in Pathumthani Province were at the high level in overall; and 2) The teachers who had different education levels and work experiences had no different opinions on the academic administration in overall.

Keywords: Academic Administration, Government Vocational Education

บทนำ

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) แผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12, 2560) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ระบบการศึกษาคือหนึ่งในกลไกในการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) จากรายงานกรมการจัดหางาน ประเทศไทยยังประสบปัญหาขาดแคลนแรงงาน สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย TDRI การปฏิรูประบบการศึกษาไทย เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน การปฏิรูปอาชีวศึกษา ปัญหาคุณภาพผู้จบอาชีวศึกษายังไม่ตอบโจทย์ของสถานประกอบการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) การบริหารและการจัดการศึกษา มี 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2550) งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารโรงเรียน มาตรฐานและคุณภาพของโรงเรียน พิจารณาได้จากผลงานทางวิชาการ (ปรียาพร วงษ์อนุตรโรจน์, 2555: 2)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อการผลิตกำลังคนอาชีวศึกษา ด้านปริมาณและคุณภาพของการอาชีวศึกษา สถานศึกษาควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับ การบริหารงานวิชาการ นอกจากการบริหารงานวิชาการจะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดของสถานศึกษา ด้วยเหตุผล

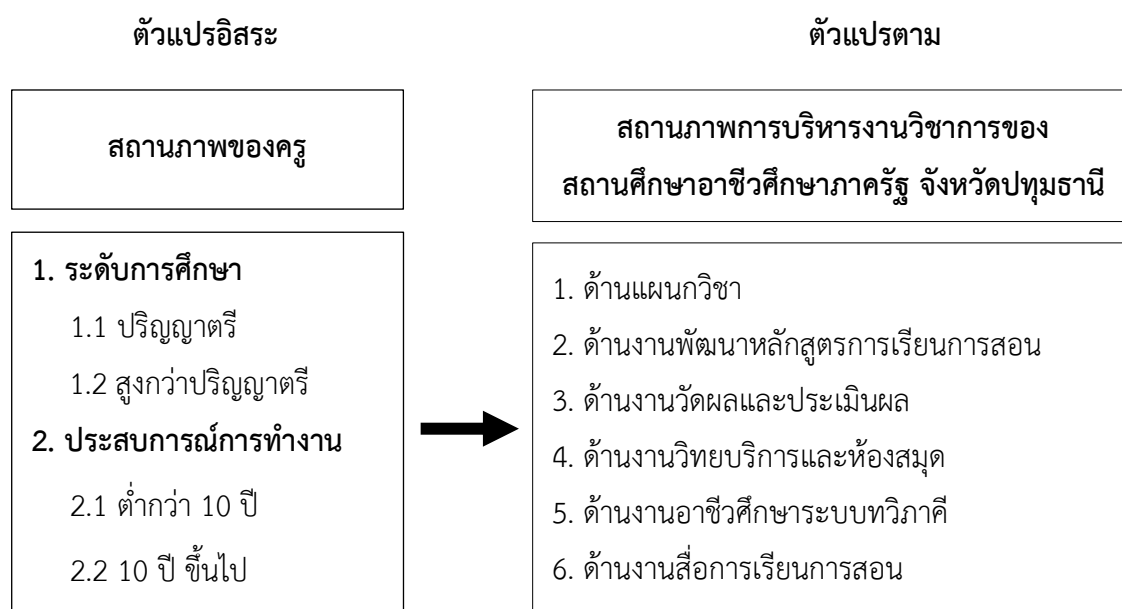
ดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี และผู้วิจัย มีความต้องการพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการอาชีวศึกษา ในจังหวัดตามเกณฑ์มาตรฐานของการศึกษาของชาติและตามวัตถุประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 และระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 โดยสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดให้เหมาะสมสำหรับใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐ จังหวัดปทุมธานี มีขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐ จังหวัดปทุมธานี ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 และระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 โดยสังเคราะห์ให้เหมาะสมสำหรับการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย แผนกวิชา งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานวิทยบริการและห้องสมุด งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และงานสื่อการเรียนการสอน

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 3 สถานศึกษา ประชากรทั้งหมด 253 คน ได้แก่ 1) วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี จำนวน 154 คน 2) วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี จำนวน 58 คน และ 3) วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี จำนวน 41 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐ จังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย 3 สถานศึกษา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเปิดตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเครชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 155 คน และผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มตามวิทยาลัยที่สังกัด แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละกลุ่ม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษาภาคีรัฐ ของอาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	จำนวนครูผู้สอน	จำนวนครูผู้สอน
1. วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี	154	100
2. วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี	58	40
3. วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี	41	25
รวม	253	155

ที่มา: ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2563

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของครูผู้สอน ประกอบด้วย (1) ระดับการศึกษา ได้แก่ ปริญญาตรี, สูงกว่าปริญญาตรี และ (2) ประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ ต่ำกว่า 10 ปี, 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาคีรัฐ จังหวัดปทุมธานี ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านแผนกวิชา (2) ด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน (3) ด้านงานวัดผลและประเมินผล (4) ด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด (5) ด้านงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และ (6) ด้านงานสื่อการเรียนการสอน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับ การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐ จังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐ จังหวัดปทุมธานี ตามข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 6 ด้าน คือ 1) ด้านแผนกวิชา 2) ด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน 3) ด้านงานวัดผลและประเมินผล 4) ด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด 5) ด้านงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และ 6) ด้านงานสื่อการเรียนการสอน

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert)

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐ จังหวัดปทุมธานี มีลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการจากเอกสารและตำราต่าง ๆ

4.2 กำหนดกรอบการสร้างเครื่องมือในการวิจัยจากข้อมูลที่ศึกษา เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

4.3 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยยึดวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะเป็นหลัก

4.4 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

4.5 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ

4.6 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

4.7 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

4.8 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

5. การดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากครูผู้สอนสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี ดังนี้

5.1 ขออนุญาตแนะนำตัวผู้วิจัยและขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาของรัฐ อาชีวศึกษาจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้ง 3 สถานศึกษา ประกอบด้วย 1) วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี 2) วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี และ 3) วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี เพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

5.2 ติดต่อขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และได้รับกลับคืนมาทั้งหมด 155 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ทำการสำรวจ พบว่าแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ และนำไปใช้วิเคราะห์ได้ทุกฉบับ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนแล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และจัดทำข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

6.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์โดยการหาความถี่และร้อยละ

6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี ตามความคิดเห็นของครู วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อรายด้านและโดยภาพรวมแล้วนำมาเปรียบเทียบโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (Best, 1970: 195)

6.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test)

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1) ค่าร้อยละ (Percentage) 2) ค่าเฉลี่ย (Mean) 3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ 4) การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาคีรัฐ จังหวัดปทุมธานี เพื่อตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 140 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	88	56.77
หญิง	67	43.23
รวม	155	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 35 ปี	64	41.29
35 ปีขึ้นไป	91	58.71
รวม	155	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	97	62.58
สูงกว่าปริญญาตรี	58	37.42
รวม	155	100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	74	47.74
10 ปีขึ้นไป	81	52.26
รวม	155	100.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านแผนกวิชา ด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านงานวัดผลและประเมินผล ด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด ด้านงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และด้านงานสื่อการเรียนการสอน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี โดยรวม

การบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านแผนกวิชา	4.47	0.59	มาก
2. ด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน	4.45	0.62	มาก
3. ด้านงานวัดผลและประเมินผล	4.52	0.56	มากที่สุด
4. ด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด	4.43	0.65	มาก
5. ด้านงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.53	0.60	มากที่สุด
6. ด้านงานสื่อการเรียนการสอน	4.37	0.64	มาก
รวม	4.46	0.61	มาก

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านแผนกวิชา พบว่าครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี ด้านแผนกวิชา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.47) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การจัดทำแผนการเรียนตรงตามโครงสร้างของหลักสูตร การจัดทำตารางเรียน ตารางสอน มีความถูกต้องสมบูรณ์ และควบคุมดูแลการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลให้เป็นไปตามหลักสูตร สำหรับข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี ด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.45) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อและเทคโนโลยีการสอนที่ทันสมัย สำหรับข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านงานวัดผลและประเมินผล พบว่าครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี ด้านงานวัดผลและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ตรวจสอบการให้ระดับคะแนนก่อนเสนอคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและผู้อำนวยการวิทยาลัยอนุมัติผลการเรียน และวิเคราะห์ข้อสอบและจัดทำข้อสอบมาตรฐานวิชาชีพ สำหรับข้อที่เหลืออยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 ด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด พบว่าครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี ด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.43) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ จัดบรรยากาศในห้องสมุดให้เอื้อต่อผู้เข้าใช้บริการ สำหรับข้อที่เหลืออยู่ในระดับมากที่สุด

1.5 ด้านงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่าครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี ด้านงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ดำเนินการติดต่อประสานงานกับแหล่งงานและสถานประกอบการเพื่อจัดหาที่ฝึกงานให้กับนักเรียน นักศึกษา และจัดประชุมสัมมนาครูฝึก ครูนิเทศ เพื่อร่วมกันวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สำหรับข้อที่เหลืออยู่ในระดับมากที่สุด

1.6 ด้านงานสื่อการเรียนการสอน พบว่าครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี ด้านงานสื่อการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.37) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน สรุปได้ดังนี้

2.1 ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

2.2 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

อภิปรายผล

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจ ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐสยาม วงษ์ยี่ (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของครู

อาจารย์ วิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศการสอน ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านห้องสมุด อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้ความสำคัญกับการศึกษามากขึ้น มีการพัฒนา ปรับเปลี่ยนแนวทางในการบริหารงานให้สอดคล้องกับระบบการสื่อสารและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้ครูสามารถเพิ่มเติมความรู้ได้จากหลายช่องทางการสื่อสาร การบริหารงานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวใจที่สำคัญของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ผู้บริหารจึงต้องส่งเสริมสนับสนุน ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียน และสถานศึกษา ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างเหมาะสม การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกันทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการอย่างรอบด้าน มีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานครอบคลุมภาระหน้าที่ต่าง ๆ ในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พูนผล จันทร์เกิด (2554) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ของวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง กรุงเทพมหานคร พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกันทุกด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรภพ ไพรวลัย (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านแผนกวิชา ควรพัฒนาห้องปฏิบัติการให้มีความทันสมัยและพร้อมใช้งาน จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ของแผนกวิชา ให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน

1.2 ด้านงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ควรจัดทำตารางเรียน ตารางสอนร่วมกับแผนก วิชาและสถานประกอบการ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการจัดการศึกษา และ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดทำเอกสารประกอบการสอน

1.3 ด้านงานวัดผลและประเมินผล ควรตรวจสอบการให้ระดับคะแนนก่อนเสนอคณะกรรมการ บริหารสถานศึกษาและผู้อำนวยการวิทยาลัยอนุมัติผลการเรียน และวิเคราะห์ข้อสอบและจัดทำข้อสอบ มาตรฐานวิชาชีพ

1.4 ด้านงานวิทยบริการและห้องสมุด ควรเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามาใช้บริการห้องสมุด จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไว้บริการอย่างเพียงพอ และจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ ทันสมัยให้เพียงพอต่อการเข้ารับบริการ

1.5 ด้านงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ควรจัดประชุมสัมมนาครูฝึก ครูนิเทศ เพื่อร่วมกัน วางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และดำเนินการติดต่อประสานงานกับแหล่งงานและ สถานประกอบการเพื่อจัดหาที่ฝึกงานให้กับนักเรียน นักศึกษา

1.6 ด้านงานสื่อการเรียนการสอน ควรจัดหาสื่อการเรียนการสอน สื่อทัศนูปกรณ์ให้เพียงพอต่อ การจัดการเรียนการสอน พัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ครูในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และผลิตสื่อด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้บริการในการศึกษาค้นคว้าของครู นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อที่จะได้รับความความคิดเห็นที่ หลากหลายและครอบคลุม อันจะนำไปสู่การหาแนวทางการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ จังหวัด ปทุมธานี

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

จำนง ชันกสิกรรม. (2556). การนำเสนอแนวทางการดำเนินงานของฝ่ายวิชาการในวิทยาลัยสารพัด

ช่างสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- ประเชิญ โพธิ์หอม และนิพนธ์ วรรณเวช. (2562). แนวทางการบริหารงานวิชาการในการจัดอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคีของอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. **วารสารวิชาการ มนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์**
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ปาล์มวลี บุญเยี่ยม. (2560). **ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพณิชยการ**
จ่านกร้อง สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัฐสยาม วงษ์ยี่. (2558). **การบริหารงานวิชาการของครู อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์**
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา
วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วรภพ ไพรวัลย์. (2558). **พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู**
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี. การค้นคว้าอิสระหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

การจัดการการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียนเจลหอมแฟนซี

ตำบลบ่อพลับ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

Digital Marketing Management, Fancy Scented Gel Candles,

Bo Plub Subdistrict Nakhonchaisri District Nakhon Pathom Province

ชาญวิทย์ อิสลาม^{*1}, ณฐาพัชร วรพงศ์พัชร², พงษ์ศักดิ์ ผกามา³, วันชัย สุขตาม⁴ และฉันทยธรณ์ คาวาซากิ⁵
Chanwit Issalam^{*1}, Ntapat Worapongpat², Phongsak Phakamach³, Wanchai Suktam⁴ and Tunyatom Kawasaki⁵

^{*1}อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมชุมชน ผู้ประกอบการ การท่องเที่ยว และการบริหารการศึกษา

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิทยาลัยผู้ประกอบการสร้างสรรค์นานาชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

⁴ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

⁵อาจารย์ ดร. วิทยาลัยเทคโนโลยีทางทะเลแห่งเอเชีย สถาบันการศึกษานานาชาติไทยและThaiMET

^{*1}teacher, Faculty of Liberal Arts Rajamangala University of Technology Tawan-ok

²Assistant Professor Dr. Center for Knowledge Transfer, Technology, Community Innovation,
Tourism Entrepreneurs and Educational Administration

³Assistant Professor Dr. International College of Creative Entrepreneurs Rajamangala University of Technology Rattanakosin

⁴Assistant Professor Dr. Faculty of Humanities and Social Sciences Surin Rajabhat University

⁵Lecturer Dr. Asian College of Marine Technology Thai Naval Academy and ThaiMET

Received: March, 2 2022

Revised: March, 18 2022

Accepted: March, 23 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและการพัฒนาตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียนเจลหอมแฟนซี ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ Viral Video พัฒนาเพจ Facebook โปรไฟล์สโลแกน วิธีการโพสต์ ดิดแฮชแท็ก และเพิ่มช่องทางการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ที่สะดวกขึ้น โดยการสแกน QR Code ที่เชื่อมต่อกับ Line 2) เป็นการศึกษาและพัฒนาโลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์และออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์เทียนเจลหอมแฟนซี ให้มีความโดดเด่นและทันสมัยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริโภคในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview Questions) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ เจ้าของผลิตภัณฑ์เทียนเจลแฟนซี จำนวน 2 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าของกิจการ 2 คน และบุคคลบริเวณชุมชน 5 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจโดยภาพรวมของผู้บริโภคในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการจัดการการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียนเจล By KaeKron อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17) ในรายประเด็น

ข้อย่อย พบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมาก ได้แก่ ด้านการออกแบบการจัดทำ Viral Video ($\bar{X}$ = 4.25) ด้านประโยชน์ของการใช้งาน ($\bar{X}$ = 4.23) ด้านการออกแบบและการพัฒนาเพจ Facebook ($\bar{X}$ = 4.20) ด้านการออกแบบโลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ($\bar{X}$ = 4.17) และด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบของเว็บไซต์ ($\bar{X}$ = 4.00)

คำสำคัญ: การจัดการการตลาดดิจิทัล, การออกแบบโลโก้ตราสินค้า, ผลิตภัณฑ์เทียนเจลหอมแฟนซี

ABSTRACT

This research is a mixed research with the objectives of 1. To study and develop the digital market of fancy scented gel candles. Via social media Viral Video develop Facebook page, profile, slogan, method of posting, tagging and adding more convenient product ordering channels by scanning QR Code connected to Line 2. To study and develop logo, brand Product, product and product packaging design, fancy gel candle to be outstanding and up-to-date, the sample group was 100 consumers in Bangkok by simple random sampling, the population used in qualitative research (In-depth Interview Questions). Key information (Key Informants) consisted of 2 owners of fancy gel candle products. The sample group consisted of 2 business owners and 5 people in the community.

The results of the research were found that: The digital marketing management of By KaeKron candle products was at a high level ($\bar{X}$ = 4.17). In each sub-issue, the overall satisfaction was found at a high level including design, Viral Video ($\bar{X}$ = 4.25), and Benefits of usability ($\bar{X}$ = 4.23), Facebook page design and development ($\bar{X}$ = 4.20), logo design, product branding and packaging ($\bar{X}$ = 4.17) and website design and layout ($\bar{X}$ = 4.00)

Keywords: Digital Marketing Management, Brand Logo Design, Fancy Scented Gel Candle Products

บทนำ

ปัจจุบันในประเทศของเราเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มการสูบบุหรี่ หรือมั่วสุมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทางชุมชนจึงได้คิดที่จะนำเด็ก ๆ ออกจากสิ่งเสพติดผ่านการทำกิจกรรมเสริมการเรียนรู้กลุ่มของพวกเราจึงคิดประดิษฐ์ที่สามารถใช้ตกแต่งบ้านมีประโยชน์สามารถเสริมสร้างจินตนาการของเด็ก ๆ สร้างเสริมทักษะ

การเรียนรู้และจินตนาการนั้นก็คือเขียนเจลแบบแผนซี ที่สามารถตกแต่งภายในชวโกโหลได้ผ่านจินตนาการของเด็กๆและยังมีการไปเป็นวิทยากรในการสอนทำเขียนเจลที่โครงการอุทยานชัยพัฒนาในจังหวัดนครปฐม เพื่อมอบโอกาสให้กับคนที่อยากจะสร้างอาชีพแต่ยังไม่มีความรู้ หรือโอเคเดียวในการประกอบธุรกิจและการจัดทำเขียนเจล เพื่อให้คนที่เข้ามาเรียนได้นำไปปรับใช้ต่อยอดในอนาคตชุมชนผลิตภัณฑ์เขียนเจลแผนซี By KaeKron ในจังหวัดนครปฐมได้ทำการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์เขียนเจลแผนซีและยังไม่มีมีการประชาสัมพันธ์ที่มากนักตราโลโก้ผลิตภัณฑ์ไม่มีจุดเด่นเป็นที่สะดุดตาแก่ผู้พบเห็นหรือกลุ่มเป้าหมายและยังไม่มีบรรจุภัณฑ์ที่สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ จึงทำให้กิจการยังไม่เป็นที่รู้จักและยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ ผู้วิจัยทำจึงเล็งเห็นปัญหาของผลิตภัณฑ์เขียนเจลแผนซี By KaeKron และให้ความสำคัญของการจัดการการตลาดดิจิทัลจึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะพัฒนาและถ่ายทอดให้ความรู้ให้กับเจ้าของกิจการเกี่ยวกับพัฒนาเพจ Facebook ออกแบบโลโก้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพิ่มช่องทางการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ที่สะดวกขึ้นโดยการสแกน QR Code ที่เชื่อมต่อกับ Line เพื่อให้เป็นที่รู้จักและเข้าถึงลูกค้าเป้าหมายได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและการพัฒนาตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เขียนเจลแผนซี ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ Viral Video พัฒนา เพจ Facebook โปรไฟล์ สโลแกน วิธีการโพสต์ ติดแฮชแท็ก และเพิ่มช่องทางการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ที่สะดวกขึ้น โดยการสแกน QR Code ที่เชื่อมต่อกับ Line
2. เพื่อเป็นการศึกษาและพัฒนาโลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์และออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์เขียนเจลแผนซี ให้มีความโดดเด่นและทันสมัย

การดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริโภคในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Questions) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ เจ้าของผลิตภัณฑ์เขียนเจลแผนซีจำนวน 2 คนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าของกิจการ 2 คน และชุมชน 5 คน
2. เครื่องมือใช้ในการวิจัยที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Questions) และเครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) Google Form ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาการจัดการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เขียนเจลแผนซี By KaeKron ตำบลบ่อพลับ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมโดยมีสาระตรงกับวัตถุประสงค์ เพื่อสอบถามผู้ที่มีประสบการณ์ตรงและเกี่ยวข้องกับการจัดการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เขียนเจลแผนซี ตำบลบ่อพลับอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยถามข้อมูลดังนี้

2.1 การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการจัดการและพัฒนาตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียนเจลแพนซีให้
ความรู้และสามารถนำไปใช้จริง

2.2 การจัดทำตลาดดิจิทัลมีประโยชน์ต่อกิจการผลิตภัณฑ์เทียนเจลแพนซี อย่างไร

2.3 ท่านจะนำความรู้เกี่ยวกับการจัดการตลาดดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ต่อยอดกับกิจการหรือไม่

3. การสร้างเครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณแบบสอบถามการจัดการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียน
เจลแพนซี By KaeKron โดยการสร้างแบบสอบถามในระบบออนไลน์ ด้วย Google Form มีจำนวน
3 ตอน 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อ
เดือน และ 2) ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพจ
facebook มีความน่าเชื่อถือ, ข้อมูลข่าวสารน่าสนใจและติดตาม, การสื่อสารทางภาพและวิดีโอเพื่อให้
ความรู้เกี่ยวกับตัวสินค้า, การชำระเงินและการจัดส่งมีหลายวิธี, โลโก้สินค้ามีความโดดเด่นและดึงดูดลูกค้า,
การทำวิดีโอสอนทำเทียนเจลแพนซีเป็นประโยชน์แก่ลูกค้า, การอัปเดตข้อมูลอยู่เป็นประจำ, การเข้าถึง
โดยการสแกน QR CODE สะดวกต่อการค้นหาเพจ, การแชร์สถานที่ตั้งของร้านค้าในเพจเป็นการให้ลูกค้า
เข้าถึงได้มากขึ้น, ข้อความอัตโนมัติ ที่ตอบคำถามลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content
Analysis) โดยการจำแนกถ้อยคำ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรม
คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา(Descriptive Statistical)โดยใช้ตารางแจกแจง
ความถี่เป็นค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อ “การจัดการ
การตลาดดิจิทัลเทียนเจลแพนซีตำบลบ่อพลับ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” โดยใช้สถิติพรรณนา
Descriptive Statistical) โดยค่าเฉลี่ย (Mean) การหาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการอธิบายค่าร้อยละ
ข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด, 2535: 101)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ SWOT Analysis

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
- เจ้าของกิจการมีความสามารถด้านศิลปะและการตกแต่งเป็นอย่างดี - เงินลงทุนเริ่มแรก เป็นเงินลงทุนของผู้ก่อตั้งเองทั้งหมด ทำให้กิจการไม่มีปัญหาภาระหนี้สิน	- ตราสินค้าของกิจการยังไม่มีที่รู้จักของผู้บริโภคมากนัก เนื่องจากยังไม่มีโฆษณาและประชาสัมพันธ์ตราสินค้าให้ผู้บริโภครับรู้เท่าที่ควร - สถานที่ผลิตสินค้าอยู่ในเขตที่พักอาศัยของชุมชนทำให้เกิดข้อจำกัดในด้านการขยายกำลังการผลิต

โอกาส (Opportunities) - รัฐบาลมีนโยบายในการที่จะส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กอย่างจริงจัง ทำให้เป็นโอกาสในการขยายการผลิต	อุปสรรค (Threats) - เป็นอุตสาหกรรมที่ลงทุนไม่มาก ทำให้มีคู่แข่งในตลาดจำนวนมาก - สินค้าเลียนแบบได้ง่าย ทำให้กิจการจำเป็นต้อง
--	--

การวิเคราะห์สถานการณ์ส่วนประสมทางการตลาด 4P (Marketing Mix)

1. การวิเคราะห์ SWOT Analysis ผลิตภัณฑ์ (Product)

จุดแข็ง (Strengths) ผลิตภัณฑ์มี 1 เดียวในโลก เพราะลูกค้าสามารถเป็นผู้ออกแบบทุกอย่างเองได้ ตามความชอบของแต่ละคน	จุดอ่อน (Weaknesses) ผลิตภัณฑ์ใช้เวลาทำค่อนข้างนาน เนื่องจากเป็นงานฝีมือและต้องใช้ความปณิธานสูง
โอกาส (Opportunities) ปัจจุบันผู้คนมีความสนใจผลิตภัณฑ์ที่เป็นงาน DIY หรืองาน Handmade เพิ่มมากยิ่งขึ้น	อุปสรรค (Threats) เนื่องจากสินค้า DIY มีคนสนใจเพิ่มขึ้นมากทำให้มีคู่แข่งมากตามไปด้วย

2. การวิเคราะห์ SWOT Analysis ราคา (Price)

จุดแข็ง (Strengths) ผลิตภัณฑ์ราคาย่อมเยา สามารถเข้าถึงได้ทุกเพศทุกวัย	จุดอ่อน (Weaknesses) กำไรที่ได้จะลดน้อยลงเนื่องจากตั้งราคาไว้ต่ำกว่าท้องตลาดทั่วไป
โอกาส (Opportunities) ผู้คนส่วนใหญ่ชอบสินค้าที่มีราคาถูก	อุปสรรค (Threats) สินค้าที่มีราคาถูกกว่าท้องตลาด มักจะถูกมองว่าคุณภาพต่ำ

3. การวิเคราะห์ SWOT Analysis ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)

จุดแข็ง (Strengths) มีช่องทางการจัดจำหน่ายครอบคลุมหลายช่องทาง เช่น Line Facebook Instagram เป็นต้น	จุดอ่อน (Weaknesses) เนื่องจากมีหลายช่อง จึงทำให้การดูแลแต่ละช่องทางลำบากมากขึ้นเนื่องจากดูแลแค่คนเดียว
โอกาส (Opportunities) ทำให้เข้าถึงผู้บริโภคได้หลายกลุ่ม	อุปสรรค (Threats) ร้านค้า Handmade อื่น ๆ ก็จัดจำหน่ายในช่องทางการต่าง ๆ เช่นเดียวกัน

4. การวิเคราะห์ SWOT Analysis การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

จุดแข็ง (Strengths) มีการโปรโมทอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ลูกค้า ยังสามารถจดจำแบรนด์ได้	จุดอ่อน (Weaknesses) ขาดบุคลากรที่มีความสามารถด้านการตลาด ดิจิทัล
โอกาส (Opportunities) การจัด Promotion สามารถดึงดูดความสนใจและ สร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจซื้อเพิ่มมากยิ่งขึ้น	อุปสรรค (Threats) ร้านค้าที่มีทุนมากกว่าย่อมเข้าถึงลูกค้าได้มากกว่า

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 16 ปี (Gen Z)	20	20
อายุ 17 - 36 ปี (Gen X)	50	50
อายุ 37 - 52 ปี (Gen Y)	20	20
อายุ 53 - 71 ปี (Gen Baby Boomer)	10	10
รวม	100	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ด้านอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อายุ 17 - 36 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50 อายุต่ำกว่า 16 ปี และอายุ 37- 52 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อายุ 53-71 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และอายุ 72 ปีขึ้นไป จำนวน 0 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจด้านการออกแบบสื่อใน

ด้านออกแบบสื่อ	N = 10		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความน่าสนใจเกี่ยวกับเพจ	4.66	0.6515	มากที่สุด
2. ความน่าสนใจของสินค้า	4.50	0.8602	มาก
3. เนื้อหามีความเหมาะสม	4.64	0.6560	มากที่สุด
4. การติดต่อสื่อสาร	4.72	0.6013	มากที่สุด
5. การใช้ภาษา	4.46	0.9425	มาก
รวม	4.59	0.7315	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในการใช้บริการ Page Facebook: เทียนเจลแฟนซี By KaeKorn โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.59) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าระดับความพึงพอใจมากที่สุดคือการติดต่อสื่อสาร (ค่าเฉลี่ย 4.72) รองลงมา ได้แก่ ความน่าสนใจของเพจ (ค่าเฉลี่ย 4.66) เนื้อหาที่มีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 4.64) ความน่าสนใจของสินค้า (ค่าเฉลี่ย 4.50) และการใช้ภาษา (ค่าเฉลี่ย 4.46) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจด้านสื่อดิจิทัล

ด้านออกแบบสื่อ	N = 10		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความสะดวกในการเข้าถึงเพจ	4.40	0.8000	มาก
2. การติดต่อสื่อสารระหว่างเพจและผู้ใช้	4.30	0.7810	มาก
3. ข้อมูลข่าวสารชัดเจนและเหมาะสม	4.60	0.6633	มากที่สุด
4. เนื้อหาในเพจมีความครอบคลุม	4.70	0.6403	มากที่สุด
รวม	4.55	0.7212	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าต้องผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในการใช้บริการ Page Facebook : เทียนเจลแฟนซี โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.55) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจมากที่สุดคือเนื้อหาสื่อที่ใช้มีความเหมาะสมกับเพจ (ค่าเฉลี่ย 4.70) รองลงมา ได้แก่ มีการแนะนำการใช้สินค้าเข้าใจการใช้งานได้ง่ายขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.60) Page Facebook มีความน่าสนใจ (ค่าเฉลี่ย 4.40) สื่อที่ใช้มีภาพ สีส และเนื้อหาที่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 4.30) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 สรุปค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจด้านสื่อดิจิทัลแบ่งตามด้านการออกแบบด้านการใช้งาน,ด้านสื่อดิจิทัล

ความพึงพอใจ แต่ละด้าน	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ					ระดับความ พึงพอใจ
	Gen Z	Gen X	Gen Y	Gen B	Overall	
1.ด้านการออกแบบสื่อ	4.12	4.59	4.52	4.52	4.43	มาก
2.ด้านการใช้งาน	4.35	4.51	4.51	4.52	4.47	มาก
3.ด้านสื่อดิจิทัล	4.43	4.50	4.48	4.49	4.47	มาก
รวม	4.30	4.55	4.50	4.51	4.49	มาก

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในการใช้บริการ Page facebook : เทียนเจลแฟนซี โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.49) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าแต่ละมีความพึงพอใจด้านที่ต่างกันโดยด้านการออกแบบสื่อ กลุ่ม Gen X จะให้ความสนใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.59) ด้านการใช้งาน กลุ่ม Gen B จะให้ความสนใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.52) ด้านสื่อดิจิทัล กลุ่ม Gen X จะให้ความสนใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.50) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อเนื้อหาของผลิตภัณฑ์เทียนเจลแฟนซี By KaeKorn

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจด้านการออกแบบสื่อในกลุ่ม Gen X

รูปแบบการนำเสนอเนื้อหา	N = 50		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. รูปแบบการนำเสนอภาพถ่ายเดี่ยว	4.60	0.6633	มากที่สุด
2. รูปแบบการนำเสนออัลบั้มภาพ	4.68	0.6765	มากที่สุด
3. การนำเสนอแบบเช็ทภาพ	4.48	0.8542	มาก
4. รูปแบบการนำเสนอแบบภาพ 3D	4.72	0.6645	มากที่สุด
5. รูปแบบการนำเสนอแบบวิดีโอ	4.60	0.7746	มากที่สุด
รวม	4.61	0.7266	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในการใช้บริการ Page Facebook : เทียนเจลแฟนซี โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.61) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าระดับความพึงพอใจมากที่สุดคือรูปแบบการนำเสนอแบบภาพ 3D (ค่าเฉลี่ย 4.72) รูปแบบการนำเสนออัลบั้มภาพ(ค่าเฉลี่ย 4.68) รูปแบบการนำเสนอภาพถ่ายเดี่ยว รูปแบบการนำเสนอแบบวิดีโอ (ค่าเฉลี่ย 4.60) และการนำเสนอแบบเช็ทภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.48) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 สรุปค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจด้านรูปแบบการนำเสนอเนื้อหา

รูปแบบการนำเสนอเนื้อหา	ความพึงพอใจต่อประเภทเนื้อหา					ระดับความพึงพอใจ
	Gen B	Gen Y	Gen X	Gen Z	Overall	
1. รูปแบบการนำเสนอภาพถ่ายเดี่ยว	4.10	4.60	4.61	4.55	4.46	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รูปแบบการนำเสนอเนื้อหา	ความพึงพอใจต่อประเภทเนื้อหา					ระดับความพึงพอใจ
	Gen B	Gen Y	Gen X	Gen Z	Overall	
2. รูปแบบการนำเสนออัลบั้มภาพ	4.60	4.68	4.67	4.40	4.59	มากที่สุด
3. การนำเสนอแบบเช็ทภาพ	4.00	4.48	4.50	4.40	4.34	มาก
4. รูปแบบการนำเสนอแบบภาพ 3D	4.20	4.72	4.70	4.40	4.51	มากที่สุด
5. รูปแบบการนำเสนอแบบวิดีโอ	4.40	4.60	4.60	4.55	4.53	มากที่สุด
รวม	4.26	4.61	4.61	4.55	4.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในการใช้บริการ Page Facebook : เทียนเจลแฟนซี โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.50) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าแต่ละมีความสนใจที่แตกต่างกันโดยรูปแบบการนำเสนอภาพถ่ายเดี่ยวกลุ่ม GenX จะให้ความสนใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.61) รูปแบบการนำเสนออัลบั้มภาพกลุ่ม GenY จะให้ความสนใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.68) การนำเสนอแบบเช็ทภาพ กลุ่ม Gen X จะให้ความสนใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.50) รูปแบบการนำเสนอแบบภาพ 3D กลุ่ม GenY จะให้ความสนใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.72) รูปแบบการนำเสนอแบบวิดีโอกลุ่ม Gen Y, Gen X จะให้ความสนใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.60) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 7 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อวัน

ความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อวัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 3 ชม./วัน	0	0
3 - 6 ชม./วัน	40	40

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อวัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6 - 9 ชม./วัน	60	60
มากกว่า 9 ชม./วัน	0	0
รวม	100	100

จากตารางที่ 7 พบว่า ด้านความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อวันของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อวัน 6 - 9 ชม./วัน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60 3 -6ชม./วัน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และ 1 - 3 ชม./วันและมากกว่า 9 ชม./วัน จำนวน 0 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามพฤติกรรมในการใช้สื่อดิจิทัลในรูปแบบใด

ท่านมีพฤติกรรมในการใช้สื่อดิจิทัลในรูปแบบใด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โพสต์ Post	0	0
แชร์ Share	10	10
เช็คอิน Check in	10	10
ไลค์ Like	80	80
แท็ก Tag	0	0
อื่น ๆ	0	0
รวม	10	100

จากตารางที่ 8 พบว่า ด้านพฤติกรรมในการใช้สื่อดิจิทัลในรูปแบบใดของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการใช้สื่อดิจิทัลในรูปแบบไลค์ Like จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80 แชร์ Share และเช็คอิน Check in จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และโพสต์ Post แท็ก Tag และอื่น ๆ จำนวน 0 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อวัตถุประสงค์ใด

ท่านใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อวัตถุประสงค์ใด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อติดต่อสื่อสาร	30	30
เพื่อความบันเทิง	50	50
เพื่อซื้อขายสินค้าและบริการ	20	20

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ท่านใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อวัตถุประสงค์ใด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อค้นคว้าหาข้อมูล	0	0
รวม	100	100

จากตารางที่ 9 พบว่า ด้านการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อวัตถุประสงค์ใดของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อความบันเทิง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เพื่อติดต่อสื่อสาร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 เพื่อซื้อขายสินค้าและบริการ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และเพื่อค้นคว้าหาข้อมูล จำนวน 0 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทสินค้าที่จะซื้อสินค้าและบริการผ่านอินเทอร์เน็ตในอนาคต

ประเภทสินค้าที่ท่านจะซื้อสินค้าและบริการผ่านอินเทอร์เน็ตในอนาคต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาหาร / ผัก ผลไม้	10	10
เสื้อผ้า	70	70
จองโรงแรม / ท่องเที่ยว	20	20
จองตั๋วเครื่องบิน	0	0
อื่น ๆ	0	0
รวม	100	100

จากตารางที่ 10 พบว่า ด้านประเภทสินค้าที่จะซื้อสินค้าและบริการผ่านอินเทอร์เน็ตในอนาคตของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ประเภทสินค้าที่จะซื้อสินค้าและบริการผ่านอินเทอร์เน็ตในอนาคตเป็นประเภทเสื้อผ้า จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70 ประเภทจองโรงแรม / ท่องเที่ยว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ประเภทอาหาร / ผัก ผลไม้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และประเภทจองตั๋วเครื่องบินและอื่น ๆ จำนวน 0 คน ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อ “การจัดการการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียนเจลแฟนซี By KaeKron ตำบลบ่อพลับ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม”

ตารางที่ 11 ข้อมูลความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการจัดการการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียนเจลแฟนซี By KaeKron โดยภาพรวมดังนี้

ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการจัดการการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียนเจลแฟนซี By KaeKron	MEAN	แปลผล
ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบของเว็บไซต์	4.00	ระดับความพึงพอใจมาก
ด้านการออกแบบการจัดทำ Viral Video	4.25	ระดับความพึงพอใจมาก
ด้านการออกแบบและการพัฒนาเพจ Facebook	4.20	ระดับความพึงพอใจมาก
ด้านการออกแบบโลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	4.17	ระดับความพึงพอใจมาก
ด้านประโยชน์ของการใช้งาน	4.23	ระดับความพึงพอใจมาก
รวม	4.17	ระดับความพึงพอใจมาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการจัดการการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียนเจลแฟนซี By KaeKron ตำบลบ่อพลับอำเภอนครชัยศรีจังหวัดนครปฐมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่าความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมากได้แก่ด้านการออกแบบการจัดทำ Viral Video ($\bar{X}$ = 4.25) ด้านประโยชน์ของการใช้งาน ($\bar{X}$ = 4.23) ด้านการออกแบบและการพัฒนาเพจ Facebook ($\bar{X}$ = 4.20) ด้านการออกแบบโลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ($\bar{X}$ = 4.17) และด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบของเว็บไซต์ ($\bar{X}$ = 4.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ข้อมูลความพึงพอใจของผู้บริโภคด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบของเว็บไซต์

ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบของเว็บไซต์	MEAN	แปลผล
1.หน้าโฮมเพจมีความสวยงามเหมาะสมและน่าสนใจ	4.10	ระดับความพึงพอใจมาก
2.การจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน	4.20	ระดับความพึงพอใจมาก
3.ข่าวสารประชาสัมพันธ์เว็บไซต์มีความเหมาะสม	3.70	ระดับความพึงพอใจมาก
รวม	4.00	ระดับความพึงพอใจมาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อ การจัดการการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียนเจล By KaeKron ตำบลบ่อพลับ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบของเว็บไซต์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.00) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ความพึงพอใจโดย

ภาพรวมในระดับมาก ได้แก่ การจัดรูปแบบในเว็บไซด์ง่ายต่อการอ่านและใช้งาน ($\bar{X}$ = 4.20) หน้าโฮมเพจมีความสวยงามเหมาะสมและน่าสนใจ ($\bar{X}$ = 4.10) และข่าวสารประชาสัมพันธ์เว็บไซต์มีความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 3.70) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ข้อมูลความพึงพอใจของผู้บริโภคด้านการออกแบบการจัดทำ Viral Video

ด้านการออกแบบการจัดทำ Viral Video	MEAN	แปลผล
1. เนื้อหารูปภาพใน Viral Video ทำให้เกิดแรงจูงใจหรือไม่	4.40	ระดับความพึงพอใจมาก
2. หลังจากการรับชม Viral Video แล้วทำให้อยากไปสถานที่ในคลิปหรือไม่	4.10	ระดับความพึงพอใจมาก
รวม	4.25	ระดับความพึงพอใจมาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการจัดการการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียนเจล By KaeKron ตำบลบ่อพลับ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ด้านการออกแบบการจัดทำ Viral Video อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.25) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมาก ได้แก่ เนื้อหารูปภาพใน Viral Video ทำให้เกิดแรงจูงใจหรือไม่ ($\bar{X}$ = 4.40) และหลังจากการรับชม Viral Video แล้วทำให้อยากไปสถานที่ในคลิปหรือไม่ ($\bar{X}$ = 4.10) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ข้อมูลความพึงพอใจของผู้บริโภคด้านการออกแบบและการพัฒนาเพจ Facebook

ด้านการออกแบบและการพัฒนาเพจ Facebook	MEAN	แปลผล
1. การติดแฮชแท็ก ทำให้สะดวกต่อการค้นหา	4.30	ระดับความพึงพอใจมาก
2. วิธีการโพสต์หรือแคปชั่น เป็นที่น่าสนใจ	4.60	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
3. รูปภาพโปรไฟล์ สโลแกน มีความสวยงามและน่าสนใจเป็นที่จดจำ	3.70	ระดับความพึงพอใจมาก
รวม	4.20	ระดับความพึงพอใจมาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการจัดการการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียนเจล By KaeKron ตำบลบ่อพลับ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ด้านการออกแบบและการพัฒนาเพจ Facebook อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.20) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด ได้แก่ วิธีการโพสต์หรือแคปชั่นเป็นที่น่าสนใจ ($\bar{X}$ = 4.60) ทั้งนี้ยังพบว่าความพึงพอใจ

โดยภาพรวมในระดับมาก ได้แก่ การติดแฮชแท็ก ทำให้สะดวกต่อการค้นหา ($\bar{X} = 4.30$) และรูปภาพโปรไฟล์ สโลแกน มีความสวยงามและน่าสนใจเป็นที่จดจำ ($\bar{X} = 3.70$) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ข้อมูลความพึงพอใจของผู้บริโภคด้านการออกแบบโลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

ด้านการออกแบบโลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	MEAN	แปลผล
1. โลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์ มีความโดดเด่นและทันสมัย	4.30	ระดับความพึงพอใจมาก
2. บรรจุภัณฑ์ มีความโดดเด่นและทันสมัย	4.50	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
3. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ ผู้บริโภคยินดีจะจ่ายในราคาที่สูงขึ้น	3.70	ระดับความพึงพอใจมาก
รวม	4.17	ระดับความพึงพอใจมาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการจัดการการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เขียนเจล By KaeKron ตำบลบ่อพลับ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ด้านการออกแบบโลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด ได้แก่ บรรจุภัณฑ์ มีความโดดเด่นและทันสมัย ($\bar{X} = 4.50$) ทั้งนี้ยังพบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมากได้แก่โลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์มีความโดดเด่นและทันสมัย ($\bar{X} = 4.30$) และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ ผู้บริโภคยินดีจะจ่ายในราคาที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 3.70$) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ข้อมูลด้านความพึงพอใจของผู้บริโภคด้านประโยชน์ของการใช้งาน

ด้านประโยชน์ของการใช้งาน	MEAN	แปลผล
1. การมี QR Code ทำให้สะดวกต่อการสอบถามข้อมูลหรือสั่งซื้อผลิตภัณฑ์	3.80	ระดับความพึงพอใจมาก
2. ทำให้สามารถติดต่อกับผู้ประกอบการได้ง่าย	4.90	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
3. ทำให้ได้รับการตอบสนองจากผู้ประกอบการได้อย่างรวดเร็ว	4.00	ระดับความพึงพอใจมาก
รวม	4.23	ระดับความพึงพอใจมาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการจัดการการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เขียนเจล By KaeKron ตำบลบ่อพลับ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ด้านประโยชน์ของการใช้งาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด

ได้แก่ ทำให้สามารถติดต่อกับผู้ประกอบการได้ง่าย ($\bar{X}$ = 4.90) ทั้งนี้ยังพบว่าความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมาก ได้แก่ ทำให้ได้รับการตอบสนองจากผู้ประกอบการได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X}$ = 4.00) และการมี QR Code ทำให้สะดวกต่อการสอบถามข้อมูลหรือสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}$ = 3.80) ตามลำดับ



ภาพที่ 1 การจัดการการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียนเจลหอมแพนซีตำบลบ่อพลับ
อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริโภคในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระดับการศึกษาปริญญาตรี และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 10,000 - 20,000 บาท จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 60 อาชีพพนักงาน/นักศึกษา อายุ 19 - 30 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้บริโภคในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย พบว่า ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการใช้สื่อดิจิทัลในรูปแบบไลค์ Like จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80 พฤติกรรมความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อวัน 6 - 9 ชม./วัน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ประเภทสินค้าที่จะซื้อสินค้าและบริการผ่านอินเทอร์เน็ตในอนาคตเป็นประเภทเสื้อผ้า จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70 และใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อความบันเทิง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อ “การจัดการการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียนเจล By KaeKron ตำบลบ่อพลับ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจโดยภาพรวมของผู้บริโภคในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน พบว่า 1) ความพึงพอใจโดยภาพรวมของผู้บริโภคในจังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีต่อการจัดการการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียนเจล By KaeKron อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.17) ในรายประเด็นย่อยพบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมาก ได้แก่ ด้านการออกแบบการจัดทำ Viral Video ($\bar{X}$ = 4.25) ด้านประโยชน์ของการใช้งาน ($\bar{X}$ = 4.23) ด้านการออกแบบและการพัฒนาเพจ Facebook ($\bar{X}$ = 4.20) ด้านการออกแบบโลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ($\bar{X}$ = 4.17) และด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบของเว็บไซต์ ($\bar{X}$ = 4.00) ตามลำดับ 2) ความพึงพอใจโดยภาพรวมของผู้บริโภคในจังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีต่อด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบของเว็บไซต์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.00) ในรายประเด็นย่อยพบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมาก ได้แก่ การจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน ($\bar{X}$ = 4.20) หน้าโฮมเพจมีความสวยงามเหมาะสมและน่าสนใจ ($\bar{X}$ = 4.10) และข่าวสารประชาสัมพันธ์เว็บไซต์มีความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 3.70) ตามลำดับ 3) ความพึงพอใจโดยภาพรวมของผู้บริโภคในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อด้านการออกแบบการจัดทำ Viral Video อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.25) ในรายประเด็นย่อยพบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมาก ได้แก่ เนื้อหารูปภาพใน Viral Video ทำให้เกิดแรงจูงใจหรือไม่ ($\bar{X}$ = 4.40) และหลังจากการรับชม Viral Video แล้วทำให้อยากไปสถานที่ในคลิปหรือไม่ ($\bar{X}$ = 4.10) ตามลำดับ 4) ความพึงพอใจโดยภาพรวมของผู้บริโภคในจังหวัด

กรุงเทพมหานครที่มีต่อการออกแบบและการพัฒนาเพจ Facebook อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$) ในรายประเด็นย่อย พบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด ได้แก่ วิธีการโพสต์หรือแคปชั่น เป็นที่น่าสนใจ ($\bar{X}=4.60$) ทั้งนี้ยังพบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมาก ได้แก่ การติดแฮชแท็ก ทำให้สะดวกต่อการค้นหา ($\bar{X}=4.30$) และรูปภาพโปรไฟล์ สโลแกน มีความสวยงามและน่าสนใจเป็นที่จดจำ ($\bar{X}=3.70$) ตามลำดับ 5) ความพึงพอใจโดยภาพรวมของผู้บริโภคในจังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีต่อการออกแบบ โลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.17$) ในรายประเด็นย่อย พบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด ได้แก่ บรรจุภัณฑ์ มีความโดดเด่นและทันสมัย ($\bar{X}=4.50$) ทั้งนี้ยังพบว่าความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมาก ได้แก่ โลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์ มีความโดดเด่นและทันสมัย ($\bar{X}=4.30$) และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ ผู้บริโภคยินดีจะจ่ายในราคาที่สูงขึ้น ($\bar{X}=3.70$) ตามลำดับ 6) ความพึงพอใจโดยภาพรวมของผู้บริโภคในจังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีต่อด้านประโยชน์ของการใช้งาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$) ในรายประเด็นย่อย พบว่า ความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด ได้แก่ ทำให้สามารถติดต่อกับผู้ประกอบการได้ง่าย ($\bar{X}=4.90$) ทั้งนี้ยังพบว่าความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมาก ได้แก่ ทำให้ได้รับการตอบสนองจากผู้ประกอบการได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X}=4.00$) และการมี QR Code ทำให้สะดวกต่อการสอบถามข้อมูลหรือสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}=3.80$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์เทียนเจล By KaeKron ตำบลบ่อพลับ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการอภิปรายผลข้อมูลเชิงปริมาณ

1. เมื่อพิจารณาจากการพัฒนาออกแบบและการจัดรูปแบบของเว็บไซต์ พบว่า การจัดรูปแบบในเว็บไซด์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน ($\bar{X}=4.20$) หน้าโฮมเพจมีความสวยงามเหมาะสมและน่าสนใจ ($\bar{X}=4.10$) และข่าวสารประชาสัมพันธ์เว็บไซด์มีความเหมาะสม ($\bar{X}=3.70$) ซึ่งสอดคล้องกับ แนวความคิดของ (Yang, Kim, Dhalwani & Vu, 2008) กล่าวว่า เนื้อหาเว็บไซต์ (Contents) คือส่วนประกอบของเนื้อหาเว็บไซด์ที่ประกอบด้วยเนื้อหา ข้อมูลที่นำเสนออยู่บนเว็บไซด์ในรูปแบบของตัวอักษร ภาพประกอบ รวมไปถึงการใช้เสียงและไฟล์วิดีโอต่าง ๆ และสอดคล้องกับ งานวิจัย ศุภิกา ดวงมณี (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่าน World Wide Web ของสื่อมวลชนไทย” พบว่า รูปแบบของข้อมูลข่าวสารจะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ และส่วนใหญ่จะมีรูปแบบเรียบง่ายเป็นตัวหนังสือมีภาพประกอบ และในอนาคตสื่อมวลชนจะใช้ World Wide Web เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสารมากขึ้น ในรูปแบบที่ทันสมัยขึ้น แต่ยังคงคำนึงถึงความสะดวกของผู้ใช้งานเป็นหลัก

2. เมื่อพิจารณาจากการพัฒนาการออกแบบการจัดทำ Viral Video พบว่า เนื้อหารูปภาพใน Viral Video ทำให้เกิดแรงจูงใจหรือไม่ ($\bar{X}=4.40$) และหลังจากการรับชม Viral Video แล้วทำให้อยาก

ไปสถานที่ในคลิปหรือไม่ ($\bar{X} = 4.10$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิน รัตนธีรราร (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจส่งต่อหรือไม่ส่งต่อ Viral Video” พบว่า มี 2 ปัจจัย คือ ความประทับใจหลังจากดูออนไลน์วิดีโออันเนื่องมาจากเนื้อหาและวิธีการนำเสนอ ปัจจัยรองลงมา คือ ความเหมาะสมของเนื้อหาที่จะแชร์ลงไปในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ปัจจัยรองลงมา คือ ความชอบหรือความประทับใจหลังชมคลิปวิดีโอ ปัจจัยนี้เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้เกิดการแบ่งปัน เพราะหลังจากดูคลิปวิดีโอจบ ถ้าผู้ชมเกิดความชอบหรือความประทับใจ จะทำให้เกิดการแบ่งปันต่อที่สูง แต่มีกลุ่มตัวอย่างหลายคนที่ชอบหรือประทับใจเรื่องราวในคลิปวิดีโอ แต่กลับไม่แบ่งปันเพราะไม่ใช่ประเภทของคลิปวิดีโอที่ตนเองชอบหรือสนใจแค่ดูคลิปวิดีโอแล้วรู้สึก ชอบ ประทับใจ แต่ไม่ได้เกิดความรู้สึกที่อยากจะแบ่งปัน ปัจจัยสุดท้าย คือ ความเหมาะสมในการแบ่งปัน เพราะผู้บริโภคส่วนใหญ่ดูความเหมาะสมก่อนที่จะแบ่งปันคลิปวิดีโอออกไปเนื่องจากบางคนห่วงในภาพลักษณ์ที่คนอื่นมองตนเอง ถ้าการแบ่งปันคลิปวิดีโอมีลักษณะเชิงลบ อาจทำให้คนอื่นมองว่า เป็นคนชอบคลิปวิดีโอประเภทนี้ และการแบ่งปันคลิปวิดีโอเกี่ยวกับเรื่องศาสนา การเมือง เรื่องเพศ ต้องดูความเหมาะสมก่อนที่จะแบ่งปัน เพราะความเห็นของคนในสังคม อาจจะไม่ตรงกับผู้แบ่งปัน และจะเกิดข้อถกเถียงขึ้นได้

3. เมื่อพิจารณาจากการพัฒนาการออกแบบและการพัฒนาเพจ Facebook พบว่า วิธีการโพสต์หรือแคปชั่น เป็นที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 4.60$) การติดแฮชแท็ก ทำให้สะดวกต่อการค้นหา ($\bar{X} = 4.30$) และรูปภาพโปรไฟล์ โลโก้ มีความสวยงามและน่าสนใจเป็นที่จดจำ ($\bar{X} = 3.70$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพัฒน์ ชิตโสภณติก (2558) ศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารบน Facebook Fanpage Goal Thailand ที่มีผลต่อการเข้าชมเว็บไซต์ Goal.com/th/” พบว่า กลยุทธ์การสื่อสารเนื้อหาได้รับความนิยมจากความน่าสนใจและมีความแตกต่าง มีการใช้คำแสดงภาพลักษณ์และคำร่วมสมัย นอกจากนี้การโพสต์รูปหรือข้อมูลของนักฟุตบอลที่มีชื่อเสียงหรือมีความโดดเด่นก็ทำให้ได้รับความสนใจจากแฟนเพจเพิ่มมากขึ้น

4. เมื่อพิจารณาจากการพัฒนาการออกแบบโลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ พบว่า บรรจุภัณฑ์ มีความโดดเด่นและทันสมัย ($\bar{X} = 4.50$) ทั้งนี้ยังพบว่าความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมาก ได้แก่ โลโก้ตราสินค้าผลิตภัณฑ์ มีความโดดเด่นและทันสมัย ($\bar{X} = 4.30$) และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ ผู้บริโภคยินดีจะจ่ายในราคาที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 3.70$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ (Aaker, 1991: 7) กล่าวว่า ตราสินค้า หมายถึง ความโดดเด่นของชื่อ สัญลักษณ์เช่น โลโก้เครื่องหมายการค้า หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์โดยมีเอกลักษณ์ของสินค้าหรือบริการให้มีความแตกต่างจากคู่แข่ง ทำให้ผู้บริโภคสามารถทราบที่มาของสินค้าและยังช่วยปกป้องบริษัท ลูกค้านั้นจากคู่แข่งที่พยายามเข้ามาทำตลาด และสอดคล้องกับแนวความคิดของ (Aaker, 1991: 85) กล่าวว่า การตั้งราคาที่สูงกว่า (Price Premium) หมายถึง เมื่อผู้บริโภครับรู้ถึงตราสินค้า จะเป็นโอกาสให้ตราสินค้านั้นสามารถตั้งราคาได้สูงกว่าคู่แข่งเพราะผู้บริโภคยอมรับและมองเห็นถึงความแตกต่างจากตราสินค้าและสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุมาลี ทองรุ่งโรจน์, (2555) กล่าวว่า การออกแบบบรรจุภัณฑ์มีหลักที่ต้องคำนึงถึงมีความโดดเด่น (Outstanding)

ในสภาพการตลาดที่มีการแข่งขันที่สูง บรรรจุภัณฑ์จะต้องมีความโดดเด่นเป็นอย่างมาก เมื่อเวลาวางข้างกับคู่แข่งหรือสินค้าอื่น ๆ ก็จะต้องดูโดดเด่น ทั้งสี สัน รูปทรง และรูปแบบ

5. เมื่อพิจารณาจากการพัฒนาด้านประโยชน์ของการใช้งาน พบว่า ทำให้สามารถติดต่อกับผู้ประกอบการได้ง่าย ($\bar{X}$ = 4.90) ทำให้ได้รับการตอบสนองจากผู้ประกอบการได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X}$ = 4.00) และการมี QR Code ทำให้สะดวกต่อการสอบถามข้อมูลหรือสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ ($\bar{X}$ = 3.80) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชญาวิ คณะพล (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ทัศนคติการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์กรณีศึกษา: นักศึกษาและบุคลากรวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดเพชรบูรณ์” พบว่า ส่วนใหญ่มีทัศนคติในเชิงบวกต่อเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยให้ความเห็นว่าสังคมออนไลน์เป็นช่องทางที่เปิดกว้าง เป็นช่องทางที่ไว้ให้คนได้แสดงความคิดเห็นได้ในหลากหลายแง่มุม สามารถค้นหาข้อมูลและตอบสนองต่อความต้องการได้ง่าย และเป็นการโต้ตอบสื่อสารกันโดยอิสระไม่ว่าจะเวลาใด อยู่ที่ไหน มีการใช้ประโยชน์จากสังคมออนไลน์เพื่อพูดคุยกับเพื่อน ค้นหาเพื่อนเก่าหรือหาเพื่อนใหม่เพื่อการติดตามข่าวสารที่สนใจและเหตุการณ์ต่าง ๆ มีความพึงพอใจมากในเรื่องของการได้สนทนาได้ตอบกับเพื่อน หรือผู้ที่ต้องการจะสื่อสารด้วย มีความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร และมีความหลากหลายของชุมชนหรือกลุ่มสังคม

ส่วนที่ 2 ผลการอภิปรายผลข้อมูลเชิงคุณภาพ

เมื่อพิจารณาจากกรอบงานวิจัยของ สุภัก ถาวรนิติกุล (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางเพื่อพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ พบว่า สื่อประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ เว็บไซต์ที่ให้ความรู้ข้อมูลหรือคลิปวิดีโอเพื่อการสื่อสารรูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์ มีเอกลักษณ์ ทันสมัย ดึงดูด ความสนใจ และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ส่วนประกอบในสื่อประชาสัมพันธ์ประกอบด้วย ส่วนหัวเรื่อง ข้อความ ภาพประกอบ ข้อมูลการติดต่อ และข้อมูลผู้จัดทำ และจากการศึกษาแนวทางการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กลุ่มอาชีพเกษตรกรให้รู้จักการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลสำรวจผู้ตอบแบบสอบถามผู้บริโภคในจังหวัดกรุงเทพมหานครฯ สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า 1) สินค้ามีความสวยงามและสามารถสั่งทำได้ 2) พนักงานตอบกลับข้อความรวดเร็ว 3) ราคาสินค้ามีความเหมาะสม ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

2. การวิเคราะห์สอบถามข้อมูลจากเจ้าของกิจการผลิตภัณฑ์เทียนเจล By KaeKron คือ คุณจิรายุ แก่นจันทร์ และได้ใช้เครื่องมือสำคัญในการเก็บและรวบรวมข้อมูลคือ แผ่นแบบสอบถาม อุปกรณ์สำหรับบันทึกข้อมูล เช่น เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูปและวิดีโอ เครื่องเขียน กระดาษสำหรับจดบันทึกการสัมภาษณ์แบบที่ทำคือการสัมภาษณ์ที่เป็นลักษณะกึ่งมีโครงสร้าง คือมีคำถามที่ตั้งไว้ชัดเจนเป็นข้อ ๆ

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- ธนวัฒน์ ชิตโสภณดิลก. (2558). กลยุทธ์การสื่อสารบน Facebook Fanpage Goal Thailand ที่มีผลต่อการเข้าชมเว็บไซต์. (ออนไลน์). เข้าถึงข้อมูลจาก http://irid.bu.ac.th/research_db/re_authorgroup.php?fullname
- ปิยวิทย์ เจนกิจจาไพบูลย์. (2540). เว็บไซต์ (Website) ความหมายของเว็บไซต์ ประโยชน์ที่สำคัญ และองค์ประกอบต่าง ๆ. (ออนไลน์). เข้าถึงข้อมูลจาก <https://www.1belief.com/article/website/>
- พศิน ปิตินฤฤทธิ์. (2552). สื่อสังคม. (ออนไลน์). เข้าถึงข้อมูลจาก <https://news.siamphone.com/news-31061.html>
- พิชญาวี คณะผล (2553). ทักษะการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์. (ออนไลน์). เข้าถึงข้อมูลจาก <file:///C:/Users/Home/Downloads/66965-Article%20Text-156670-1-1pdf>
- วิน รัตนธีรราร. (2553). ทักษะต่อการทำการสื่อสารทางการตลาด. (ออนไลน์). เข้าถึงข้อมูลจาก <digi.library.tu.ac.th/thesis/ac/1063/title-appendix.pdf>
- ศุภิกา ดวงมณี. (2539). การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่าน World Wide Web ของสื่อมวลชนไทย. (ออนไลน์). เข้าถึงข้อมูลจาก <http://www.tnrr.in.th/>
- สุภัค ถาวรนิติกุล. (2557). การศึกษาแนวทางเพื่อพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, 7(2): 1137-1148.

**แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1**
**Approaches to Enhance the Classroom Research of Teacher Under
The Office of Phetchaburi Primary Educational Service Area 1**

วชิราภรณ์ ขาวอ่อน^{*1}, สาลินี มีเจริญ²

Wachiraporn Khao-On^{*1}, Salinee Mecharoen²

^{*1}นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

²หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

^{*1}Graduate student in Educational Administration, Siam Technology College

²Master of Education in Educational Administration Program, Siam Technology College

e-mail: salinee@siamtechno.ac.th

Received: March, 8 2022

Revised: March, 25 2022

Accepted: March, 29 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และ 2) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 241 คน โดยผู้การเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan และการสุ่มอย่างง่ายเพื่อหาสัดส่วนแต่ละโรงเรียนด้วยแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากสถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 500 คน ขึ้นไป ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยรวม มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X}$ = 4.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการดำเนินงาน ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการให้ความสำคัญกับงานวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}$ = 4.25) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}$ = 4.22) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}$ = 4.20) ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}$ = 4.18) และด้านที่มีการดำเนินงาน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}$ = 4.15)

และ 2) แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า (1) ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนทรัพยากร (2) ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการนำเสนอผลงานวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนครูให้ส่งผลงานงานวิจัยในชั้นเรียนเข้าประกวดในเวทีวิชาการ (3) ด้านการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรกระตุ้นให้ครูใช้งานวิจัยในชั้นเรียนเป็นฐานในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และเชิญวิทยากรกระตุ้นแบบด้านงานวิจัยในชั้นเรียนมาให้ความรู้แก่ครู (4) ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมวางแผนแนวทางปฏิบัติในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครู ให้คำปรึกษาหรือแนะนำวิธีการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู (5) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมครูที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนได้รับการคัดเลือกเป็นครูดีเด่น ครูตัวอย่าง ครูต้นแบบ และส่งเสริมครูนำผลงานวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งของการเลื่อนวิทยฐานะ

คำสำคัญ: การทำวิจัยในชั้นเรียน, แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาครู

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study classroom research to enhance the quality of teachers under the office of Phetchaburi Primary Educational Service Area 1 and 2) to study the Promoting guideline of classroom research to improve teacher under the office of Phetchaburi Primary Educational Service Area 1. This research is quantitative research and qualitative research. The sample used in the quantitative research was 241 teachers under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1 by Krejci and Morgan table with a 5-level assessment scale questionnaire. The confidence value was 0.98. The samples used in the qualitative research were 6 school administrators. Purposive sampling from schools with 500 or more students using a structured interview.

The results of the research were found that: 1) the conduct of classroom research to increase the quality of teachers under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office, District 1. Overall, the level of performance was at a high level in all aspects ($\bar{X}$ = 4.20). When considering each aspect, it was found that Operational side The highest mean was the aspect of focusing on classroom research ($\bar{X}$ = 4.25). The second was the aspect of promoting the achievement of classroom research ($\bar{X}$ = 4.22). Work of classroom research teachers ($\bar{X}$ = 4.20). Responsibility for classroom research teachers ($\bar{X}$ = 4.18) and

operational aspects. The lowest mean was the aspect of accepting and respecting the research teachers in the classroom ($\bar{X}$ = 4.15) and 2) The guidelines for promoting classroom research to increase the quality of teachers under the Phetchaburi Primary Educational Service Area Office. District 1 that (1) in terms of promoting the success of research in the classroom School administrators should support resources (2) in respect of teachers doing research in the classroom, administrators should organize research presentation activities in class and Encourage teachers to submit research papers in the classroom to compete in academic forums. (3) Focus on classroom research, administrators should encourage teachers to use classroom research as a base for developing teaching-learning processes and invite teachers as model teachers in classroom research to educate teachers. (4) Responsibility towards teachers, administrators should be involved in planning guidelines for classroom research for teachers by provide training. (5) in terms of promoting the advancement of the research teacher's job position in the classroom, administrators should encourage teachers whose classroom research results to be selected as outstanding teachers, role models, role models, and encourage teachers to apply research results in their classrooms.

Keywords: Classroom research, Promoting guideline of classroom research to improve teacher

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาด้วยระบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ตามขอบข่ายแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน 2) ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน 3) ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน 4) ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และ 5) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การเรียนการสอนในยุคปฏิรูปการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอนให้นักเรียนฝึกคิด ปฏิบัติจริง ประเมินและปรับปรุงตนเองได้ เพื่อก่อให้เกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ ครูมีหน้าที่ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียน โดยครูจะต้องเป็นนักวางแผนที่ดี เป็นนักคิดที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ครูต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ติดตามข่าวสารใหม่ ๆ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ และปรับตัวให้เข้ากับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ถ้าครูผู้สอนสามารถนำวิจัยในชั้นเรียนไปช่วยในการจัดการ

เรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน การวิจัยในชั้นเรียน เป็นการวิจัยเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาหรือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเน้นในลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีปัญหาการเรียนรู้เป็นจุดเริ่มต้น ผู้สอนหาวิธีการ หรือนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหา มีการสังเกตและตรวจสอบผลของการแก้ปัญหา/การพัฒนา แล้วจึงบันทึกและสะท้อนการแก้ปัญหาหรือการพัฒนานั้น ๆ การวิจัยในชั้นเรียนมักเป็นการวิจัยขนาดเล็ก (Small scale) ที่ดำเนินการโดยผู้สอน เป็นกระบวนการที่ผู้สอนสะท้อนการปฏิบัติงาน และเสริมพลังอำนาจให้ครูผู้สอน (สุภัทรา เอื้อวงศ์, 2554)

นโยบายในการส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการโดยกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุน แต่ครูก็ยังขาดความเข้าใจในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน และยังไม่ทราบวิธีการนำวิจัยในชั้นเรียนมาประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาการเรียนการสอนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียน เพราะขาดผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาที่จะให้คำปรึกษาหรือแนะนำ รวมไปถึงเรื่องงบประมาณและแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ ชมพูนันท์ (2552: 28) และอนุสา บุญเรือง (2554: 25) ว่าปัญหาในการดำเนินการเพื่อทำการวิจัยในชั้นเรียนส่วนใหญ่มาจากครูผู้ทำวิจัยขาดพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ครูผู้ทำวิจัยไม่มีเวลาเพียงพอ ปัญหาการไม่ได้รับความร่วมมือหรือไม่ได้เห็นความสำคัญของการวิจัยจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานที่เกี่ยวข้อง ขาดผู้ให้คำแนะนำ ไม่มีเอกสารงานวิจัยเป็นแบบอย่าง จึงทำให้ครูคิดว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องที่ยาก ทำให้ครูมองไม่เห็นคุณค่าของการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ต้องติดตามประสานงานอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอนและต้องเป็นผู้สร้างความศรัทธาเป็นแรงผลักดันให้งานวิจัยในชั้นเรียนของครูออกมามีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ขณะเดียวกันครูทุกคนพร้อมที่จะแสวงหาความรู้จากผู้มีประสบการณ์และผู้เชี่ยวชาญในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อมุ่งที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่มีเป้าหมายให้ครูแสวงหาความรู้สู่การสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียน และต่อยอดสู่งานวิจัยได้ต่อไป

ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ต้องการที่จะพัฒนาครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครู และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา ให้มีคุณภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

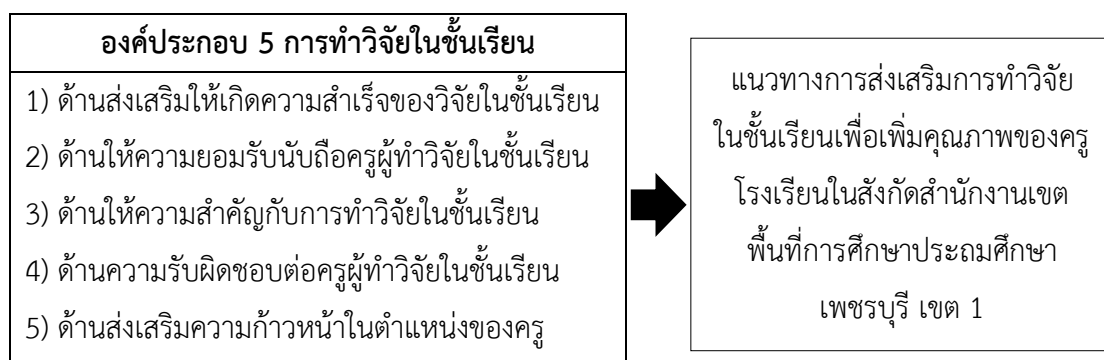
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำขอบข่ายแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ(2546) ทั้ง 5 ด้าน เพื่อศึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ดังภาพที่ 1

ตัวแปรที่ศึกษา



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา องค์ประกอบการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 5 ด้าน ตามขอบข่ายแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ประกอบด้วย ด้านส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของวิจัยในชั้นเรียน ด้านให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งของครู

2. ขอบเขตประชากรและตัวอย่าง ประชากรครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 (2563) จำนวน 646 คน ตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) โดยสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) ตามสัดส่วนแต่ละโรงเรียน จำนวน 241 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรอิสระ ได้แก่ องค์ประกอบการทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 5 ด้าน ตัวแปรตามแนวทางการส่งเสริมการทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

4. เครื่องมือในการวิจัย ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยพัฒนาเครื่องมือจากแนวคิดหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา สำหรับนำแบบสอบถาม มีจำนวน 35 ข้อ แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุม และตรงกับสภาพความเป็นจริง และมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC) = 1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มผู้บริหาร และครูที่ไม่ใช่ตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์คุณภาพหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98

5. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) รวมทั้งการวิเคราะห์สาระจากบทสัมภาษณ์ใช้ในการอธิบายระดับการดำเนินงานการทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัย

1. ผลการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานการทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อ เพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยรวม

การทำงานวิจัยในชั้นเรียน	ระดับการดำเนินงาน			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของวิจัยในชั้นเรียน	4.22	0.58	มาก	2
2. ความยอมรับนับถือครู ผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	4.15	0.59	มาก	5
3. ด้านความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน	4.25	0.60	มาก	1
4. ด้านความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	4.18	0.61	มาก	4
5. ด้านส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครู	4.20	0.61	มาก	3
รวม	4.20	0.55	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยรวม มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X}$ = 4.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการดำเนินงาน ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}$ = 4.25) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}$ = 4.22) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}$ = 4.20) ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}$ = 4.18) และด้านที่มีการดำเนินงาน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X}$ = 4.15)

2. ผลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 6 คน พบว่า แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ซึ่งมีแนวทางแก้ปัญหาของแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ความถี่ของผลการสัมภาษณ์ แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีจำนวนความถี่ของคำตอบ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรต้องสนับสนุนทรัพยากร ให้แก่ครูผู้สอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ควรสร้างความตระหนักถึงประโยชน์ของงานวิจัยในชั้นเรียนโดยมีการกำหนดลงในแผนปฏิบัติ ควรส่งเสริมให้ครูแสวงหาความรู้ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งในและนอกเวลาราชการ ควรส่งเสริมให้ครูได้ทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างง่าย ๆ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของชั้นเรียนตนเองอย่างต่อเนื่อง ควรมีการนิเทศติดตาม เพื่อรับทราบปัญหา ข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อย และช่วยแก้ไขปัญหของผู้ทำวิจัย

2.2 ด้านความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ความถี่ของผลการสัมภาษณ์ แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า คำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ มีจำนวนความถี่ของคำตอบ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการนำเสนอผลงานวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนครูให้ส่งผลงานวิจัยในชั้นเรียนเข้าประกวดในเวทีวิชาการ จัดกิจกรรมยกย่องชมเชยครูที่มีผลงานเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน เผยแพร่งานวิจัยทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

2.3 ด้านความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ความถี่ของผลการสัมภาษณ์ แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า คำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ มีจำนวนความถี่ของคำตอบ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้ ผู้บริหาร

สถานศึกษาควรกระตุ้นให้ครูใช้งานวิจัยในชั้นเรียนเป็นฐานในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ควรเชิญวิทยากรกระตุ้นแบบด้านงานวิจัยในชั้นเรียนมาให้ความรู้แก่ครู ควรส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมครบทุกชั้นเรียน เพื่อพัฒนาให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.4 ด้านความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ความถี่ของผลการสัมภาษณ์ แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า คำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ มีจำนวนความถี่ของคำตอบ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมวางแผนแนวทางปฏิบัติในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครู มีส่วนร่วมในการประเมินผลการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้คำปรึกษาหรือแนะนำวิธีการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู ให้ความช่วยเหลือครูในการแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.5 ด้านส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครู ความถี่ของผลการสัมภาษณ์ แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า คำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ มีจำนวนความถี่ของคำตอบ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมครูที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนได้รับการคัดเลือกเป็นครูดีเด่นครูตัวอย่าง ครูต้นแบบ ส่งเสริมครูให้นำผลงานวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งของการเลื่อนวิทยฐานะ มีการพิจารณาให้ความดีความชอบแก่ครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน โดยคำนึงถึงผลงานการทำวิจัย และส่งเสริมครูนักวิจัยสู่การเป็นครูมืออาชีพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การดำเนินงานการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในทุกด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งจากการแยกผลการศึกษาในแต่ละด้านออกเป็นรายชื่อพบว่า

1.1 ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีนโยบายหรือข้อกำหนดเพื่อสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนที่ชัดเจน มีการประชุมชี้แจงเพื่อให้ทราบความสำคัญ นโยบาย วัตถุประสงค์ และบทบาทของครูที่จำเป็นต้องทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนจิรา ธีรวโรจน์ (2560) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน

1.2 ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู คอยสนับสนุนให้ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นผู้แทนเข้าร่วมประชุมสัมมนาด้านการทำวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และดูแลเอาใจใส่ครูให้ทำการวิจัยในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบของตน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล สิทธิมงคล (2561) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารควรยกย่อง ชื่นชมครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนที่นำผลการวิจัยมาพัฒนาผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้อย่างจริงจัง

1.3 ด้านการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่าผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน เปิดโอกาสให้ครูศึกษาหาความรู้การวิจัยในชั้นเรียนจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และมีการสนับสนุนให้ครูศึกษาหาความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขุมลย์ ทองแจ่ม (2562) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายสองขุนเขา อำเภอเขาฉกรรจ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าเนื่องจากโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสองขุนเขาต้องแข่งขันในเรื่องศักยภาพการสอน

1.4 ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่าผู้บริหารจัดบรรยากาศของโรงเรียนให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู ความเป็นอิสระ กล้าคิดกล้าทำ ค้นคว้าและวิจัยทดลองความคิดใหม่ ๆ เป็นต้น สอดคล้องกับ ปรีชา วุฒิเกษตรสกุล (2560) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา เขตอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนจัดบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู เช่น ความเป็นอิสระ กล้าคิด กล้าทำ ค้นคว้าและวิจัยทดลองความคิดใหม่ ๆ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับพันธะผูกพันที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องปฏิบัติต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้มีครูผู้นำด้านการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนดูแลและเอาใจใส่ครูให้ทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการสอน

1.5 ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารสนับสนุนและส่งเสริมความก้าวหน้าทางอาชีพของครูโดยใช้การวิจัยใน

ชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานทางวิจัยในชั้นเรียนได้รับเลือกเป็นผู้นำทางวิชาการ และผู้บริหาร มอบหมายภาระหน้าที่ให้ครูผู้ที่มีผลงานวิจัยได้รับผิดชอบในงานที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถสูง สอดคล้อง กับงานวิจัยของ วาสนา อังกาสิ (2555) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยใน ชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ด้านการส่งเสริม ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ สร้างความตระหนัก และกระตุ้นให้ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครู ผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนนำผลงานการวิจัยเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ให้โอกาสแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนได้ ศึกษาต่อเพื่อเลื่อนวิทยฐานะของตน

2. แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มคุณภาพของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

2.1 ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารต้องสนับสนุน ทรัพยากร ให้แก่ครูผู้สอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ปราชญา รัตพลทิ (2558) ได้ศึกษาเรื่องแนว ทางการส่งเสริมครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนบ้านสันติสุข อำเภอแม่จัน สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการส่งเสริมโรงเรียนมีการกำหนด เป้าหมายการปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียนรายปีและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก

2.2 ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมการ นำเสนอผลงานวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้ เพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการนำเสนอผลงานวิจัยในชั้น เรียนของครูทุกสิ้นปีการศึกษา เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการจัดเผยแพร่ผลงานวิจัยของครู ใน รูปแบบแผ่นพับ เอกสารย่อ และบนเว็บไซต์ของโรงเรียน สอดคล้องกับปริญันท์ ทิพากร (2556) ได้ ศึกษาเรื่องส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมา ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครู ผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน

2.3 ด้านการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารควรกระตุ้นให้ครูใช้การ วิจัยในชั้นเรียนเป็นฐานในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพราะว่า เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา งานในหน้าที่ โดยนำไปใช้จัดการเรียนการสอน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้นต่อไป ซึ่ง สอดคล้องกับ สุวิมล สิทธิมงคล (2561) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทของผู้นำสถานศึกษาในการกำหนดทิศทางการบริหารงานและส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักหน้าที่ของการทำวิจัยในชั้นเรียนสอน

2.4 ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมวางแผนแนวทางปฏิบัติในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครู ทั้งนี้ เพราะว่าการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนการปฏิบัติงาน จัดทำโครงการไว้ในแผนปฏิบัติงานประจำปี เพื่อเป็นตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานของครูได้ ซึ่งสอดคล้องกับสถาปนิก ศิริทรัพย์ (2555) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคือ ด้านการกำหนดนโยบาย และการวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน

2.5 ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนพบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมครูที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนได้รับการคัดเลือกเป็นครูดีเด่น ครูตัวอย่าง ครูต้นแบบ ทั้งนี้ เพราะว่าเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูผู้ทำวิจัย เป็นที่รู้จักกันทั่วไปในเครือข่ายครู รวมทั้งได้ถูกรับเชิญให้เป็นวิทยากรในการให้ความรู้แก่ครูรุ่นหลังได้ ซึ่ง สอดคล้องกับ อรัญญา พลเจียง (2555) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล จังหวัดปทุมธานี พบว่า บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ข้อที่มีระดับการดำเนินงานมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

1.2 ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ข้อที่มีระดับการดำเนินงานมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งครูที่มีผลงานการทำวิจัยในชั้นเรียนดีเด่น เป็นแกนนำในการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครูโรงเรียนเดียวกัน หรือโรงเรียนอื่น

1.3 ด้านการให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ข้อที่มีระดับการดำเนินงานมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารควรเชิญวิทยากรครูต้นแบบด้านการวิจัยในชั้นเรียนมาให้ความรู้แก่ครูและกระตุ้นให้ครูใช้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นฐานในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

1.4 ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ข้อที่มีระดับการดำเนินงานมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการทำวิจัยในชั้นเรียน มีส่วนร่วมวางแผนแนวทางปฏิบัติในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครู ให้คำปรึกษาหรือแนะนำวิธีการทำวิจัยในชั้นเรียน

1.5 ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ข้อที่มีระดับการดำเนินงานมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนได้รับการคัดเลือกเป็นครูดีเด่นส่งเสริมครูนำผลวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งของการเลื่อนวิทยฐานะ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในแต่ละกลุ่มวิชาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **แนวทางการนำมาตรฐานหลักสูตรไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้**

และการวัดประเมินผลตามสภาพจริง. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

เจนจิรา อีริวิโรจน์. (2560). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียน**

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ทิพวรรณ ชมพูนันท์. (2552). **บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา**

และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ปราชญา รัตพลที. (2558). **แนวทางการส่งเสริมครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนบ้านสันติสุข**

อำเภอแม่จัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วารสารบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 8(18): 195-202.

ปรีชา วุฒิเกษตรสกุล. (2560). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของ**

ครูในโรงเรียนประถมศึกษาเขตอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปริญญ์ ทิพากร. (2556). **การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.

วิทยาลัยเชียงราย.

- วาสนา อังกาสี. (2555). **บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สถาปนิก ศิริทรัพย์. (2555). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1. (2563). **ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2563.** เพชรบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **ชุดเอกสารการสร้างวัฒนธรรมการวิจัยเล่มที่ 1 แนวทางการบริหารและการส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุขุมลย์ ทองแจ่ม. (2562). **บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายสองขุนเขา อำเภอเขาฉกรรจ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวิมล สิทิมงคล. (2561). **บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุภัทรา เอื้อวงศ์. (2554). **การวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้.** (ออนไลน์). เข้าถึงข้อมูลจาก <http://www.moe.go.th/wijai/RE%20learn.doc>.
- อนุสา บุญเรือง. (2554). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูเครือข่ายที่ 37 ลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรัญญา พลเจียง. (2555). **บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนในอำเภอฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 607-610.

**การประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์
และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามรูปแบบ CIPP Model**
**Assessment of the Project to Strengthen Student Leaders in AIDS Prevention
and Sex Education in Schools Under Bangkok According to CIPP Model**

มีนา กริชไกรวรรณ

Meena Kritkraiwan

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

Supervisory Education Unit, Department of Education BMA

e-mail: esc.meena@gmail.com

Received: March, 14 2022

Revised: April, 1 2022

Accepted: April, 5 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินในครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านเอดส์และเพศศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 86 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ระดับมาก โดยมีผลการประเมินในแต่ละด้าน ดังนี้ (1.1) ด้านบริบท (Context Evaluation) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด (1.2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก (1.3) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และ (1.4) ด้านการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์และเพศศึกษา
มีประโยชน์ต่อนักเรียน ควรให้มีการดำเนินการทุกปี

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, โครงการเสริมสร้างนักเรียน, การป้องกันเอดส์และเพศศึกษา, โรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร, การประเมินตามแบบจำลองชิปปี้

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) summarize the results of the assessment of the project to enhance the lead students in AIDS prevention and sex education in schools under Bangkok in 4 aspects: context evaluation, input evaluation, 2) to study the satisfaction of students who participated in the project to strengthen students leading AIDS prevention and sex education in schools under Bangkok. This time consisted of school administrators in schools under Bangkok, teachers who teach life skills on AIDS and sex education at the lower secondary level. and 86 secondary school students and 86 schools. The instrument used for data collection was the project assessment form for the project to strengthen students leading AIDS prevention and sex education in schools under Bangkok in terms of context, input factors. Process and Productivity Data were analyzed by finding percentage, mean and standard deviation.

The results of the research were found that: 1) the overall assessment results were at a high level. and there are assessment results in each aspect as follows: (1.1) Context Evaluation has the highest level of assessment (1.2) Input Evaluation has a high level of assessment (1.3) Process Evaluation had a high level of evaluation, and (1.4) Product Evaluation was at the highest level, and 2) the satisfaction of students participating in the student enhancement program. Leaders in AIDS prevention and sex education in schools under Bangkok Overall, it was at a very satisfied level. When considering item-by-case, it was found that the highest average was that this project on AIDS prevention and sex education was beneficial to students. should be carried out every year.

Keywords: Assessment of the Project, Student Enhancement Project, AIDS Prevention and Sex Education, Schools under Bangkok, Assessment Based on the CIPP Model

บทนำ

การติดเชื้อเอชไอวีและการมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มเยาวชนที่ผ่านมา พบว่า เยาวชนมีเพศสัมพันธ์มากขึ้นและมีเพศสัมพันธ์โดยขาดการป้องกันอาจมีปัจจัยหลาย ๆ ประการ คือ พัฒนาการด้านร่างกาย/ จิตใจ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมีอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ความสนใจเพศตรงข้าม และมีความต้องการทางเพศสูง (ธนรักษ์ ผลิตพันธ์ และกิริติกันต์ กลัดสวัสดิ์, 2553) และมีผ่านมาประเด็นปัญหาจากการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ตามแผนยุทธศาสตร์ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเอดส์ พ.ศ. 2545-2549 ในการประชาสัมพันธ์ป้องกันเอดส์ ซึ่งการให้ข้อมูลข่าวสารกับ ประชาชนเริ่มลดลง ส่งผลให้ความสนใจของประชาชนเรื่องโรคเอดส์ลดลง ดังนั้นในกรอบแผนยุทธศาสตร์ บูรณาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์แห่งชาติ พ.ศ. 2550-2554 จึงให้ความสำคัญกับการป้องกันและ แก้ไขปัญหาโรคเอดส์โดยเฉพาะการเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายป้องกันเอดส์ให้สอดคล้องกับ ความหลากหลายของพฤติกรรมเสี่ยงในแต่ละกลุ่มเป้าหมายการสร้าง ความเข้มแข็งของเครือข่ายและรูปแบบ การทำงานของเครือข่ายในการพัฒนาการใช้ศักยภาพและนวัตกรรมของพื้นที่เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาเอดส์จึงได้มีการดำเนินโครงการสนับสนุนการพัฒนารูปแบบ และกลไกการรณรงค์เพื่อป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลยุทธ์ ประกอบไปด้วยกลยุทธ์ที่ 1 เรื่อง การประชาสัมพันธ์ป้องกันเอดส์ กลยุทธ์ที่ 2 การเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายป้องกันเอดส์ และกลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างความร่วมมือและความเป็น เจ้าของของจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพัฒนากลไกที่ยั่งยืนโดยใช้ศักยภาพและนวัตกรรม ของพื้นที่ (สุคนธา คงศีล, 2553)

จากข้อมูลผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มนักเรียนในสถานศึกษา ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปี 2553 สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 ประมาณร้อยละ 2.2 และร้อยละ 2.6 มีคู่นอนมากกว่า 1 คน ในขณะที่นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 2 ประมาณร้อยละ 3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ที่ร้อยละ 5.8 จากรายงานในรอบปีที่ผ่านมา ส่วน ของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาปีที่ 2 นักเรียนหญิงประมาณร้อยละ 9.2 และนักเรียนชายร้อยละ 14.6 พบว่า มีคู่นอนมากกว่า 1 คน ในขณะที่การใช้ถุงยางอนามัยครั้งสุดท้ายของนักเรียนอยู่ในระดับประมาณไม่ เกินร้อยละ 60 ส่วนพฤติกรรมทางเพศของประชากรทั่วไปและพนักงานของสถานประกอบการอายุ 15- 49 ปี ในรอบปีที่ผ่านมา พบว่า พนักงานในสถานประกอบการหญิงร้อยละ 9 และประชากรทั่วไปหญิง ร้อยละ 11 รายงานว่ามีคู่นอนมากกว่า 1 คน ซึ่งแตกต่างจากพฤติกรรมทางเพศของชายร้อยละ 21.40 และผู้ชาย ทั่วไปร้อยละ 23.40 มีคู่นอนมากกว่า 1 คน การใช้ถุงยางอนามัยครั้งสุดท้ายน้อยกว่าร้อยละ 40 ทั้งหญิง และชายในทุกกลุ่ม (กองควบคุมโรคเอดส์วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์, 2553)

จากการศึกษาพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี ของกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในปี พ.ศ.2553 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร นักเรียน 1,002 คน เป็นเพศหญิงและเพศชายจำนวน ไกล่เคียงกัน พบว่า นักเรียนหญิงเคยมีเพศสัมพันธ์ จำนวน 44 คน (n= 495) คิดเป็นร้อยละ 8.9 และอายุ นักเรียนที่มีเพศสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ อายุ 10 ปี นักเรียนชายเคยมีเพศสัมพันธ์ จำนวน 46 คน (n=507) คิดเป็นร้อยละ 9.07 และมีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ในครั้งแรก เมื่อมีอาการผิดปกติที่สงสัยว่า

เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หรือเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่จะปรึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครองญาติพี่น้องหรือเพื่อน และปรึกษาครู/อาจารย์เป็นลำดับสุดท้าย (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน การศึกษา, 2555: 2)

สำนักงานการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ดูแลด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมี โรงเรียนอยู่ในความรับผิดชอบทั้งหมด 437 โรงเรียนกระจายอยู่ในเขตพื้นที่ 50 สำนักงานเขต มีนักเรียน ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 286,719 คน แบ่งเป็นระดับอนุบาลจำนวน 47,833 คน ระดับประถมศึกษา จำนวน 200,014 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 35,404 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3,418 คน ครู จำนวน 14,375 คน โดยมีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับต่าง ๆ ดังนี้ โรงเรียนที่เปิดสอน ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 327 โรงเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 1 โรงเรียน ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 โรงเรียน ระดับอนุบาลถึงระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 99 โรงเรียน ระดับอนุบาล ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 โรงเรียน ระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2561 สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2561)

สำนักงานการศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญของเด็กและเยาวชนจึงได้ร่วมกับสำนักอนามัย นำแผน ป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์กรุงเทพมหานคร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนและเยาวชนในสถานศึกษามา จัดทำโครงการป้องกันแก้ไขปัญหาเอดส์ในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครขึ้นเพื่อให้ผู้บริหาร สถานศึกษาครูและนักเรียนได้มีความรู้ความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ตามยุทธศาสตร์ การขยายการดำเนินการป้องกันบนพื้นฐานของการคุ้มครองสิทธิโดยมีเป้าหมายให้เยาวชนในโรงเรียนเข้าถึง กิจกรรมการป้องกันเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 30 ตามแผนงาน การผสมผสานบูรณาการ และยกระดับ คุณภาพโดยเพิ่มความครอบคลุมการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา รวมทั้งอนามัยเจริญพันธุ์แก่เยาวชน ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาและใช้นวัตกรรมใหม่เพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มเยาวชน โดยแบ่งเยาวชนออกเป็น 2 กลุ่ม คือเยาวชนที่อยู่ในระบบการศึกษา และเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา ให้มีการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาและทักษะชีวิตในระบบสถานศึกษาและผลดำเนินการตามแผนป้องกันและ แก้ไขปัญหาเอดส์กรุงเทพมหานครฉบับที่ 6 พ.ศ. 2560-2573 (กองควบคุมโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์, 2561) พบว่า ควรปรับปรุงในด้านประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมให้เข้าถึงแต่ละ กลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นกลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีเพราะเป็นวัยที่มี ความอยากรู้ อยากเห็น และอยากทดลองกิจกรรมที่จัดควรให้ครอบคลุมในทุกด้านและมีประสิทธิภาพมาก ที่สุด กิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้ สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันและนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับเพื่อน ๆ ได้

ดังนั้น สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ ได้ขยายผลโครงการป้องกันแก้ไข ปัญหาเอดส์ในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยได้รับงบประมาณปีพ.ศ. 2561 โดยกอง ควบคุมโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สำนักอนามัยในการขยายผลโครงการดังกล่าวโดย กำหนดให้ดำเนินการโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการนักเรียน

แกนนำเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหาเอดส์ในสถานศึกษาครูผู้สอนทักษะชีวิตที่ดำเนินโครงการ มีความรู้ความเข้าใจ สามารถถ่ายทอดความรู้และพัฒนาเทคนิคการสอนทักษะชีวิตให้นักเรียนแกนนำในสถานศึกษานักเรียนแกนนำที่เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำกับเพื่อน ๆ ให้รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสมให้กับตนเอง มีโอกาสได้รับความรู้และข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นจริง มีการแลกเปลี่ยนทัศนคติและได้รับการฝึกฝนทักษะในการดำรงชีวิต ให้มีจิตสำนึกรักตัวเองมากขึ้นรักบุคคลรอบข้างและเห็นใจผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงการมีสุขภาพทางเพศที่ดี

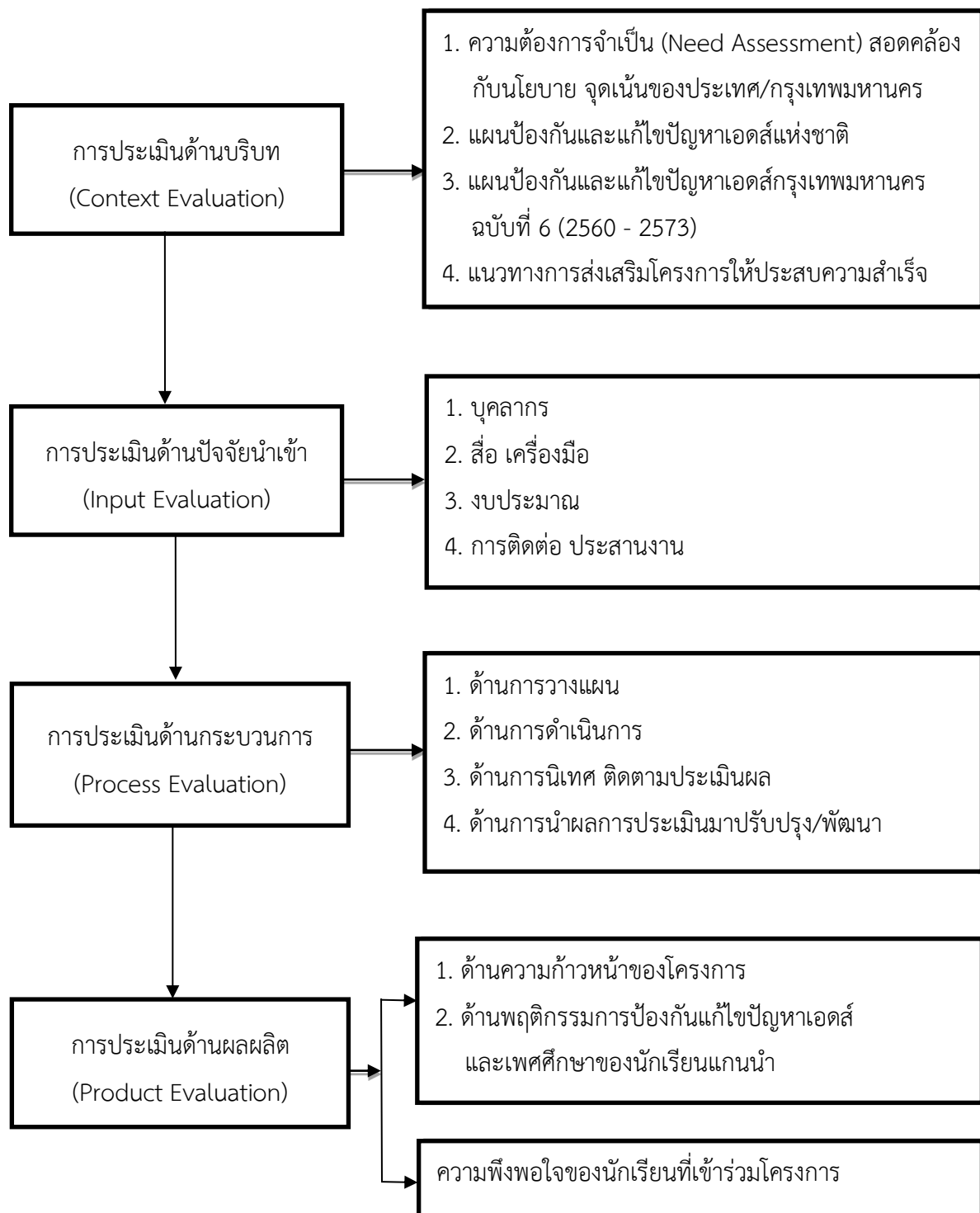
สำนักการศึกษากรุงเทพมหานครได้ตระหนักถึงความสำคัญของนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงได้อนุมัติให้มีการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการติดตามและเฝ้าระวังการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์และเพศศึกษาในกลุ่มนักเรียนและเยาวชน ผู้วิจัยในฐานะศึกษานิเทศก์กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษาเป็นผู้ดำเนินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจึงได้ออกแบบการประเมิน รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินโครงการ โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบตามแบบจำลองชิป (CIPP MODEL) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) มาเป็นกรอบแนวคิดในการประเมิน จะทำให้ทราบว่าโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีบริบท ปัจจัยในการสนับสนุน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ตลอดจนการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงใด ทำให้ผู้มีส่วนรับผิดชอบโครงการฯ ผู้บริหารระดับสูงและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนดำเนินการปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาโครงการปีถัดไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิด การประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบตามแบบจำลองของชิป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971) ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดรูปแบบการประเมินโครงการ ในการประเมินโครงการครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการประเมินโครงการมากำหนดเป็นรูปแบบการประเมินโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบตามแบบจำลองชิป (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) และกำหนดแนวทาง

การประเมินเป็นลักษณะของประเด็นที่จะศึกษาแหล่งข้อมูลและเกณฑ์การประเมินโดยการประเมินโครงการ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ **ระยะที่ 1** ก่อนดำเนินโครงการจำนวน 2 ด้าน ประกอบด้วย **1) การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation)** เป็นการประเมินบริบทที่เกี่ยวข้องกับ (1.1) นโยบาย (1.2) เป้าหมาย และ (1.3) สภาพแวดล้อม **2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)** เป็นการประเมินความพร้อมของปัจจัยที่ใช้ดำเนินโครงการด้าน (2.1) บุคลากร (2.2) งบประมาณ และ (2.3) การบริหารจัดการ **ระยะที่ 2** ระหว่างดำเนินโครงการ **3) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation)** เป็นการประเมินขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ (3.1) การวางแผน (3.2) การดำเนินการ (3.3) การนิเทศติดตามและให้ข้อเสนอแนะ และ (3.4) การประเมินผล และ **ระยะที่ 3** หลังดำเนินโครงการเสร็จสิ้น **4) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)** เป็นการประเมินผลที่ได้รับจากโครงการ (4.1) ด้านความก้าวหน้าของโครงการ และ (4.2) ด้านพฤติกรรมกำบังกันแก้ไขปัญหาเอ็ดส์และเพศศึกษาของนักเรียนแกนนำ

2. การกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ครูผู้สอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา ครูแนะแนวหรือครูที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้สอนทักษะชีวิตด้านเอ็ดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จากจำนวน 109 โรงเรียน จำแนก ได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 109 คน 2) ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านเอ็ดส์และเพศศึกษา จำนวน 109 คน และ 3) นักเรียนแกนนำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้าร่วมโครงการฯ โรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 327 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ครูผู้สอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา ครูแนะแนวหรือครูที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายให้สอนทักษะชีวิตด้านเอ็ดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 86 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) จำแนกได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 86 คน 2) ครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านเอ็ดส์และเพศศึกษา จำนวน 86 คน และ 3) นักเรียนแกนนำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 258 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมโครงการมีดังนี้

3.1 แบบประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอ็ดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สำหรับเก็บ

ข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทักษะชีวิตที่ดำเนินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษา

3.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สำหรับเก็บข้อมูลจากนักเรียนแกนนำที่เข้าร่วมโครงการ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลข้างต้น ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือจากหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ถึงสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตต่าง ๆ

4.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินโครงการจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านเอดส์และเพศศึกษาและแบบสอบถามความพึงพอใจกับนักเรียนแกนนำที่เข้าร่วมโครงการ โดยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในสำนักงานเขตต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.3 รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องครบถ้วน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544: 27)

5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นในการดำเนินงานโครงการด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และความพึงพอใจต่อโครงการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ

5.2.1 ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean: $\bar{X}$) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544: 36)

5.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 103)

5.3 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

5.3.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Item-Objective Congruence Index: IOC) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 117)

5.3.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดความพึงพอใจในการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการคิดด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (สมนึก ภัททิยธนี, 2544: 60-61)

ผลการวิจัย

การประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

1. ผลประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนทักษะชีวิตด้านเอดส์และเพศศึกษาทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D.= 0.29) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบริบท ($\bar{X}= 4.72$, S.D.= 0.34) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาคือด้าน ผลผลิต ($\bar{X}= 4.71$, S.D.= 0.28) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X}= 4.02$, S.D.= 0.26) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ตามลำดับ



ภาพที่ 2 ภาพรวมความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนทักษะชีวิตที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

1.1 ผลการประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านบริบท (Context) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}=4.74$, S.D.= 0.28) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานที่ ที่ระบุในกิจกรรมสามารถส่งเสริมให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ($\bar{X}=4.97$, S.D.= 0.19) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และรองลงมาคือ โครงการฯ ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนแกนนำมีเจตคติที่ดีต่อการป้องกันเอดส์และเพศศึกษา ($\bar{X}= 4.95$, S.D.= 0.21) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โครงการฯ มีการกำหนดเป้าหมายที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ชัดเจน ($\bar{X}= 4.05$, S.D.= 0.21) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านบริบท (Context) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}= 4.70$, S.D.= 0.39) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานที่ ที่ระบุในกิจกรรมสามารถส่งเสริมให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ($\bar{X}=4.92$, S.D.= 0.35) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และรองลงมา คือ โครงการฯ ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนแกนนำ มีเจตคติที่ดีต่อ

การป้องกันเอดส์และเพศศึกษา ($\bar{X}$ = 4.91, S.D. = 0.36) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โครงการฯ มีการกำหนดเป้าหมายที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = 0.24) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ตามลำดับ

1.2 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.22) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือมีความพอเพียงและเหมาะสมกับการจัดทำโครงการ ($\bar{X}$ = 4.95, S.D. = 0.21) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และรองลงมา คือ การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ($\bar{X}$ = 4.93, S.D. = 0.26) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องมีความพร้อมและศักยภาพในการดำเนินโครงการฯ ($\bar{X}$ = 3.03, S.D. = 0.19) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ตามลำดับ

ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.30) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือมีความพอเพียงและเหมาะสมกับการจัดทำโครงการ ($\bar{X}$ = 4.92, S.D. = 0.32) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และรองลงมา คือ การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ($\bar{X}$ = 4.91, S.D. = 0.29) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องมีความพร้อมและศักยภาพในการดำเนินโครงการฯ ($\bar{X}$ = 3.06, S.D. = 0.24) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ตามลำดับ

1.3 ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.22) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แผนการดำเนินงานทุกกิจกรรมมีความชัดเจน และปฏิบัติได้จริง ($\bar{X}$ = 4.97, S.D. = 0.19) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และรองลงมา คือ มีการประเมินผลที่ครอบคลุมทุกด้าน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}$ = 4.94, S.D. = 0.24) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน ($\bar{X}$ = 3.07, S.D. = 0.30) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ตามลำดับ

ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.28) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แผนการดำเนินงานทุกกิจกรรมมีความชัดเจน และปฏิบัติได้จริง ($\bar{X}$ = 4.92, S.D. = 0.35) และรองลงมา คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมมีความสอดคล้องกัน ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.91,

S.D.= 0.33) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน ($\bar{X}$ = 3.08, S.D.= 0.32) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ตามลำดับ

1.4 ผลการประเมินด้านผลผลิต (Product) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอชไอวีและเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านผลผลิต (Product) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.73, S.D.= 0.22) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ นักเรียนแกนนำได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันเอชไอวีและเพศศึกษาหลังเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X}$ = 4.99, S.D.= 0.11) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และรองลงมา คือ นักเรียนแกนนำมีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคเอชไอวีและเพศศึกษาในด้านบวกหลังเข้าร่วมกิจกรรม เช่น ทัศนคติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี ทัศนคติต่อเพศสัมพันธ์ ($\bar{X}$ = 4.97, S.D.= 0.19) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความสามารถในการสร้างสื่อ เพื่อนำเสนอหรือเผยแพร่ในการป้องกันแก้ไขปัญหาเอชไอวีและเพศศึกษาของนักเรียนแกนนำ ($\bar{X}$ = 4.02, S.D.= 0.15) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ตามลำดับ

ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอชไอวีและเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านผลผลิต (Product) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.69, S.D.= 0.34) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ นักเรียนแกนนำได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันเอชไอวีและเพศศึกษาหลังเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X}$ = 4.94, S.D.= 0.32) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และรองลงมา คือ นักเรียนแกนนำมีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคเอชไอวีและเพศศึกษาในด้านบวกหลังเข้าร่วมกิจกรรม เช่น ทัศนคติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี ทัศนคติต่อเพศสัมพันธ์ ($\bar{X}$ = 4.92, S.D.= 0.35) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ ความสามารถในการสร้างสื่อ เพื่อนำเสนอหรือเผยแพร่ในการป้องกันแก้ไขปัญหาเอชไอวีและเพศศึกษาของนักเรียนแกนนำ ($\bar{X}$ = 4.00, S.D.= 0.22) ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ตามลำดับ

2. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอชไอวีและเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ความพึงพอใจของนักเรียนในการเข้าร่วมโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอชไอวีและเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X}$ = 4.48, S.D.= 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โครงการเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอชไอวีและเพศศึกษานี้มีประโยชน์ต่อนักเรียน ควรให้มีการดำเนินการทุกปี ($\bar{X}$ = 4.51, S.D.=0.51) ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาคือ วิทยากรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้ชัดเจนและน่าสนใจ ($\bar{X}$ = 4.50, S.D.= 0.51) และนักเรียนมีความมั่นใจมากขึ้นในการที่จะนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอชไอวีและเพศศึกษาไปถ่ายทอดแก่เพื่อน ๆ และคนในครอบครัว ($\bar{X}$ = 4.50, S.D.= 0.53) ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิทยากรให้ความเป็นกันเองและทำให้กิจกรรมสนุกไม่น่าเบื่อ ($\bar{X}$ = 4.43, S.D.= 0.57) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

อภิปรายผล

การประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ได้ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context) พบว่า ทั้งผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบริบท (Context) ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และครูผู้สอนที่ดำเนินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบริบท (Context) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์สู่ยุทธศาสตร์ที่มุ่งเป้าหมายสู่ความเป็นศูนย์ (Getting to Zero) ของกรุงเทพมหานคร เป็นไปในทางเดียวกับแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ของประเทศไทย (สำนักอนามัย, 2560) ซึ่งมีเป้าหมายที่คาดหวังในช่วงเวลา ปีพ.ศ.2560-2573 โดยกรุงเทพมหานครได้กำหนดเป็นพันธกิจสำคัญด้านเอดส์และพยายามบริหารจัดการให้มีทรัพยากรทุกด้านเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมาย “เป้าหมายที่เป็นศูนย์” ถือเป็นโครงการที่โครงการต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนทั้งในรูปปริมาณและคุณภาพวัตถุประสงค์สามารถวัดและประเมินผลระดับของความสำเร็จได้สอดคล้องกับงานวิจัยของธิดา ฉิมพลี (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีผลการวิจัย พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความเหมาะสมและสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเป้าหมายโครงการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน นอกจากนี้ พัทนะเทพ จันทรสาขา (2549) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการพัฒนาคุณลักษณะดีเก่ง และมีความสุข นักเรียนโรงเรียนอุดมวิทย์ ผลการประเมินโครงการด้านสภาพแวดล้อม ตามความคิดเห็นของครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด คือวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการเป็นคนดีเก่งและมีความสุขวัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนานักเรียนและโรงเรียนมีนโยบายในการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะเป็นคนดีในโรงเรียนได้อย่างมีความสุขบุคลากรให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมตามโครงการอยู่ระดับมากที่สุดและมีความพึงพอใจต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะมีความสุขเพราะเป็นโครงการที่ดีและสอดคล้องกับงานวิจัยของปารณีย์ ศิริวาสนุภานุเมธา (2550) ได้ประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP ผลที่ได้จากการวิจัย พบว่า ด้านบริบท เห็นว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับหลักสูตรขั้นพื้นฐานและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากและครูผู้สอนที่ดำเนินโครงการมีความเห็นต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเห็นความสำคัญของโครงการ มีการแต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน อีกทั้งหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา ในฐานะผู้ดำเนินโครงการป้องกันแก้ไขปัญหาเอดส์ในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการและจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนทักษะชีวิตที่ดำเนินโครงการ ได้รับความอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานไปใช้ในการจัดกิจกรรมในโรงเรียนของตนเองได้ส่งผลให้โครงการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้ด้วยดี สอดคล้องกับการศึกษาของรัตนา ดีศาลา (2551) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอนามัย โรงเรียนวัดกก พบว่าการประเมิน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสุขภาพอนามัยนักเรียน และการสอนสุขศึกษา มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากทุกด้าน และงานวิจัยของพัฒนาเทพ จันทรสชา (2549) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการพัฒนาคุณลักษณะดีเก่ง และมีความสุข นักเรียนโรงเรียนอุดมวิทย์ พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานผลการประเมินพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด คือผู้บริหารให้การสนับสนุนโครงการโดยตั้งกรรมการดำเนินโครงการและความเหมาะสมของระยะเวลาในการดำเนินโครงการพร้อมสูงมากในการให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาพฤติกรรมนักเรียน มีความพร้อมความสามารถ ด้านเอกสารวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน มีความเหมาะสมงบประมาณจัดสรรเพียงพอ

3. ด้านกระบวนการ (Process) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และครูผู้สอนที่ดำเนินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้รับงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมและเป็นนโยบายกรุงเทพมหานคร ที่ต้องมีการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานให้หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษาดันสังกัดได้รับทราบผล ทำให้โรงเรียนมีความสามารถในการติดตามและรายงานผลเป็นอย่างดี ซึ่งความสำคัญของการติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการจะช่วยเห็นโรงเรียนเห็นความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับนักเรียนซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการป้องกันและดูแลตนเองให้ปลอดภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนาเทพ จันทรสชา (2549) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการพัฒนาคุณลักษณะดีเก่งและมีความสุข นักเรียนโรงเรียนอุดมวิทย์ พบว่า ด้านกระบวนการ ตามความคิดของครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผลอยู่ในระดับ มากที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาและมีความสุข โรงเรียนสรุปรายงานผลและรวบรวมปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ แก้ไข และพัฒนาในครั้งต่อไป การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ทุกอย่าง โครงการปฏิบัติได้จริงทุกกิจกรรม และงานวิจัยของ ปารณีย์ ศิริวาเสฏฐาเมธา (2550) ได้ประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านกระบวนการ พบว่า

การจัดการเรียนรู้ การบริการหลักสูตร การวัดและการประเมินผล การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาและมีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านผลผลิต ได้แก่ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาและมีความเหมาะสมในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต (Product) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอชไอวีและเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านผลผลิต (Product) โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยด้านความก้าวหน้าของโครงการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนฯ ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอชไอวีและเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาลี สบายยิ่ง และคณะ (2557) ผลการวิจัยพบว่า ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกหลักสูตรเพื่อพัฒนาแกนนำป้องกันเอชไอวีในสถานศึกษาจะต้องเข้าใจบริบทของพื้นที่และธรรมชาติของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ผู้ร่วมกระบวนการต้องมีส่วนร่วมในการออกแบบและวางแผนขั้นตอนการดำเนินกระบวนการซึ่งจะต้องสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษา นักเรียนและชุมชนโดยรอบและมีการสะท้อนการปฏิบัติเพื่อประเมินและปรับปรุงกระบวนการอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนมีการสรุปบทเรียนเพื่อพัฒนาสู่การขยายผลไปสู่บริบทอื่นต่อไป และด้านพฤติกรรมการป้องกันแก้ไขปัญหาเอชไอวีและเพศศึกษาของนักเรียนแกนนำ พบว่า นักเรียนแกนนำได้รับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันเอชไอวีและเพศศึกษาหลังเข้าร่วมกิจกรรม มีระดับความเห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งการจัดกิจกรรมสอดคล้องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ที่กำหนดเป้าประสงค์ข้อหนึ่งที่ต้องการให้ “ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีความรอบรู้ด้านสุขภาพมากขึ้น” หมายถึง การสร้างความรู้ แรงจูงใจ และความสามารถของประชาชนในการเข้าถึง เข้าใจ ประเมินและประยุกต์ข้อมูลข่าวสารทางสุขภาพ เพื่อพิจารณาและตัดสินใจในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในตลอดช่วงอายุ อีกทั้งหลังการจัดกิจกรรมตามโครงการ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นำความรู้สามารถไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนักเรียนแกนนำสามารถนำความรู้ ความสามารถ ให้คำแนะนำกับเพื่อน ๆ ในโรงเรียนและชุมชน แสดงให้เห็นว่าโครงการฯ สามารถพัฒนาให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และถ่ายทอดความรู้ให้เพื่อน ๆ และชุมชนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของมาลี สบายยิ่ง และคณะ (2557) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนแกนนำมีความรู้เรื่องเพศศึกษา ทักษะคิดต่อโรคเอดส์ ทักษะชีวิตในการป้องกันเอชไอวีสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมกระบวนการและสามารถแสดงศักยภาพในการถ่ายทอดและเป็นแกนนำป้องกันเอชไอวีในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทะนงศรี ภูริศรี และคณะ (2558) ได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เรื่องเอชไอวีและเพศศึกษาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในด้านการประเมินผลการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้แบบ GE-TICA คือ การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม (group process) การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (experiential learning)

การจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีความสามารถในการคิด (thinking) สามารถสืบสอบแสวงหาความรู้ได้ (investigation) สร้างความรู้ด้วยตนเองได้ (construction) และสามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ (application) และยังสามารถเชื่อมโยงกับงานวิจัยของแสงอรุณ บุตรเจริญ (2553) ได้ทำการศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ของกรรมกรโรงงาน ในนครหลวงเวียงจันทน์ แขวงสะหวันนะเขต และแขวงจำปาสัก พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์อยู่ในระดับความรู้ดี มีเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อโรคเอดส์อยู่ในระดับเหมาะสม การเปรียบเทียบความรู้ระหว่างกลุ่มเพศ พบว่า ทั้งเพศหญิง และเพศชายมีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศหญิงมีความรู้ เกี่ยวกับโรคเอดส์ดีกว่าเพศชาย และ Michael (2015) ได้ศึกษาความรู้เรื่องเอชไอวี/เอดส์และพฤติกรรม ทางเพศของเยาวชนหญิงในฟิลิปปินส์ ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ผลของการให้ข้อมูลความรู้เรื่องเอชไอวี/เอดส์ มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ โดยพบข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ในการเพิ่มความรู้เรื่องเอชไอวี/เอดส์ ทำให้ การเริ่มมีเพศสัมพันธ์ล่าช้ามากขึ้น และกิจกรรมทางเพศมีข้อจำกัดมากขึ้น และมีการใช้ถุงยางอนามัย ในเยาวชนหญิงบางกลุ่มมากขึ้น

5. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า มีระดับความพึงพอใจมาก ในส่วนของการมีประโยชน์ต่อนักเรียน วิทยาการความสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ชัดเจนและน่าสนใจ ทำให้นักเรียน มีความมั่นใจในการที่จะนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์และเพศศึกษาไปถ่ายทอดแก่เพื่อน ๆ และ คนในครอบครัวได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา ดีศาลา (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอนามัยโรงเรียนวัดกก พบว่า ครูผู้ปกครอง และนักเรียน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง การประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามรูปแบบ CIPP Model ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จัดให้นักเรียนมีการประกวด/แข่งขันสื่อในการป้องกันแก้ไขปัญหาเอดส์ เพื่อให้เกิด ความคิดสร้างสรรค์

1.2 สำนักการศึกษา ควรจัดให้มีการประกวดและมอบโล่รางวัลให้กับโรงเรียนที่สามารถดำเนิน โครงการป้องกันแก้ไขปัญหาเอดส์ในสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจนเกิดความพึงพอใจ

1.3 โครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครเป็นโครงการที่ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความรู้ความเข้าใจสามารถป้องกันแก้ไขปัญหาเอดส์ในสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

1.4 ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับทราบนโยบาย และให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม เช่น การประชุมหรืออบรมครูทุกคนในโรงเรียนผู้ปกครอง

การจัดนิทรรศการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาดเอดส์ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยใช้รูปแบบการประเมินอื่น ๆ ที่มีลักษณะของการประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน

2.2 มีการเปรียบเทียบเพื่อวัดความรู้ของนักเรียนก่อนและหลังที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างนักเรียนแกนนำป้องกันเอดส์และเพศศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.3 ในการประเมินครั้งต่อไปควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมควบคุมโรค. (2560). **คู่มือการสร้างเสริมความรู้ด้านเอชไอวีและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (HIV & STIs Literacy)**. นนทบุรี: กองโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

กระทรวงสาธารณสุข.

กรมควบคุมโรค. (2560). **ยุทธศาสตร์แห่งชาติว่าด้วยการยุติปัญหาเอดส์ พ.ศ.2560-2573**. กรุงเทพฯ: เอ็นซี คอนเซ็ปต์ จำกัด.

กองควบคุมโรคเอดส์วันโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์. (2553). **คู่มือปฏิบัติงานดูแลรักษา**

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.

ธนรักษ์ ผลิพัฒน์ และกิริติกานต์ กลัดสวัสดิ์. (2553). **การเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีประเทศไทย พ.ศ.2551**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.

จิตา นิยมพลี. (2549). **การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปารณีย์ ศิริวาเสฏฐาเมธา. (2550). **การประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 3-4

ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2.

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัฒนเทพ จันทรสชา. (2549). การประเมินโครงการพัฒนาคุณลักษณะดีเก่งและมีความสุข **นักเรียนโรงเรียนอุดมวิทย์ ปีการศึกษา 2549**. กรุงเทพฯ: เข้าถึงได้จาก <http://www.kroobannok.com/6849>.
- มาลี สบายยิ่ง และคณะ. (2557). กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกหลักสูตรเพื่อพัฒนาแกนนำ ป้องกันเอดส์ในสถานศึกษา. **วารสารเกษตรศาสตร์ (สังคม)**, ปีที่ 35 : 271-282 (2557).
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). **การวัดผลการศึกษา**. กทม.สนธิ์: ประสานการพิมพ์.
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2560). **แผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ ตามพระราชบัญญัติ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ.2559 ระยะ 3 ปี (ปีงบประมาณ 2562-2564)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.
- สุคนธา คงศีล. (2553). **การประเมินผลทางเศรษฐศาสตร์ด้วยวิธีวิเคราะห์ต้นทุน-ประสิทธิผลภายใต้ โครงการวิจัย การควบคุม กำกับ และประเมินผลโครงการพัฒนารูปแบบและกลไกองค์กรเพื่อ ป้องกันปัญหาเอดส์ในกลุ่มเยาวชน และกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ**. กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนารูปแบบ และกลไกองค์กรเพื่อป้องกันปัญหาเอดส์ มหาวิทยาลัยมหิดล. คณะสาธารณสุขศาสตร์.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา. (2555). **ทักษะชีวิตเรื่องเอดส์และเพศศึกษาระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.
- Stufflebeam, D.L., & et al. (1971). **Educational Evaluation and Decision-Making**. Itasca, Illinois: Peacock.